

ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

Az Országos Széchényi Könyvtár 2023. évi munkaterve

1014 Budapest, Szent György tér 4–5–6.

Rózsa Dávid főigazgató

2023. február 28.

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	5
I. Szervezeti és humánerőforrás-kérdések	7
1. Dolgozói létszám	7
2. Humánerőforrás-helyzetkép az OSZK-ban	8
3. Bérhelyzet	8
4. Közösségi szolgálat	8
5. Kulturális közfoglalkoztatottak	9
6. Képzésben részt vevő dolgozók	9
7. Szervezeti kultúra	9
8. Esélyegyenlőség biztosítása	10
9. Környezeti fenntarthatóság	10
10. Jogi és igazgatási ügyek	10
II. Szakmai működés, szolgáltatások	13
1. Nyitvatartás	13
2. Látogatói adatok	14
3. Dokumentumforgalom	14
3.1. Dokumentumforgalom és könyvtárhasználat	14
3.2. Dokumentumforgalom olvasótermenként	15
3.3. Szabadpolcos állomány	16
4. Olvasói infrastruktúra	16
5. Reprográfiai szolgáltatások	17
6. Online szolgáltatások	17
6.1. Honlap, tematikus és közösségi szolgáltatások	19
6.2. Elektronikus dokumentumküldés	21
7. Szolgáltatások fogyatékkal élők számára	21
8. Könyvtári programok, közösségi kezdeményezések	23
8.1. Használó képzések	23
8.2. Rendezvények	23
8.3. Kiemelt rendezvények bemutatása, szakmai konferenciák	23
8.4. Kiállítások, tárlatok és hozzájuk kapcsolódó rendezvények 2023-ban	24
8.5. Nyílt napok és országos rendezvények 2023-ban	26
8.6. További programok 2023-ban	26
9. Partnerség	26
9.1. Hazai szervezetekkel	26

9.2. Nemzetközi együttműködések	27
10. Tudományos kutatás	36
11. Kommunikációs és marketing tevékenység (stratégiai irányai, arculat, eszközök, tervek)	44
11.1. Csoportvezetések	44
11.2. Múzeumpedagógia	44
12. Minőségmenedzsment	44
12.1. <i>Minőségmenedzsment eszközei (módszerei, megállapítások)</i>	44
12.2. <i>Használói elégedettség mérések</i>	44
13. A nemzeti könyvtár innovációi, jogyakorlatai az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa idején, valamint ezek magyarországi következményeinek az enyhítése érdekében (tervek, tervezett intézkedések)	45
III. Gyűjteményszervezés, gyűjteménymegőrzés	47
1. Gyűjteményfejlesztés	47
1.1. Az állománygyarapítással kapcsolatos adatok bemutatása	47
1.2. Gyűjteményfeltárás	49
1.3. Magyar Nemzeti Bibliográfia	54
1.4. Nemzetközi csere	54
1.5. ISBN-/ISMN-/ISSN-szolgáltatás	55
2. Állományvédelem, restaurálás	56
3. Raktározás	60
4. Digitalizálás	62
5. Digitális megőrzés	65
6. Webarchiválás	66
IV. A különgyűjtemények éves munkaterve	72
V. A Könyvtári Intézet munkaterve	83
1. Szervezeti kérdések	83
2. Kutatási és Elemző Osztály (KEO)	84
3. Könyvtári Minőségfejlesztési Osztály (KMO)	84
4. Könyvtári Szak- és Továbbképzési Osztály (KSZTO)	87
5. Könyvtártudományi Szakkönyvtár	93
5.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétfégi nyitvatartás, változások)	95
5.2. Látogatói adatok	95
5.3. Dokumentumforgalom	95
5.4. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói	96
VI. A Ciszterci Műemlékkönyvtár (Zirc) munkaterve	97
1. Szervezeti kérdések	97

2. Szolgáltatások	97
2.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétfélig nyitva tartás, változások)	97
2.2. Látogatói adatok	98
2.3. Dokumentumforgalom	98
2.4. Tájékoztató	99
2.5. Gyűjteményszervezés	99
3. Gazdálkodás	100
VII. Az Országos Idegennyelvű Könyvtár munkaterve	101
1. Szolgáltatások	101
1.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétfélig nyitvatartás, változások)	101
1.2. Látogatói adatok	102
1.3. Dokumentumforgalom	103
1.4. Tájékoztató	104
1.5. Gyűjteményszervezés	105
VIII. A Digitális Bölcsészeti Központ munkaterve	109
1. Kiemelt projektek	109
2. Digitális filológiai projektek	109
3. Közgyűjteményi Szabványosítási Iroda	111
4. Alkalmazás- és Digitálistartalomfejlesztési Osztály	113
IX. Tervezett pályázatok, projektek bemutatása, fenntartási kérdések	114
1. Hazai pályázatok, projektek bemutatása	114
2. Európai uniós pályázatok, projektek bemutatása	114
3. Fenntartási időszakban lévő pályázatok, projektek	114
X. Gazdálkodás	115
1. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása	115
2. Pályázati források és projektek 2023-ban	115
3. Jelentősebb tervezett eszközbeszerzések	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Vezetői összefoglaló

Az intézmény 2023. évi szakmai stratégiájának kiemelt céljai és ezek megvalósítását szolgáló tervezett intézkedések szöveges bemutatása.

Az Országos Széchényi Könyvtárnak (OSZK) az összmagyarság legfontosabb könyvtáraként elsődleges célja, hogy írott kulturális kincseink gyűjtésével, feldolgozásával, megőrzésével, kutatásával és szétsugárzásával szolgálja minden anyaországi, a határon túl vagy a diaszpórában élő magyar identitású polgár szellemi és lelki gyarapodását, a demográfiai, gazdasági, politikai krízisekkel, ideológiai viharokkal sújtott világban történő eligazodását, biztos nemzettudatának kialakulását és megerősítését.

Az OSZK ennek megfelelően messze többet jelent önnön épületénél; könyvekkel, folyóiratokkal, kéziratokkal, egyéb dokumentumokkal megtömött raktárnál; alkalmazottainak munkahelyénél, kiváltságos kevesek kutatóhelyénél. Az OSZK több mint könyvtár: **a magyar nemzet kulturális emlékezete.**

A kultúrstratégiai intézmények hálózatában az OSZK a nemzet írott, nyomtatott, audiovizuális, elektronikus formában vagy a weben közzétett kulturális örökségének gyűjtéséért, feldolgozásáért, megőrzéséért, szolgáltatásáért és kutatásáért felel. Információs és muzeális intézményként mind fizikai, mind virtuális terei nyitottak bárki számára, aki ezt az örökséget kívánja megismerni és felhasználni.

Az OSZK fő célja, hogy a magyar kulturális örökséget minden állampolgár számára elérhetővé tegye felhasználóbarát és szolgáltatáscentrikus módon. Az intézmény prioritása a kulturális kincsek és javak biztosítása tudományos igényességgel és lehető legmagasabb szintű könyvtári szaktudással. A nemzeti könyvtár minden lehetőséget megragad, hogy kívül és belül vonzó közösségi térként működjön, illetve hozzájáruljon a társadalom és az állampolgárok életének minél magasabb szintű támogatásához és fejlődéséhez.

Jövőképzünkben az OSZK Európa meghatározó nemzeti könyvtára, közgyűjteményi innovációs központ, a Kárpát-medencei könyvkultúra kutatásának egyik fellegvára, a magyar könyvtári rendszer és könyvtári fejlesztések központja, a hazai könyvtárügy első számú képviselője külföldön. A kultúrstratégiai intézmények hálózatában a nemzet írott, nyomtatott, audiovizuális, elektronikus formában vagy a weben közzétett kulturális örökségének gyűjtéséért, feldolgozásáért, megőrzéséért, szolgáltatásáért és kutatásáért felel. A regionális könyvtárakkal együttműködésben irányító szerepet vállal a határon túli magyar közösségek szak- és szépirodalommal való ellátásában. Információs és muzeális intézményként mind fizikai, mind virtuális terei nyitottak mindenki számára, aki ezt az örökséget kívánja megismerni.

A 2023. évi főbb tervei és célkitűzései:

Szolgáltatásfejlesztés

- 2023-ban megújulás előtt áll a **Magyar Elektronikus Könyvtár** is, amely digitális tartalmak „ernyőfelülete” lesz. Több mint negyven tartalomszolgáltatásunkat a MEK mint ernyőfelület alatt fogjuk össze;

- **művelődés- és kultúrtörténeti sorozatok, rendezvények, események életre hívása, a magyar kultúra kincsei iránt;**
- az OSZK épületének nyolcadik emeletén kialakított, Közép-Európában a legnagyobbak számító **digitalizáló-központ**, ennek 2022-es kimagasló teljesítményének további fejlesztése;
- **a könyvkiadási tevékenység erősítése;**
- visszatérés a 2022 áprilisában bevezetett heti hatvanegy órás **teljes nyitvatartásra.**

Gyűjteményfejlesztés

- a könyvtári állomány minél nagyobb részét a potenciális felhasználók számára **digitálisan is elérhetővé tenni;**
- **további új online tartalomszolgáltatások indítása;**
- a **Corvina-honlap digitális tartalom bővítése, illetve a világ számos pontján őrzött korvinák hazahozatala.** Virtuális korvinaoldalunkon több mint fél évezred után egyesíteni kívánjuk a Mátyás-könyvtár fennmaradt példányait.

Humán erőforrásfejlesztés

- az intézményben kitűnően képzett, többdiplomás, nyelveket beszélő, valamint az intézmény és az írott magyar kultúra mellett is rendkívül elkötelezett szakemberek megtartása és szakmai támogatása.

Közösségi térként való működés érdekében tett fejlesztési elképzelések

- minél több **személyes és online szakmai rendezvény** életre hívása, szakmai támogatása és a megvalósításban való aktív közreműködés;
- hazai és nemzetközi **reklámügynökségi tevékenység** és kommunikációs kampány indítása, az egységes új könyvtári arculat napi használata;
- **további reprezentatív nagykiállítások és a kapcsolódó infrastrukturális beruházások** megvalósítása.

Szakmai együttműködés fejlesztés

- **hazai és nemzetközi könyvtárszakmai kapcsolatok** további bővítése és fejlesztése;
- **humanitárius segítségnyújtás** a társadalmi felelősségvállalás jegyében;
- szakmai partnerkapcsolatok erősítése, további együttműködési megállapodások megkötése;
- **nemzeti könyvtári stratégiaalkotás** szoros szakmai partnerségben az országos könyvtári rendszer tagjaival.

Infrastruktúra fejlesztés

- a **működési és dolgozói környezet fejlesztése** – különös tekintettel a dolgozói szobákra és az épület infrastruktúrájára (pl. liftek stb.);
- az **intézmény archívumainak elhelyezését szolgáló raktári beruházás befejezése, az új raktár megnyitása, illetve beköltözés az 1953/2020. (XII. 21.) Korm. határozat alapján felépülő piliscsabai archivális raktárba;**
- **belső építészeti munkák, kiállítótermek, illetve díszterem felújítása, illetve az olvasói terek további tervezett átalakítása.**

Rendszer- és módszertani szakmai munka fejlesztése

- a **belső és a külső kommunikáció** további fejlesztése;
- a saját magunk eszközeivel azonnal **reagálni a világban zajló történésekre, eseményekre**;
- az **iratkezelés** még hatékonyabbá tétele, az **elektronikus aláírás** bevezetése;
- a **LibMate**, az új magyar könyvtári rendszer országos, illetve OSZK-ban történő bevezetése;
- **reprezentatív nagykiállítások és a kapcsolódó infrastrukturális beruházások megvalósítása**;
- a **könyvtári innovációs és kutatástámogatási tevékenység** ösztönzése;
- a **könyvtári szakember- és vezetőképzés** megújításának folytatása;
- a **szakterületi törvény és egyéb jogszabályok** felülvizsgálata.

Kiemelt cél, hogy az OSZK a **tudásátadás központi helye, kiemelt kulturális találkozóhely**, illetve **kreatív és innovatív szolgáltatásokat** is nyújtó intézmény legyen a jövőben. Fontos, hogy a nemzeti könyvtár ne csak azokhoz szóljon, akik ellátogatnak személyesen kutatni, hanem minél szélesebb körhöz. Proaktívnak kell lenni, fel kell mutatnunk kincseket, s közérthetően át kell adni az itt felhalmozódott tudást minden magyar számára határon belül és túl egyaránt.

I. Szervezeti és humánerőforrás-kérdések

1. Dolgozói létszám

			2022. évi tény	2023. évi terv
Szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet)			353	353
összlétszám (fő)				
Ebből vezető vagy magasabb vezető, max. 10%, fő, töredék is lehet)			4	4
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	összesen	261	261
		átszámítva teljes munkaidőre	252	252
	Egyéb	összesen		
		átszámítva teljes munkaidőre		
	Mindösszesen	összesen	261	261
		átszámítva teljes munkaidőre (4+6)	252	252
	összesen			

	az Egyébből felsőfokú végzettségű	átszámítva teljes munkaidőre		
Egyéb nem szakmai munkakörben foglalkoztatott (fő, töredék is) lehet)			76	76
Önkéntesek száma			0	0

2. Humánerőforrás-helyzetkép az OSZK-ban

Az intézményben jól képzett, többdiplomás, nyelveket beszélő szakemberek dolgoznak. 2023-ban kiemelt cél az OSZK e **kiváló szakembergárdájának megtartása és képzése**. Az év során terveink szerint kialakításra kerül egy teljesítményértékelési rendszer, amely visszajelzést nyújt a kollégák eddigi munkájáról, valamint elősegíti a további fejlődési irányok meghatározását. Ezzel összefüggésben az éves továbbképzési tervben meghatározásra kerülnek a kompetenciafejlesztéshez szükséges tréningek.

Ezen felül az elmúlt években történt **szervezeti változások hatására végbemenő intézményi- és szervezeti átalakulás elősegítése és megszilárdítása** is fontos feladata az intézménynek. Ennek érdekében a belső kommunikáció további javítására hangsúlyt kell fektetni, valamint közösségi programokra, egészségmegőrzésre is lehetőséget kíván biztosítani az intézmény az év folyamán.

3. Bérhelyzet

Az intézmény működésének racionalizálásával, valamint a kormány a kultúrstratégiai, valamint egyes kulturális intézmények működéséhez szükséges források hosszú távú biztosításáról, továbbá az Eszterháza Turisztikai Beruházással kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 1501/2021. (VII. 26.) Korm. hat. által biztosította az OSZK számára a 2021 – 2025 közötti időszakra bérfejlesztéshez szükséges forrást. 2021-ben a kollégák több mint 84%-a részesült átlagosan 22% béremelésben. 2022-ben kulturális ágazatot érintő bérfejlesztésről szóló 682/2021. (XII.6.) Kormányrendelet 2022. évre biztosított többletforrása révén a munkatársak több mint 91,5%-a részesült átlagosan 20%-os béremelésben. **2023-ban a bérfejlesztéshez a jelenleg kialakítás alatt álló teljesítményértékelési rendszert kívánja az intézmény felhasználni, amely részben ösztönző lehet a munkatársak teljesítményére is.**

4. Közösségi szolgálat

Közösségi szolgálat	2022. évi tény	2023. évi terv
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	29	32
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	8	8

Továbbra is **nyitottak vagyunk a közösségi szolgálatos diákok fogadására**. Külön e célra összeállításra került azon területek és feladatok listája, amelyekbe a középiskolás tanulók bevonhatók a gyakorlati idő alatt.

5. Kulturális közfoglalkoztatottak

Kulturális közfoglalkoztatottak	2022. évi tény	2023. évi terv
Partnerintézmények száma	686	686
Induló létszám (január 1-jén)	0	0
Záró létszám (december 31-én)	0	0

2019. december 31. napjával az OSZK-ban megszűnt a kulturális közfoglalkoztatás. A program során annak költségére folyamatosan történtek informatikai eszköz-beszerzések. Ezen eszközöket a partnerintézmények kapták felhasználásra használati szerződés keretében. Mivel az így beszerzett eszközöket 5 évig elidegenítési tilalom terheli, és az OSZK sem tudja használni, az új használati szerződések keretében 2024. december 31-ig továbbra is a volt partnerintézmények használhatják. Így a partnerintézmények száma 2023-ban is változatlan marad.

6. Képzésben részt vevő dolgozók

Az intézmény elkészítette és aktualizálta a 2021-2025-ös évre a **képzési tervet**, illetve a 2023-as évre a **beiskolázási tervet** a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

Az **OSZK Könyvtári Intézete szervezésében több olyan tanfolyam és képzés indul 2023-ban is, amelyeken saját dolgozók is részt vehetnek.** A tanfolyami jelentkezések folyamatban vannak, a legtöbb képzés február végén indul, illetve szinte minden hónapban szerveződik egy-egy. Például segédkönyvtáros szakmai képzés, könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés, amelyek 2022-ben indultak. Várható szerzői jogi, kiadványszerkesztési, MTMT-képzés, illetve webarchiválással, minőségmenedzsmenttel, könyvtári marketinggel és elektronikus tananyagfejlesztéssel foglalkozó tanfolyamok is kezdődnek az év során.

Képzés típusa	2022. évi tény (fő)	2023. évi terv (fő)	Felhasznált költség (Ft)
Képzés	10	107	
Továbbképzés	56	56	
Ösztöndíj	0	0	
Egyéb:....	17	25	

7. Szervezeti kultúra

2022. november 2-án lépett hatályba az OSZK új szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ) a még hatékonyabbá feladatellátás érdekében, illetve a 2021-ben bekövetkezett jelentős feladatbővülésére tekintettel került sor az SZMSZ módosítására. A **2023-as évben kiemelt feladat és cél az új szervezeti működés megszilárdítása és hatékony alkalmazása.**

2022-ben – hagyományteremtő céllal – az intézményünkben dolgozó **kollégák számára rendeztünk egy nyílt napot**, ezen rendezvény 2023-ban is folytatódik terveink szerint.

Célunk a különböző szakterületek munkájának megismerése, a kollegiális kapcsolatok elmélyítése és szoros szakmai kapcsolatok kialakítása az egyes szervezeti egységek között.

8. Esélyegyenlőség biztosítása

Jelenleg intézményünk az F 11/2012-es számon rendelkezik hatályos Esélyegyenlőségi tervvel. 2016. évtől kezdődően minden évben készült új változat, amely azonban nem lépett hatályba alapvetően az elhúzódása miatt. Az új terv kiadása a 2023-as évben tervezett.

Az esélyegyenlőségi megbízott 2022. május 16. napjától Nagy-Molnár Szilvia.

9. Környezeti fenntarthatóság

Közvetlen és kiemelt 2023-as célkitűzés a **Környezeti fenntarthatóság munkacsoport (kilépések, munkakörváltások stb.) személyi állományának stabilizálása, illetve létszámának növelése.** Ennek függvényében tervezzük megvalósítani a korábbi eszterdők különböző okokból elmaradt programjait.

10. Jogi és igazgatási ügyek

A jogi főigazgató-helyettes és a Jogi Osztály 2023. évi főbb célkitűzései:

- hatályos belső szabályzatok módosítása, vagy újak előkészítése,
- szerződések véleményezése, korrigálása,
- szerzői jogi tanácsadás,
- kapcsolattartás és ügyintézés SZTNH-val, közös jogkezelő szervezetekkel,
- jogszabály tervezetek véleményezése, előkészítése,
- az adatvédelemmel kapcsolatos, valamint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok szolgáltatására vonatkozó feladatok koordinálása.

A Jogi Osztály a 2023. évben is folytatni kívánja a szervezeti igényeknek megfelelő, szolgáltató jellegű működését. Ennek keretében egyrészt további szerződésminták, munkajogi iratminták kidolgozását tervezi, másrészt a belső szabályzatok felülvizsgálatát, tekintettel a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról rendelkező 2020. évi XXXII. törvény rendelkezéseire, amely alapján az OSZK-ban a közalkalmazotti jogviszony 2020. november 1-től munkaviszonnyá alakult át. Ennek következtében számos belső szabályzat lényeges módosításra szorul.

A Főigazgatói Kabinet igazgatási feladatai keretében 2023-ban is folytatja az iratkezeléssel és ügyvitellel kapcsolatos teendőinek ellátását, különös tekintettel az OSZK-ban zajló ügyviteli folyamatok optimalizálására, az adminisztratív munkavégzés hatékonyságának növelésére, valamint az OSZK-hoz naponta bejövő és onnan kimenő küldeményforgalom kezelésére.

Az iratkezeléssel összefüggésben fontos feladat a **szervezeti egységek lezárt iratanyagainak folyamatos szakszerű átvétele és irattárba helyezése.** Ennek részeként távlati célkitűzés a MaNDA, illetve a Gyűjteményszervezési Főosztálytól átvett és a VIII. emeleti raktárban őrzött iratanyag válogatása, tervszerű selejtezése, valamint a marandó értékű

dokumentumok irattározása. Fontos szervezeti feladat továbbá a DMS One iratkezelő rendszer workflow moduljának készségi szintű alkalmazása a szerződéskötési, véleményezési folyamatban részt vevő valamennyi munkatárs számára.

A Főigazgatói Kabinethez beosztott alkalmazás gazda állandó feladata a DMSOne Ultimate iratkezelő szoftver folyamatosan fejlődő funkcionalitásainak figyelemmel kísérése és az OSZK iratkezelési rendszerébe való integrálása. További alapvető napi feladat más szervezeti egységek érintett munkatársainak támogatása az iratkezelő szoftver használatában és az ügyviteli folyamatokban. **Kiemelt cél az elektronikus iratkezelés technológiai háttérének megteremtése az Informatikai Üzemeltetési és Szolgáltatási Főosztályal együttműködésben és használatának fokozatos meghonosítása az ügyvitelben és szervezetrányításban.** Ennek kapcsán a **2023. év egyik legfőbb feladata az ügyvitel szempontjából kiemelt munkatársak számára elektronikus aláírás tanúsítványok beszerzése és rendszeres használatba vétele lesz.**

11. A járványhelyzet, rezsiválság kezelése a könyvtárban (tervek)

A 2022-es évre visszatekintve elmondhatja az intézmény, hogy a nemzeti könyvtárában a **koronavírus-járvány, illetve az energiaválság ellenére is nagyon aktív és eredményes szakmai munka folyt és a 2023-as évre is ezt tervezzük még hatványozottabban.** 2022-ben a könyvtár innovatív, új megoldásokkal jelent meg a szolgáltatási piacon újra, ezzel is lehetővé téve azt, hogy az intézmény továbbra is jól működjön, sőt bővítse szolgáltatásait. A vírus vagy valamelyik mutációjának újbóli felbukkanása, gyors terjedése eredményezheti a járványügyi korlátozások ismételt bevezetését a 2023-as évben, de bízunk ennek elkerülésében.

Kiemelt cél 2023-ban az OSZK jelenlétének még erőteljesebb biztosítása a virtuális térben. A 2023-as évben az érdeklődőket, látogatókat, kutatókat minél több és minél széleskörűbb digitális adatbázissal, minél több tartalommal szeretnénk kiszolgálni.

2023-as főbb tervek és intézkedések a járványhelyzet, rezsiválság hatékony kezelése érdekében:

- A fő feladat a 2022-ben kialakított **61 órás nyitvatartási időre való visszatérés** és a teljes nyitvatartási idő napi szintű alkalmazása az olvasói igények tükrében. Emelett újabb felhasználóközpontú szolgáltatások elindítása; a pandémia és rezsiválság alatt kialakított új szolgáltatások további alkalmazása; a könyvtár kincseinek bemutatását célzó tevékenység még magasabb szintre emelése; a magyar kultúra kincsei iránt érdeklődők számára még közelebb hozni a nemzeti könyvtárat és szolgáltatásait.
- A digitális tartalmak ernyőfelületét képező **Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) megújítása, további új online tartalomszolgáltatások indítása és a virtuális korvinaegyesítés kiemelt feladat.** Stratégiai cél a könyvtári állomány minél nagyobb részét a potenciális felhasználók számára digitálisan még teljesebb mértékben hozzáférhetővé tenni. Több mint negyven tartalomszolgáltatásunkat a MEK mint ernyőfelület alatt fogjuk össze. Virtuális korvinaoldalunkon több mint fél évezred után egyesíteni kívánjuk a Mátyás-könyvtár fennmaradt példányait.

- Szolgáltatási palettánkat további bővítése céljából 2022. szeptemberében adtuk át Budapest első, mindennap huszonnégy órában működő könyvkölcsönző automatáját az V. kerületi, Molnár utcai Országos Idegennyelvű Könyvtárban, amely 2021 decembere óta a fenntartásunkban működik. Az épület bejáratánál elhelyezett könyvszekrényből bárki bármikor ki tudja venni a számára bekészített példányokat. Az érdeklődés már az első hetekben akkora volt, hogy egy újabb automata felállítását tervezzük. 2023-as évben még nagyobb kihasználtsággal tervezzük az automatát alkalmazni olvasónk körében.
- A nemzeti könyvtár folyamatos megújulása jegyében a 2022-es évben jelentősen korszerűsítette az intézmény tereit és szolgáltatásait. A déli olvasótér gazdaságos világitást, korszerű bútorzatot, új asztalokat és székeket kapott; a közeljövőben új, energia-takarékos olvasólámpák is érkeznek hamarosan. Az olvasói tér energiafelhasználása 70%-kal csökkent. Az olvasószolgálat is új munkaállomásokat kapott, a kiadópultokat látványos mintázattal és feliratokkal látták el. **Eltökélt szándékunk, hogy a nemzeti bibliotéka szolgáltatásainak magas színvonalát fenntartsuk, illetve folyamatosan alkalmazkodjunk a jelenlegi helyzet kihívásaihoz és olvasóink igényeihez.**
- 2022. októberétől a törzsgyűjteményi és a különgyűjteményi olvasóteremekben a látogatókat új kényelmi szolgáltatásokkal várjuk, ugyanis három új és könnyen kezelhető önkiszolgáló szkennert is biztosítunk a felhasználóink számára. A 2023-as évben szeretnénk kényelmi szolgáltatásainkat tovább bővíteni és kihasználtságukat emelni.
- Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében vészhelyzet kihirdetéséről és egyes vészhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm.r. szerinti vészhelyzetre, valamint az egyes intézmények földgázfelhasználásának szabályozásáról szóló 354/2022. (IX. 19.) Korm. r.-re tekintettel az OSZK-ban energiamegtakarításra vonatkozó intézkedési tervet foganatosítottunk, valamint főigazgató úr Veszélyhelyzeti Operatív Bizottságot hozott létre 2022-ben. **2023-ban is maximálisan betartjuk és alkalmazzuk az energiamegtakarításra vonatkozó intézkedéseket és működtetjük szükség szerint a Veszélyhelyzeti Operatív Bizottságot.**
- Az olvasói terekben az egyes intézmények vészhelyzeti működéséről szóló 353/2022. (IX. 19.) Korm. rendeletben, valamint az egyes intézmények földgázfelhasználásának szabályozásáról szóló 354/2022. (IX. 19.) Korm. rendeletben foglalt előírásoknak megfelelő hőmérsékletet biztosítunk 2023-ban is.

II. Szakmai működés, szolgáltatások

1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitvatartás, változások)

Nyitvatartás	2022. évi tény	2023. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	61	61
Heti nyitvatartási órák száma a különgyűjteményi olvasótermekben (óra)	44	61
Hétfégi nyitvatartás (óra)	11	11
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	4	4
16 óra utáni nyitva tartás a különgyűjteményi olvasótermekben (óra)	4	4
Évi összes nyitvatartás (óra)	2.368	2.500
Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig) Munkanapok száma (nap)	0	0
Téli zárvatartási idő (december 24-től; december 31-ig) Munkanapok száma (nap)	2	0
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	38	40

Könyvtárunk 2022. november 2-ától heti 44 órát tart nyitva, amelynek oka és célja az energiafelhasználás csökkentése. **Célunk a heti 61 órás teljes nyitvatartási idő visszaállítása.**

2023-as tervünk a VII. emeleti közös különgyűjteményi olvasóterem kialakítása, amelynek megvalósítása után a különgyűjtemények heti nyitvatartási óraszámja is elérheti a 61 órát. 2022-ben az évi nyitvatartási órák számában nem értük el a 2019-es 2437 órát. Amennyiben 2023-ban a könyvtár teljes nyitvatartási idővel működhet, teljesíthető a 2500 éves nyitvatartási óraszám.

A nyitvatartási napok és órák száma a teljes nyitvatartási idő visszaállításának időpontjától függ, és ez befolyásolja az éves látogatottsági és dokumentumforgalmazási adatokat is.

Az Olvasószolgálati és Tájékoztatási Főosztály feladatai:

- az olvasók beiratkoztatása, nyilvántartása, általános és könyvtárhasználati eligazítás;
- tájékoztatás nyújtása az OSZK és az OIK használatáról, gyűjteményeiről, katalógusairól, adatbázisairól, szolgáltatásairól;
- az OSZK teljes állományába tartozó, a belső és a külső raktárakban tárolt dokumentumok forgalmazása és szolgáltatása az olvasószolgálati és a belső kölcsönzési igényeknek megfelelően, az olvasótermek és a kézikönyvtárak működtetése;
- a katalógus- és a forrástájékoztatás ellátása, a szóbeli (személyes, telefonos) és az írásbeli (levélben, e-mailben, chaten érkező) referenzigények kielégítése és koordinálása;
- szaktájékoztatás nyújtása a magyar irodalom-, nyelv- és történettudomány területén,
- nyelvi referenci feladatok ellátása;
- a könyvtárközi kölcsönzések teljes körű ügyintézése;
- a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés országos szintű koordinálása;
- tájékoztatási, beiratkozási, olvasóforgalmi statisztikák készítése és értékelése;
- a sérült dokumentumok kötetésre/restaurálásra történő előkészítése;

- az olvasótermi ügyelet ellátása és az olvasók segítése az olvasói terekben elhelyezett eszközök használatában;
- az egyedi megrendeléseket kielégítő digitalizálási tevékenység kommunikációs feladatainak koordinálása;
- az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer működésével kapcsolatban, az odrsegitseg@odrportal.hu e-mail címre érkező panaszok kezelése;
- EISZ koordinátori feladatok ellátása: az adatbázis-igények összeírása, az intézményi együttműködési szerződés aláírása, az intézményi adategyeztetés, ismertető, tájékoztatók írása a honlapra, kapcsolattartás az EISZ Titkársággal;
- megkeresések esetén együttműködés más szakmai főosztályokkal kiemelt és aktuális projekteken;
- csoportvezetések, könyvtárbemutató órák, biblioterápiás foglalkozások tartása.

Az osztály 2023. évi szakmai tevékenységet nagymértékben befolyásolják a nyitvatartással kapcsolatos intézkedések, a belső építészeti munkák, az olvasói terek tervezett átalakítása. A napi feladatok ellátása mellett a munkafolyamatok felülvizsgálata, ésszerűsítése, az osztály munkatársainak képzése és innovációs javaslatainak beépítése továbbra is kiemelt feladat.

2. Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2022. évi tény	2023. évi terv
Regisztrált használók száma	3.842	3.500
Aktív használók száma	2.833	3.000
Ebből diák	745	900
Napijegyek száma	545	500
Havi olvasójegyek száma	146	0
Féléves olvasójegyek száma	665	0
Éves olvasójegyek száma	2.064	3.000
Kutatói olvasójegyek száma	785	800
Belépések száma (db)	36.195	45.000
Ebből diákcsoportok (db/fő)	101 db/ 2.317 fő	100 db
Ebből egyéb csoportok (db/fő)	216 db/ 10.365 fő	200 db

A beiratkozott olvasók számát az online beiratkozás bevezetésével, az éves könyvtárhasználati díj összegének jelentős csökkentésével és az online szolgáltatások palettájának bővítésével kívánjuk növelni. A 2022-es évben bevezetett új könyvtárhasználati díj hatása már most is nagyon nagy mértékben érezhető kedvező irányban.

3. Dokumentumforgalom

3.1. Dokumentumforgalom és könyvtárhasználat

Könyvtárhasználat	2022. évi tény	2023. évi terv

	31.204 könyv 4.018 sza- bad-polcos kötet 26.654 pe- riodika 8.733 mik- rofilm 22 CD/DVD	30.000 könyv 15.000 sza- bad-polcos kötet 35.000 pe- riodika 9.000 mik- rofilm 30 CD/DVD
Helyben használt dokumentumok száma (db)	65.000 (KKF)	70.000 (KKF)
Könyvtárközi kölcsönzés – küldött dok. (db)	372	400
Könyvtárközi kölcsönzés – kapott dok. (db)	946	900
Nemzetközi dokumentumforgalom – kapott dok. (db)	946	900
Nemzetközi dokumentumforgalom – küldött dok. (db)	156	150
Belső kölcsönzés	15.647	20.000
ODR-kód	3	nem ter- vezhető
Lelőhely-tájékoztatás	497	300

Célunk, hogy folyamatosan csökkentsük a raktári dokumentumok forgalmazását és növeljük a szabadpolcra kihelyezett dokumentumok használatát. Ehhez egyrészt pontos kölcsönzési statisztikai adatokat szolgáltató integrált könyvtári rendszerre van szükségünk, amelynek bevezetése a 2023. év második felében várható. Másrészt a dokumentumforgalmazási adatok javításához szükséges még, hogy a könyvtár teljes nyitvatartási időben fogadja az olvasókat, jelentős mértékben frissüljön a szabadpolcos állomány, valamint megvalósuljon a Katalógustér és az északi oldali (Általános) olvasóterem átalakítása és megnyitása a felhasználók előtt.

3.2. Dokumentumforgalom olvasótermenként

Típus	2022. évi tény	2023. évi terv
Általános*	1.183	nem ter- vezhető
Hírlapolvasó	334	400
Mikrofilm	8.733 tekercs	9.000 tekercs
Irodalomtudományi	684	3.000
Történettudományi	796	3.000
Könyvkiadó állomás**	321	150
Könyvtártudományi	1.135	1.200

Kézirat és Régi Nyomtatvány	107.324	104.800
Plakát- és Kisnyomtatványtár	92.933	95.000
Térképtár	1.293	1.295
Színháztörténeti és Zeneműtár	29.753	31.000
Történeti Fénykép- és Videótár	3.610	3.800

*Az Általános olvasóterem helyén lesz kialakítva a közös különgyűjteményi olvasóterem.

**2022. nyarán a Központi tájékoztatásból a Könyvkiadó állomás területére kerültek az állományrendezés után a szabadpolcon maradó segédkönyvek.

3.3. Szabadpolcos állomány

Gyarapodás/áthelyezés	2022. évi tény	2023. évi terv
Gyarapodás (könyv)	406 kötet	1.500 kötet
Gyarapodás (folyóirat)	0*	40 kötet
Összesen elérhető szabadpolcos állomány	kb. 60.000 kötet	kb. 50.000 kötet
Áthelyezés (=raktárba irányítás)	17.707	10.000
Forgalom	4.018 db	10.000 db
Kötészetre adott	24 kötet	nem tervezhető
Online katalógusban elérhető (%)	100	100

*Az olvasóterem felújításához kapcsolódó állományrendezés miatt a bekötött szabadpolcos folyóiratok állománya 2022-ben nem gyarapodott, a 2021-es és 2022-es évfolyamot még nem köttettük be. Ezek a kötetek 2023-ban kerülnek majd szabadpolcra.

A szabadpolcos könyvállomány a beérkező kötelezpéldányok forgalmazható példányaik kihelyezésével fog gyarapodni, korszerűsödni.

A szabadpolcos állomány átalakítása a dokumentumállomány megújítása mellett magában foglalja a szakrend felülvizsgálatát, valamint a könyvtárunk által előfizetett magyar nyelvű szakkönyveket tartalmazó adatbázisok számának növelését is.

2023-ban is tervezzük több, magyar szakkönyveket tartalmazó, kurrens és retrospektív állományhoz is hozzáférést biztosító adatbázis előfizetését. *(az adatbázisokról bővebben a 6. pontban)*

A 7. emeleti olvasótermi szolgáltatások átalakítására készülve 2023-ban folytatódik a különgyűjteményi dokumentumok forgalmazása terén várható feladatokra, és az alapvető különgyűjteményi tájékoztatási feladatok ellátására való felkészülés, betanulás.

Valamint **kiemelt feladat az Országos Széchenyi Könyvtár és az Országos Idegennyelvű Könyvtár olvasószolgálati és tájékoztatási feladatainak összehangolása és a munkatársak betanítása mindkét terület feladataiba.**

4. Olvasói infrastruktúra

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2022. évi tény	2023. évi terv

Katalógusgép	2	2
Olvasói munkaállomás	43	50

Az olvasószolgálati munka még hatékonyabb támogatása érdekében terveink között szerepel olyan okoseszközök beszerzése és alkalmazása, amellyel a tájékoztató tevékenység eredményesen támogatható. Például: *tabletek, laptopok* stb.

2022. decemberi állapot:

Katalógustér:

- 11 internetkapcsolattal ellátott számítógép
- 3 dedikált hálózati gép (Digitális Könyvtár, Vakolvasó, 1 számítógép a könyvtárközi dokumentumküldés keretében érkező dokumentumok olvasására)
- 2 számítógép csak CD/DVD-használatra
- 2 katalógusgép

Törzsgyűjteményi olvasóterem:

- 25 OPM munkaállomás
- 2 dedikált gép a zárt Webarchívum használatára
- 9 mikrofilmolvasó gép, ebből 5 darab mikrofilm-szkennelésre is alkalmas

Az olvasói terek felújításával párhuzamosan tervezzük további olvasói munkaállomások (OPM állomás) kialakítását a Katalógustérben és az átalakított VII. emeleti északi oldali olvasóteremben is.

5. Reprográfiai szolgáltatások

Típus	2022. évi tény	2023. évi terv
Fénymásolás (oldal)	27.500	20.000
Digitalizálás (oldal)	6.519.248	10.000.000
Külső megbízások	2.019	2400
Születésnap csomag (db)	5	200

6. Online szolgáltatások

A 2023-as évben a következő digitális tartalomszolgáltatási oldalak anyagainak előállítását tervezzük:

Gyűjtemény	Anyag	Időzítés
Copia	Kölcsey és Petőfi kéziratos hagyaték	2023. 1. né
MEK	Első 500 OOC mű	2023. 1. né
Plakáttár	Grafikai plakátok a kezdetektől 1926-ig	2023. 2. né
Plakáttár	Ex libris gyűjtemény	2023. 2. né
RNyT	Ex libris gyűjtemény	2023. 2. né
RNyT	Röplapok	2023. 3. né

Térképtár	Vármegyék - legszebb és legfontosabb vármegyeterképek bemutatása	2023. 3. né
Res Libraria Hungariae Kutatócsoport	Kódektoredékek	2023. 3-4. né
Fényképtár	Fotótörténeti Gyűjtemény	2023. 4. né
Színháztörténeti tár	Várkonyi-hagyaték	2023. 4. né

2023. évi digitális gyűjteményfejlesztési tervek:

- **Az új MEK felület tesztelését követően annak éles elindítása.**
- **Az intézmény által kezelt digitális gyűjtemények (objektumok, metaadatok) és munkafolyamatok integrálása az LibMate-be.**
- **2023-ban lejáró szerzői jogú szerzők, műveik kiválasztása, digitalizáltatása a DIO-val, szolgáltatás előkészítése. Alkalmilag felmerülő digitalizálási igények (szerzők, örökösök, kiadók részéről) biztosítása és szervezése a DIO-val együttműködésben.**
- **A „Petőfi 200” emlékévhöz kapcsolódva további Petőfi Sándor-verseskötetekkel, valamint róla szóló könyvekkel tervezzük gyarapítani a digitális gyűjteményt.**

Előfizetni kívánt adatbázisok a 2023-as évben

Tervezett 2023. évi adatbázis-előfizetések az EISZ keretében:

- Akadémiai Kiadó folyóiratai
- USC Soá Alapítvány Vizuális Történelmi Archívum
- Akadémiai Kiadó MERSZ
- Akadémiai Kiadó szótárai
- Brill Book History Online
- EBSCO – Academic Search Complete
- EBSCO – Academic Search Ultimate
- EBSCO – MLA International Bibliography with Full Text
- EmeraldInsight – Library Studies
- GALE Reference Complete (új előfizetés)
- De Gruyter Journals – Social Sciences and Humanities Package
- DeGruyter – Linguistic Minorities in Europe Online
- De Gruyter – Bibliotheca Teubneriana Latina (BTL)
- De Gruyter – Thesaurus Linguae Latinae (TLL)
- JSTOR Language & Literature Current Collection
- Kossuth Kiadó
- L'Harmattan Digitális Archívum
- Oxford Handbooks Online
- Oxford Music Online
- Oxford University Press Journals - Arts & Humanities Collection
- ProQuest - Library & Information Science Collection
- Szaktárs – Akadémiai Digitális Archívum
- Szaktárs – Attraktor Kiadó
- Szaktárs – Balassi Kiadó
- Szaktárs – Gondolat Kiadó
- Szaktárs – Kalligram Kiadó

- Szaktárs – Kortárs Kiadó
- Szaktárs – Kriterion Kiadó
- Szaktárs – Kronosz Kiadó
- Szaktárs – Múlt és Jövő
- Szaktárs – Napvilág
- Szaktárs – Osiris
- Szaktárs – TIT Gondolat Kiadó
- Szaktárs – Tinta Könyvkiadó
- Szaktárs – SzóTudásTár (Tinta Kiadó)
- Typotex Interkönyv

További (nem EISZ-előfizetés keretében biztosított), az olvasók számára elérhető adatbázisok:

- Bibliotheca Eruditionis
- The Hungarian Reformation Online
- NAVA
- WBIS – World Biographical Information System

Az adatbázisok a honlapról elérhetők a teljes hálózaton keresztül, de tartalmuk a katalógusban nem tükröződik. Előfizetett adatbázisainkhoz **EduID** azonosítással távoli hozzáférést biztosítunk beiratkozott olvasóinknak és az OSZK dolgozóinak.

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár OSZK-ba történő integrációjával nagyon fontos célkitűzés az is, hogy az előfizetett adatbázisok mind az F épületben, mind az OIK Molnár utcai székházában elérhetőek legyenek minden felhasználónk számára.

6.1. Honlap, tematikus és közösségi szolgáltatások

Digitális archívumok látogatottsága (MEK, EPA, DKA)	2022. évi tény	2023. évi terv
Távhasználatok száma összesen	33.332.306	31.232.000
MEK	20.534.148	23.000.000
EPA	8.104.082	8.200.000
DKA	4.669.950	4.500.000
Tudástárak	24.022	32.000

Online szolgáltatások	2022. évi tény	2023. évi terv
Távhasználatok száma	214.370 65.805	230.000 70.000
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	84	90
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek száma összesen	1.008	1.010

A könyvtárban használható adatbázisok száma	42	40
Tematikus honlapok/virtuális kiállítások száma	50	52
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	22	22
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma (fő)	43.934	50 000
A megjelenő szerkesztett tartalmak száma:	7.192	7250
A megjelenések száma:	12.701.033	13.000.000
Egyéb online közösségi feladatokba bevont használók száma	n.a.	n.a.
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	719.812	790.000
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	n.a.	n.a.

Digitális gyűjtemények	2022. évi tény	2023. évi terv
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	n.a.	n.a.
MEK könyvek	1.062	2.000
EPA időszaki kiadványok		
- cím	298	350
- füzet	42.015	43.000
- cikk	34.274	40.000
DKA képi dokumentumok	8.241	9.000
OSZKDK	4.540	8.000

6.2. Elektronikus dokumentumküldés

Dokumentumküldés	2022. évi tény	2023. évi terv
E-könyvek (db)	13	15
Folyóiratcikkek (db)	1.326	1.250
Részdokumentumok (db)	62.844	65.000

7. Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

Honlapunkon részletes tájékoztató olvasható a könyvtár akadálymentesítéséről, ahol a látássérültek számára hangzóanyag mutatja a könyvtár épületét.

Elérhetősége: <http://www.oszk.hu/akadalymentesites>

Az OSZK esetében a fogyatékkal élők számára a könyvtár használata teljes mértékben ingyenes. Továbbá egy kísérő iratkozhat be térítésmentesen a könyvtárba (vakok és gyengénlátók, mozgássérültek, siketek és nagyothallók).

Szolgáltatások száma	2022. évi tény	2023. évi terv
Fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	1 vakolvasó	1 vakolvasó
Fogyatékkal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	11	11

Mozgássérült látogatók számára:

- A könyvtár épülete a Palota út felől a Csikós udvarra érkező lifttel közelíthető meg. Rámpa az Oroszlános udvarban, a főbejáratnál található.
- A főbejáratnál található ruhatárban 1 db kerekesszék áll rendelkezésre.
- Az olvasótermeket lifttel lehet megközelíteni.
- Az épületben két akadálymentes mosdó van: egy a főbejárat szintjén, egy pedig a VII. emeleten, a törzsgyűjteményi olvasótermek közelében.

Hallássérült látogatók számára:

- A hallókészülékek hatékonyságát javító indukciós hurok működik a főbejáratnál a beiratkozó pultnál, a VII. emeleten a törzsgyűjteményi olvasótermekhez tartozó Könyvkiadó állomáson.

Látássérült látogatók számára:

- Az épületben több lift is működik. A főbejáratnál balra található lift hangos segédlettel van ellátva. Ez a főbejárat és a VIII. emelet között jár, az alsóbb irodai szinteket nem érinti, így elkerülhető az esetleges eltévedés.
- A VII. emeleti Katalógustérben használható egy felolvasóprogrammal (JAWS) ellátott számítógép.
- A Magyar Elektronikus Könyvtár akadálymentes változata: <http://vmek.oszk.hu/>

- A Magyar Elektronikus Könyvtár és a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének együttműködése révén számos hangoskönyv érhető el szabadon a szolgáltatás honlapjáról, illetve számos felolvasható mű is megtalálható.
A honlap elérhetősége: <http://mek.oszk.hu/keresések/keresesf.phtml?formatum=MP3>
- Együttműködési megállapodásunk van a Vakok és Gyengénlátók Szövetségével, mely alapján az általunk számukra rendelkezésre bocsátott, csak Braille-írással megjelent Vakok Világa c. folyóiratot begépelik latin betűs karakterekkel, ezáltal digitálisan elérhetővé teszik, ez a munka jelenleg is zajlik.

Eszköz - Szoftver - Építészeti megoldás	Mennyiség	Helyszín
Rámpa	1	Oroszlános udvar
Kerekesszék	1	Főbejárat, ruhatár
Akadály-mentes mosdó	2	5. és a 7. emelet
Indukciós hurok	2	Beiratkozó pult (5. emelet); Könyvkiadó állomás (7. emelet)
Hangoslift	1	Főbejárat, előcsarnok: baloldali lift
Felolvasó programmal ellátott számítógép	1	Katalógustér
MEK akadálymentes változat	honlap	http://vmek.oszk.hu
MEK hangoskönyvek	398	https://vmek.oszk.hu/html/vgi/vkereses/keresesuj2.phtml?minta=mp3&tip=format

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1563 rendelete és 2017/1564 irányelvének átültető jogszabályai (2018. év LVI. törvény a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosításáról, 198/2018. (X. 25.) Korm. rendelet az olvasási képességet érintő fogyatékkal élő kedvezményezett személyek javára végezhető szabad felhasználás részletes szabályairól) kapcsán az intézményre vonatkozó feladatok végrehajtásához kapcsolódóan cselekvési terv készült, amely kitér az alábbi kérdéskörökre:

- a kedvezményezettek azonosítása (hozzáférés-kezelés) során fellépő kérdések;
- technikai megvalósítás részletei (a Magyarországon letelepedett jogosított szervezetek nyilvántartása; a jogosított szervezetek nyilvántartásának rendelkezésre bocsátása minden év április 30-ig az Európai Bizottság számára; nyilvántartás vezetése a jogosított szervezetek által előállított hozzáférhető formátumú művekről és más kapcsolódó jogi teljesítményekről legalább egy olyan jogosított szervezet megjelölésével, amely ilyen példánnyal rendelkezik).

A Könyvtári Intézet honlapján bejelentő felület készült mind a jogosított szervezetek, mind a hozzáférhető formátumú művek műbejelentései számára.

Elérhetősége:

<https://ki.oszk.hu/informacioszolgalattas/1982018-x-25-korm-rendelet-jogositott-szervezetek-jelentkezes>

8. Könyvtári programok, közösségi kezdeményezések

8.1. Használó képzések

Használóképzések	2022. évi tény	2023. évi terv
Összes használói képzés száma	1	5
Összes használói képzésen résztvevők száma	80	100
Csoportok száma	5	5

Könyvtári óra, könyvtárhasználati foglalkozás képzésen 2023-ban több csoportot tervez indítani a könyvtár. Látjuk a szükségességét a további fejlődésnek, amely különösen az adatbázisok és az online felületek használatának szélesebb körű oktatására vonatkozik.

8.2. Rendezvények

Rendezvények	2022. évi tény	2023. évi terv
Konferenciák száma	7	7
Konferenciákon résztvevők száma	634	700
Időszaki kiállítások száma	3	5
Időszaki kiállítások látogatóinak száma	5.343	7.000
Könyvbemutatók száma	5	10
Könyvbemutatók látogatóinak száma	225	300
Zenei rendezvények száma	1	1
Zenei rendezvények látogatóinak száma	200	200
Egyéb programok száma	23	50
Egyéb programokon résztvevők száma	11.969	20.000
Összes rendezvény száma (db)	43	73
Összes rendezvényen résztvevők száma (fő)	19.235	28.200

8.3. Kiemelt rendezvények bemutatása, szakmai konferenciák

Az OSZK 2023-ban is számtalan rendezvénnyel, konferenciával és megjelenéssel készül, amelyek között vannak a nagyközönség számára szervezett események, és lesznek szűkebb körű, egy-egy szakmát speciálisan érintő alkalmak is.

Gyűjteményünk szempontjából jubileumi év lesz 2023 is, hiszen ebben az évben ünnepe-lünk egy irodalom- és művelődéstörténetileg is fontos kettős évfordulót, azaz **Petőfi Sándor születésének, valamint a Himnusz keletkezésének 200. évfordulóját**. A nemzeti könyvtár őrzi a *Hymnust* és számos Petőfi Sándor által írt kéziratot, levelet. 2023 január-jában, a magyar kultúra napja alkalmából, az említett évfordulók előtt tisztelegve, az Országos Széchényi Könyvtár nyílt napokkal készült, s az év folyamán több ízben tervez hasonló, az érdeklődőket, a családokat, a közoktatásban tanulók megfelelő célcsoportját is megszólító programsorozatot, rendezvényt. E mellett a copia.oszk.hu internetes felületre

felkerült a könyvtárban őrzött Kölcsey-kéziratanyag, köztük egy olyan verssel, amelyet a Kézirattár vezetője, Földesi Ferenc fedezett fel. Az új Kölcsey-vers minden valószínűség szerint egy előtte elkészült alkotáshoz kapcsolódik, de a sorok áthúzása miatt a szöveg kibontása szükséges. Ezt manuálisan, hagyományos úton, és egy speciális átvilágító készülékkel is tervezünk megvalósítani, szintén már februárban. Terveink között szerepel a Petőfi-fond megjelentetése is digitálisan 2023 márciusában.

Már február elején bemutatásra került az újrainduló *Nemzeti Névtér honlap*, amely az eddigi történelmi, személy és földrajzi névtér mellett a Nemzeti Örökség Intézete emlékhely gyűjteményét is tartalmazza.

Nagy érdeklődésre számot tartó 2023-as várható eseményünk a Corvina könyvtár virtuális újra egyesítésének bemutatója.

Ennek előzményei: a 2018–2019-ben megrendezett *A Corvina könyvtár budai műhelye* című nagyszabású kiállítása számos szempontból jelentett mérföldkövet az intézmény történetében. A tárlat nyomán létrejött a Corvina.hu honlap a kiállítás anyagát, annak 3D-s változatát, a Bibliotheca Corvina Virtualist és a corvinákról szóló tudnivalókat gyűjti egybe. Az egykori kiállítás katalógusa, Az ország díszére 2020-ban elnyerte az Opus mirabile elnevezésű, az MTA Művészettörténeti Bizottsága által odaítélt díjat a legjobb művészettörténeti publikációnak többszerzős kategóriában. A magyar művelődéstörténet szempontjából kiemelt jelentőségű Corvina könyvtárból Mátyás gyűjteményének egytizede, körülbelül kétszáz kötet maradt fenn, ennek több mint a negyede a nemzeti könyvtárban található. Szerte a világon azonban tizennégy ország negyvennégy gyűjteménye őriz még corvinákat. Az OSZK célja a **Corvina könyvtár virtuális újraegyesítése**, az e célból 2022 tavaszán indított projekt lényege felkeresni az őrzőhelyeket és megkapni tőlük a már digitalizált corvinák anyagait. Az eredmények hamarosan láthatók lesznek a corvinahonlapon, és várhatóan március elején a könyvtár be is mutatja az eredményeket. Emellett a könyvtár tervei között szerepel 2023-ban rendszeres workshopok szervezése a corvinákra fókuszálva.

A 2023-as évben is kiemelt célunk, hogy az elmúlt években megvalósított intézményi fejlesztéseket és **eredményeket** minél több **hazai és határon túli könyvtárosoknak, partnerintézménynek és civil szakmai szervezet képviselőjének bemutassuk.**

8.4. Kiállítások, tárlatok és hozzájuk kapcsolódó rendezvények 2023-ban

A nemzeti könyvtár mindig is büszke volt arra, hogy eredeti kéziratokat és dokumentumokat őriz és gondoz a jelen és jövő nemzedékei számára. Az elmúlt több mint két és fél évben az OSZK számos vonatkozásban tervezetten, célirányosan teszi elérhetővé, láthatóvá a digitalizációnak köszönhetően az online felületein keresztül, a központi épületében és a fenntartásába tartozó intézmények tereiben, valamint műtárgykölcsönzések során más intézményekben a raktáraiban őrzött kultúrkincseket. Mindezekkel párhuzamosan pedig végzi az interneten keletkező kulturális örökség megőrzését is. Az előzőekben említett tevékenységek célja, hogy az OSZK által őrzött írott, nyomtatott, audiovizuális és elektronikus dokumentumok mint kulturális javak megismerhetővé váljanak minél szélesebb körben a magyar kultúra iránt érdeklődők számára határon innen és túl. Ezen a gondolatsoron haladva terveztük meg a 2023. évi nagyobb kiállításainkat is.

2023 májusában egy átfogó, a **középkori kódextörédeket** középpontba állító tárlat nyílik az intézményben, majd **Mihály András** (Budapest, 1917. november 6. – Budapest,

1993. szeptember 19.) *Kossuth-, Liszt Ferenc- és négyszeres Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, karmester, gondokaművész, főiskolai és egyetemi tanár, tanszékvezető, kórusvezető, az Operaház egykori főtitkára, majd igazgatója, a Budapesti Kamaragyűttes megalapítója és vezetője, érdemes és kiváló művész életmű-kiállítása* lesz látható.

2023 novemberében a nemzeti bibliotéka alapítási ünnepének alkalmából egy olyan **eredeti kézirat köré épülő** kiállítást tervezünk, amely alapjaiban változtatta meg a középkori magyar történetírást.

A Hunyadi Mátyás dicsőséges királysága után gyorsan lehanyatló, majd Mohács után szét szakadó Magyarország történetét reprezentatív, humanista narratívában megörökíteni: több generáción keresztül szorgalmazott törekvése volt a Hódoltság két oldalán létrejött kettős magyar állam uralkodóinak, illetve véglegesen csak a 17. században elkülönülő politikai elitjének. A Mohács utáni évtizedekben a bécsi és a gyulafehérvári udvarban egyaránt a humanista és politikai elit legkiválóbbjai igyekeztek ékes latinsággal megörökíteni azt, mi is történt az országgal, hogyan lett az egykor virágzó középhatalom egy polgárháborútól sújtott és a török által részben elfoglalt peremterülete Európának. Az emlékezet uralásáért folytatott küzdelem tétje valóban rendkívüli volt: részben a történeti felelősség kérdésének tisztázása; részben és ebből kifolyólag egy olyan konszenzusos, közös narratíva kialakítása, amely az ország eljövendő újraegyesítéséhez (bármelyik oldalról is történjen) legitim alapot nyújthatott; illetve e közmegegyezéses képnek a külföld, a keresztény Európa felé történő reprezentációja miatt. A körülbelül egy évszázad alatt ily módon létrejött tekintélyes mennyiségű szöveganyagának azonban csak egy töredékes része került nyomtatásba a korban, a művek nagy része viszont kéziratban maradt. Egyedül Istvánffy Miklós kései, 1622-ben publikált históriájának adatott meg a nyomtatott nyilvánosságban való megjelenés, mögötte pedig a korábbi szerzők kéziratban maradt munkái szépen lassan elfelejtődtek. Istvánffy volt az is, aki az alább felsorolt szerzők jelentős részének kézíratait saját könyvtárában még utoljára együtt láthatta.

2020 júliusában az SZTE az ELKH BTK TTI két kutatójának, Petneházi Gábornak és Kasza Péternek sikerült Trentóban rábukkanniuk egy olyan, eddig ismeretlen kéziratra, amely az Istvánffy előtti legszebb és legteljesebb magyar történet autográf szövegét tartalmazta. Gian Michele Bruto (latinosan: Brutus) *Rerum Ungaricarum libri*-je Báthory István megrendelésére készült Lengyelországban, a szerző Báthory halála után előbb Bécsben, majd Gyulafehérváron is ki szerette volna adatni, ám ez végül soha nem valósult meg. A kétezerekszáz oldalas kézirat két kötetben összesen húsz könyvet tartalmaz, és bár még így sem teljes, közel 40%-kal több szöveget hoz, mint bármilyen eddig ismert Brutus-kézirat. A római magyar nagykövetség hathatós támogatásával sikerült elérni, hogy a trentói egyházmegyei könyvtár digitalizálja a fontos kéziratot, az olasz hatóságok pedig hozzájárultak ahhoz, hogy egy kiállítás időtartamára, a megfelelő és szigorú védelmi intézkedések betartása mellett kölcsönadják Magyarországra a két páratlan kötetet.

A rendkívüli felfedezés kontextusba helyezve válik igazán értelmezhetővé a nagyközönség számára is, illetve a megfelelő keretek között létrejövő kiállítás inspiratívan hathat a **Brutus** kapcsán megélnéknél historiográfiai kutatásokra is.

Mivel a magyar történeti tudatot és önképet alapvetően meghatározó szövegekről és művekről van szó, melyek a nemzeti irodalmi kánon részét is kellene, hogy képezzék, terve-

ink szerint méltó és megfelelő kiállítási helyszínként az Országos Széchenyi Könyvtár került fel. A két Brutus-kötet képezné ennek központi elemét, de a **kiállítás** arra kívánja felhívni a figyelmet, hogy a 16. század egyrészt a történetírás virágkora, másrészt egy olyan korszak, amikor a történeti művek java része kéziratban marad. Ennek ellenére azonban a szövegek másolatok révén terjednek, hatnak egymásra, a kéziratosság tehát nem jelent akadályt a művek közti kapcsolatok megszületésében. 2023-ban zajlik majd a tervezett kiállítás előkészítése és egyeztetése különös tekintettel a műtárgykölcsönzésekre, a pénzügyi lehetőségekre, az esetleg kísérő rendezvényekre és a kiállítás ütemezésére, illetve jövőbeli megvalósítására.

Ezekon felül terveink szerint várhatóak kisebb időszaki kiállítások, ezekkel kapcsolatban még a szakmai főosztályokkal egyeztetések zajlanak.

8.5. Nyílt napok és országos rendezvények 2023-ban

Az OSZK 2023-ban is kapcsolódik az országos szintű rendezvényekhez, így a

- **magyar kultúra napja január 21-én,**
- **nemzeti ünnepünk március 15-én,**
- **a családok nemzetközi napja május 18-án,**
- **a Múzeumok Éjszakája június végén,**
- **a Kutatók éjszakája szeptemberben**
- **a Kulturális Örökség Napjai szeptember közepén,**

hasonlóképpen a 2022. évhez nyílt napokkal és minden korosztály számára változatos, családi programokkal várja majd a könyvtárat érdeklők látogatását.

8.6. További programok 2023-ban

A könyvtár minden évben helyet ad ad hoc, soron kívüli eseményeknek, látogatásoknak, sajtótájékoztatóknak, a kiállításokhoz nem kapcsolódó, akár külső szervezőkkel működtetett rendezvényeknek. Hagyományosan részt veszünk a nyári Palotakonzert háttérként, de egyre többször kéri fel a könyvtárat forgatási és filmes helyszínként, fotózási háttérként, nagyobb, vendéglátással egybekötött rendezvények helyszínéül is. A zirci ciszterci műemlékkönyvtár évek óta kedvelt esküvői és fotózási helyszín.

9. Partnerség

9.1. Hazai szervezetekkel

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2022. évi tény	2023. évi terv
Felsőoktatási intézmények	1	4
Középfokú oktatási intézmények	8	10
Civil szervezetek	8	2
Határon túli könyvtárak	-	2
Vállalkozók	-	-
Egyéb oktatási intézmények	-	-
Egyéb	10	12
Összesen	27	30

9.2. Nemzetközi együttműködések

Mely nemzetközi szervezetekben vesz részt a könyvtár?

- CDNL (Conference of Directors of National Libraries)
- CENL (Conference of European National Libraries)
- CERL (Consortium of European Research Libraries)
- DARIAH
- European RDA Interest Group (EURIG)
- IADA (International Association of Book and Paper Conservators)
- IAML/AIBM (Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége)
- ICOM Magyarország (International Council of Museums)
- IFLA (International Federation of Library Associations)
- IIPC (International Internet Preservation Consortium)
- International ISBN Agency
- International ISMN Agency
- International ISSN Agency
- Internationale Gutenberg Gesellschaft
- ISO/TC 46 SC4 albizottság (Technical interoperability)
- ISO/TC 46 SC8 albizottság (Quality – Statistics and performance evaluation)
- LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Association of European Research Libraries)
- OCLC (Online Computer Library Center)
- Photoconsortium
- UDC Consortium (Universal Decimal Classification)
- WARCNET
- EODOPEN (E-books on Demand - Network „EODOpen) projekt
- Nemzetközi Latin Paleográfiai Bizottság (Comité international de paléographie latine)
- TEI Consortium (Text Encoding Initiative)
- Transkribus

Nemzetközi együttműködések (nem pályázatos) bemutatása

- A korábbi évekhez hasonlóan, az OSZK erősíti diplomáciai kapcsolatait, melynek értelmében nemzetközi delegációkat fogad, keresve a nemzetközi kapcsolatok, illetve szakmai együttműködések lehetőségét.
- 2023. január 26-án aláírásra került az OSZK és a José Martí Kubai Nemzeti Könyvtár között a 2022. évben tárgyalt együttműködési megállapodás.
  - Az együttműködési megállapodást a Kubai Nemzeti Könyvtár képviselőjében a magyarországi kubai nagykövet, Guillermo Vázquez Moreno írta alá. A nemzeti könyvtárak közötti együttműködés célja a két ország kulturális és szellemi örökségének megőrzése, kezelése és elérhetővé tétele, a tudásalapú társadalom megteremtésében és folyamatos fejlesztésében való aktív részvétel, valamint a versenyképes tudáshoz szükséges információkhoz való hozzáférés széleskörű biztosítása. A tudományos együttműködés fej-

lesztése érdekében a felek együttműködnek többek között kiállítások, tudományos konferenciák, népszerű előadások és rendezvények szervezésében.

- Az M. F. Akhundov Azerbajdzsáni Nemzeti Könyvtárral 2022. februárjában meghosszabbításra került együttműködési megállapodás értelmében a két fél folytatja a könyvtárszakmai együttműködés konkretizálását, illetve széleskörű tartalommal megtöltését.
- A 2023-as évben is folytatódik az együttműködés és a kulturális kapcsolatok előmozdítása az Ankarai Elnöki Könyvtárral a 2021. novemberében aláírt együttműködési megállapodás értelmében.
- A nemzeti bibliotéka szoros szakmai együttműködésben a Macar Kultúr Merkezi – Magyar Kulturális Központtal, a Török Nemzeti Könyvtárral, valamint az Elnöki Nemzeti Könyvtárral kulturális programok megszervezését kívánja megvalósítani 2024-ben tekintettel a török-magyar kulturális évadra. Az OSZK és a két török nemzeti könyvtár gyűjteményére és kulturális kincseire alapozva bemutatná be mind a két ország emblematikus irodalmi műveit és kincseit. 2023-as évben kezdődik az együttműködés tartalmi elemeinek kidolgozása.
- 2023 tavaszán a Török Köztársaság Magyarországi Nagykövetsége újabb könyvadományt készül átadni a nemzeti könyvtár részére a „török sarok” bővítése céljából.
- Az OSZK folytatja szakmai együttműködését a Zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtárral és kiemelt prioritással tekint a digitális objektumok cseréjére, illetve a könyvtári digitalizálás terén szerzett tapasztalatok megosztására, partneri együttműködésre.
- A „Lucian Blaga” Központi Egyetemi Könyvtár (Kolozsvár) és az OSZK között 2015. évben létrejött együttműködési megállapodás meghosszabbítása.
- A Cseh és Szlovák Nemzeti Könyvtárral tervezett kutatócsere-megállapodás meghosszabbításának megvalósítása.
- Az OSZK és a Koreai Nemzeti Könyvtár között 2022. évben megkezdett egyeztetések folytatása egy tervezetten 2023-ban aláírásra kerülő együttműködési megállapodás megvalósításáról.
- A Mongol Nemzeti Könyvtár és az OSZK között kötendő könyvtárszakmai együttműködési megállapodás aláírása. Az együttműködési megállapodás tartalmi részére vonatkozó egyeztetés Dr. Obrusánszky Borbála nagykövet asszonnyal folyik.
- A 2022. évben megkezdett egyeztetések a Thaiföldi Nemzeti Könyvtárral könyvtárszakmai együttműködési megállapodás aláírása tárgyban 2023-ban is folytatódhatnak. Az együttműködési megállapodás aláírása tervezetten 2023. évben valósul meg. A megállapodás tartalmi részére vonatkozó egyeztetés Dr. Sipos Sándor nagykövet úrral folyik. A megállapodás keretében a Thaiföldi Nemzeti Könyvtárban egy Magyarországot bemutató könyvtár szekció kialakítására kerülne sor.
- Az Indiai Nemzeti Könyvtárral könyvtárszakmai együttműködési megállapodás aláírása 2023. második negyedévben tervezett.
- Intézményünk folytatni kívánja a könyvtárszakmai együttműködést a Macedón Nemzeti Könyvtárral is, különös tekintettel a könyvtárközi dokumentumellátásra és macedón partnereivel történő dokumentumcserére.
- A Szöuli Magyar Kulturális Intézettel szakmai együttműködés és ennek keretében egy esetleges közös, többek között az OSZK digitalizált anyagaiból kiállítás megvalósítása.
- A norvég PIQL AS nevű vállalattal szakmai együttműködés folytatása.

- Az EODOPEN projekt keretében és mint a nemzetközi partnerség egyik tagja az Országos Széchényi Könyvtár 2023-ban is folytatja feladatát az általa vezetett munkacsoporton (WG6) belül egy olyan jogtisztázási dokumentációs eszköz tervezése és fejlesztése céljából, amely egyszerre illeszkedik a nemzeti könyvtár saját rendszereihez és veszi figyelembe a partnerintézmények támasztotta interoperabilitási követelményeket. A projekt várható befejezése 2024.
- Az Országos Széchényi Könyvtár tervezi az Erdélyi Múzeum Egyesülettel és a Székely Nemzeti Múzeummal történő együttműködési megállapodások aláírását.
- 2023 januárjában a Magyar–Algériai Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság harmadik ülése vonatkozásában intézményünk jelezte, hogy bár jelenleg nincsen érvényben lévő együttműködési megállapodás a két ország könyvtára között, azonban az OSZK nyitott egy kétoldalú szakmai együttműködésre.
- Hasonlóképpen, a Magyar–Egyiptomi Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság negyedik üléséhez kapcsolódóan, az OSZK kifejezte nyitottságát az Egyiptomi Nemzeti Könyvtárral való szakmai együttműködésre. 2023-ban megvizsgálásra kerül egy egyetértési szándéknyilatkozat esetleges aláírása az Egyiptomi Nemzeti Könyvtárral és Levéltárral a könyvtudományhoz és könyvkultúrához kapcsolódó területeken való együttműködésről az egyiptomi fél kérése esetén.
- Az OSZK nyitott továbbá könyvtárszakmai együttműködés megkezdésére a német, ghánai és türkmén partnerintézményekkel is.

Nemzetközi szakmai rendezvények, konferenciák szervezése az OSZK-ban

- A nemzeti könyvtár a 2023-as évben is örömmel vesz részt nemzetközi szakmai rendezvények és konferenciák szervezésében és megvalósításában társulva magyar és külföldi könyvtárszakmai partnerintézményekkel.

Nemzetközi szakmai híradások

- A 2023-as évben is folyamatosan beszámolunk az OSZK hazai és nemzetközi érintettségű híreiről, eredményeiről többek között a CENL havonta megjelenő hírlevelében és a CENL honlapján. A híreket és eseményeket az OSZK angol nyelvű honlapján is megjelenítjük.

Az Országos Széchényi Könyvtár szakmai tevékenysége az ukrán humanitárius katasztrófával kapcsolatban

- Az OSZK elkötelezett, hogy a háború nyomán bekövetkezett humanitárius katasztrófa nehézségeinek enyhítésében részt vállaljon a tavalyi, 2022-es év kezdeményezéseivel hasonlóan.
- Az Ukrajnai Nemzeti Könyvtár Gyerekeknek (National Library of Ukraine for Children) kezdeményezésére és közreműködésével az Országos Széchényi Könyvtár az ukrán nyelvű Ribizli a világ végén című népmese-válogatással kíván hozzájárulni a menekült állampolgárok megsegítéséhez.
- Az OSZK webarchiválási feladatkörének keretében folytatja az orosz–ukrán konfliktusról, háborúról szóló hírek 2022. februárban megkezdett mentését.

ERASMUS megkeresések

- 2022-ben számos alkalommal érkezett megkeresés ERASMUS programban résztvevő hallgatók részéről a nemzeti könyvtárban töltendő szakmai gyakorlat céljából. 2023-ban várhatóan az állami tulajdonú, párizsi könyvkötő iskola (Lycée des Arts Graphiques et des Arts du Livre Corvisart Tolbiac) két hallgatója érkezik Budapestre,

hogy 2023. március 6. – április 14. közötti időszakban az OSZK-nál töltsse az Erasmus gyakornoki programon belüli szakmai gyakorlatot. Ezen túlmenően számos hasonló gyakornoki megkeresés várható az ERASMUS program keretében, amelynek megvizsgáljuk megvalósíthatóságát és minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy fogadhassuk szakmai gyakorlatra a hallgatókat.

Minisztériumi nemzetközi vonatkozású feladatok ellátása:

- A 2023-as évben is eleget teszünk a Kulturális és Innovációs Minisztérium Kultúráért Felelős Államtitkárság Könyvtári és Levéltári Főosztálya által kért háttéranyagok összeállításának és megküldésének az OSZK nemzetközi kulturális együttműködéseire és nemzetközi könyvtárszakmai kapcsolataira vonatkozóan.
- Kiemelt feladat a Kulturális és Innovációs Minisztérium 2023-2024. évi „Kultúraexport” stratégiájának kidolgozása vonatkozásában megfogalmazott 2023-as évre vonatkozó kultúrdiplomáciai programjavaslatok egyeztetése és jóváhagyás esetén megvalósítása.
- A Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) koordinálása alatt álló gazdasági vegyes bizottságok (GVB) szakértői, valamint plenáris ülésein meghívás esetén az OSZK a 2023-as évben is képviselteti magát aktív résztvevőként esetleges együttműködési megállapodások elindítása céljából.
- A nemzeti könyvtár a Kulturális és Innovációs Minisztérium megkeresésére részt vesz nemzetközi könyvtárszakmai érintettségű szakanyagok véleményezésében és kidolgozásában.

Pályázatok

- CENL Erland Kolding Nielsen Grant,
- Nemzetközi könyvtárszakmai szervezetek által meghirdetett pályázati lehetőségek feltérképezése és pályázatok benyújtása.

Nemzetközi szakmai eseményeken, rendezvényeken, konferenciákon való részvétel

- A nemzeti könyvtár évről évre képviselteti magát a nagyobb nemzetközi konferenciákon, kutatási projektben, illetve számos nemzetközi kezdeményezésben vesz részt partnerként.

Tervezett konferencia (név, idő, helyszín)	Név
• 2023. április, Pozsony • MECERN Biannual Conference. Continuity and Change in Medieval Central	Hende Fanni, Korondi Ágnes, Orsós Julianna, Zsupán Edina
• 2023. november, Eger • Pragmatica Sanctio, Nemzetközi Konferencia	Hende Fanni
• 2023. augusztus, Rotterdam • 88th IFLA World Library and Information Congress	Rózsa Dávid, Gerencsér Judit

• 2023. május és október, Chicago • RDA Steering Committee (RSC) Meeting	Dancs Szabolcs
• 2023. május, Athén • European RDA Interest Group éves találkozó	Dancs Szabolcs
• 2023. június, Prága • Scientiae, Disciplines of knowing in the early modern world.	Dr. Tóth Anna
• 2023. június, Párizs • Annual General Meeting (AGM) 2023.	Rózsa Dávid, Gerencsér Judit
• 2023. május, Amszterdam • IIPC workshop	DBK munkatársai
• 2023. április, Split • Colloquium Marulianum XXXIII)/ Kutatás a Zadari Állami Levéltárban	Dr. Kasza Péter
• 2023. október, Brüsszel • 48th Meeting of Directors of ISSN National Centres	Kőszegi Dóra
• 2023. május, Olomouc • Joint EODOPEN and EOD user and network meeting 2023	Ráczné Radó Rita
• 2023. március, Stockholm • EODOPEN - WG5 Workshop	Ráczné Radó Rita
• 2023. november, Brüsszel • 2023 Annual Seminar and AGM - CERL	Rózsa Dávid
• 2023. augusztus, Székelyudvarhely • „A jövő könyvtára” - Szakmai konferencia Székelyudvarhelyen	Szűts Etele
• 2023. október - november, Komárom • Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének szakmai napja	Szűts Etele
• 2023. május, Luxemburg • 4th meeting of the Expert Group on the common European Data Space for Cultural Heritage	Szűts Etele
• 2023. október, Luxemburg • 5th meeting of the Expert Group on the common European Data Space for Cultural Heritage	Szűts Etele
• 2023. szeptember, Tartu • DRAAMA 2023 színházi fesztivál és nemzetközi találkozó	Dr. Sirató Ildikó
• 2023. szeptember, Innsbruck • Transkribus konferencia	DBK munkatársai
• Nemzetközi kutatási projektek megvalósítása	Dr. Perger Péter Dr. Zsupán Edina

• Szakmai együttműködési megállapodásokhoz kapcsolódó nemzetközi projektek megvalósítása	Elbe István Horváth Diána Tóth Zsuzsanna Kukár-Barnabás Manó Mészáros Tamás Rényi Mátyás

Az OSZK nemzetközi Corvina-projektje

A nemzeti könyvtár nemzetközi Corvina-projektje 2022-ben két szálon futott. Egyfelől tovább folytatódott – együttműködésben az Österreichische Nationalbibliothek és az Österreichische Akademie der Wissenschaften munkatársaival – az Ausztriában őrzött corvinák szisztematikus mélyfeltárása, másfelől pedig elkezdődött az OSZK corvinahonlapjának (corvina.hu) fejlesztése, a digitális kódexállomány bővítése.

Az Ausztriában őrzött Corvinák feldolgozása

A magyar nemzeti könyvtár fontos feladatának tekinti Hunyadi Mátyás magyar király (1458–1490) szellemi örökségének, a Corvina könyvtár emlékezetének ápolását. A nagyhírű reneszánsz uralkodói könyvtárat, amely a legkorábbi volt a maga nemében Itálián kívül, az Alpokon túl, 2006-ban az UNESCO a Memory of the World részének nyilvánította.

A Corvina-programot húsz évvel ezelőtt indította el az OSZK akkori főigazgatója, Monok István. Ekkor kezdődött el a fennmaradt és a világ könyvtáraiban szétszórva őrzött kódexek szisztematikus, részletes újrafeldolgozása, ami azóta már rendkívül sok új eredményt hozott.

A program keretében jelenleg az Ausztriában őrzött 42 corvina feldolgozása zajlik. Bécs, illetőleg az Österreichische Nationalbibliothek a maga 40 corvinájával a Corvina könyvtár fennmaradt darabjainak legjelentősebb őrzőhelye. Ám az osztrák nemzeti könyvtár nem csupán Hunyadi Mátyás kézírataiban gazdag, hanem számos más magyar vonatkozású kéziratot is őriz. Ez nagyban segíti a királyi kódexek feltárását, hiszen egyfajta szellemi holdudvart teremt számára a magyar írásos örökségen belül.

A kódexek feldolgozását nemzetközi kutatócsoport végzi interdiszciplináris eszközökkel, a modern kodikológia kívánalmai szerint tartalmi, filológiai, művészettörténeti, kötetstörténeti és általános művelődéstörténeti szempontok alapján, figyelmet fordítva a kéziratokban található bejegyzésekre és a kódexek történetére.

A részletes kódexleírások és a kísérőtanulmányok az ÖNB elektronikus kiadványaként, papíralapon pedig az OSZK *Supplementum Corvinianum* c. sorozatában jelennek meg.

A sorozat eddig megjelent kötetei:

Ex Bibliotheca Corviniana. Die acht Münchener Handschriften aus dem Besitz von König Matthias Corvinus. Hg. Claudia Fabian, Edina Zsupán. Budapest, OSZK 2008 (*Supplementum Corvinianum* I.).

Mathias Corvin, les bibliothèques princières et la genèse de l'État moderne. Publ. par J.-F. Maillard et alii, Budapest, OSZK, 2009 (*Supplementum Corvinianum* II.).

Corvina Augusta. Die Handschriften des Königs Matthias Corvinus in der Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel. Hg. Edina Zsupán unter Mitarbeit von Christian Heitzmann. Budapest, OSZK 2014. (Supplementum Corvinianum III.).

A Home of Arts and Muses. The Library of King Matthias Corvinus. Proceedings of the International Conference organised by the Hungarian Pavillion at the Expo Milan 2015 and the Hungarian National Library, Milan, 9. October 2015. Ed. Edina Zsupán, Budapest, OSZK, 2017 (Supplementum Corvinianum IV.).

Xystus Schier: *Értekezés Corvin Mátyás budai királyi könyvtárának létrejöttéről, hanyatlásáról, pusztulásáról és maradványairól.* Szerk., utószó Monok István, jegyzetek Ekler Péter. Budapest, OSZK 2019 (Supplementum Corvinianum V.).

Projekt partnerek:

Österreichische Nationalbibliothek

Österreichische Akademie der Wissenschaften

Országos Széchényi Könyvtár

Résztvevő kutatók:

Katharina Kaska (ÖNB)

Maria Theisen (ÖAW)

Zsupán Edina (OSZK)

Christian Gastgeber (ÖAW)

Rozsondai Marianne (MTA KIK, nyugdíjas kutató)

Friedrich Simader (ÖNB)

Az Ausztriában őrzött corvinák jegyzéke a következő:

Bécs, Österreichische Nationalbibliothek

1. Korábbi, a 15. század közepéről származó, más hazai tulajdonosokkal is rendelkező állományok (főként magyar főpapok, Johannes Vitéz, György Handó, Janus Pannonius kódexei):

a) itáliai eredetű kódexek

Cod. 22 Livius

Cod. 23 Plutarchus

Cod. 92 Vergilius

Cod. 133 Appianus

Cod. 138 Marcellinus und alii

Cod. 140 Statius

Cod. 170 Lucretius

Cod. 218 Trapezuntius

Cod. 224 Catullus-Tibullus-Propertius

Cod. 259 Aeneas Gazaeus, Lactantius

Cod. 292 Bartholomaeus Fontius: Persius-kommentár

Cod. 438 Xenophon (Poggio Bracciolini fordítása)

Cod. 644 Hieronymus (korábban Zrednai Vitéz János tulajdonában Vitéz autográf jegyzeteivel)

Cod. 799 Athanasius

Cod. 826 Salvianus

Cod. 977 Chrysostomus

Cod. 1037 Pseudo-Cyrrillus: Speculum sapientiae

Cod. 2271 Haly Aberudian

Cod. 2384 Platon
Cod. 2458 Thomas Aquinas
Cod. 2485 Trapezuntius
Cod. Ser. N. 12 758 Livius

b) hazai eredetű kódexek

Cod. 24 Ptolemaeus, Almagest (Vitéz János környezetéből származó másolat a milánói Francesco da Castello által kifestve Budán az 1480-as évek legvégén)
Cod. 44 Regiomontanus, Epitome Almagesti (Vitéz János környezetéből származó másolat a firenzei Francesco Rosselli által illuminálva Budán 1480 körül Beatrix királyné számára)

2. Kifejezetten a Corvina könyvtár számára Firenzében 1485 után megrendelt, új készítésű kéziratok

Cod. 653 Augustinus
Cod. 654 Hieronymus
Cod. 656 Theophylactus
Cod. 930 Hieronymus

3. Valószínűleg Itáliában, kifejezetten a Corvina könyvtár számára, az 1480-as évek végén beszerzett, régebbi, korábbi tulajdonos(okkal) is rendelkező kéziratok

Cod. 1391 Thomas Aquinas: Catena aurea (datált, 1468; Verancsics Antal hozta vissza a kódexet Konstantinápolyból)
Cod. 2139 Martiniana Decreti

4. II. Ulászló korából származó, ám hagyományosan a corvinák között számontartott kódex

Cod. 10 573 Elisabetha Poloniae regina: Epistola de institutione pueri regii

5. Görög nyelvű corvinák

Hist. gr. 1 Ptolemaios: Geógraphiké hyphégésis
Hist. gr. 8 Niképhoros Kallistos: Ekklésiastiké historia
Hist. gr. 16 Zónaras: Epitomé hitórión
Phil. gr. 289 Hésiodos: Erga kai hémerai
Theol. gr. 1 Chrysostomus: Hypomnéma
Suppl. gr. 4 Chrysostomus: Hypomnémata
Suppl. gr. 30 Diodóros Siculus: Bibliothéké
Suppl. gr. 45 Vocabularium
Suppl. gr. 51 Xenophón: Kyrupaideia
Suppl. gr. 177 Gregorius Nazianzenus: Homiliae

Melk, Stiftsbibliothek

Cod. 1845 Horae Beatae Mariae Virginis

Salzburg, Universitätsbibliothek

2023-ban folytatjuk a komplex feldolgozómunkát. Terveink szerint legalább tíz kódex részletes feltárását végezzük el.

Ugyancsak ebben az évben kerül sor a 2021 novemberében, Bécsben tartott Corvina-workshop előadásainak kiadására a *Supplementum Corvinianum* sorozat következő köteteként.

Corvina-honlap: Digitális tartalom bővítés

Az OSZK Corvina-programjának mindig is fontos részét képezte és képezi ma is a corvina-honlap (corvina.hu), melynek elődleges célja a világban szétszóródott Corvina könyvtár virtuális újraegyesítése. Ez azt jelenti, hogy valamennyi corvina teljes digitális változatát egy helyen kívánjuk közzétenni.

2022-ig a fennmaradt mintegy 220 corvinának alig több mint a negyede – a Magyarországon, illetőleg a wolfenbütteli Herzog August Bibliothekban őrzött corvinák teljes digitális másolata – volt hozzáférhető a corvina-honlapon (64 kódex). 2022-ben megkerestük az összes olyan gyűjteményt világszerte – összesen 45-öt –, ahol corvinákat őriznek, és megrendeltük náluk a kérdéses kódexek digitális másolatát, illetőleg kértük az engedélyüket, hogy azokat saját honlapunkon közzétehessek (155 kódex). A gyűjtemények többségéből pozitív válasz érkezett, többen ráadásul ingyen bocsátották rendelkezésünkre a digitális kódexmásolatokat. Más esetekben vásárlásra került sor. 2022-ben 37 új corvina digitális másolatát sikerült megszereznünk. Közülük a 11 firenzei és a nürnbergi kódex digitális másolata került ki már a corvina-honlapra.

2023-ban folytatódik a kódexbeszerzés, 21 új kódex beszerzése már folyamatban van:

Holkham Hall (vásárlás)

Melk, Stiftsbibliothek (vásárlás)

Dresden, Sächsische Landesbibliothek – Staats- und, Universitätsbibliothek (2 db, vásárlás)

Parma, Biblioteca Palatina (ajándék)

Velece, Biblioteca Nazionale Marciana (4 db, vásárlás)

Verona, Biblioteca Capitolare di Verona (3 db, vásárlás)

Praga, National Library of the Czech Republic (2 db, ajándék)

Göttingen, Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek (vásárlás)

Madrid, Biblioteca Nacional de España (2 db, ajándék)

Milano, Archivio Storico Civico e Biblioteca Trivulziana (2 db, vásárlás)

London, The British Library (2 db, vásárlás)

Valamint újra megkeressük azokat a gyűjteményeket is, amelyek valamilyen okból második levelünkre sem válaszoltak.

2023-ban sor kerül a beszerzett digitális kódexek OSZK-beli feldolgozására. Ez részben technikai, részben pedig tartalmi előkészítést jelent. A beszerzett másolatok képfájljai ugyanis adaptálандók a corvina-honlap keresőfelületéhez. Emellett valamennyi, a honlapra felkerülő kódexet tömör, ám helytálló és információgazdag kétnyelvű tartalmi leírással látjuk el.

Mikes Kelemen Program

Könyvtári rendszerben hasznosult dokumentumok száma	2022. évi tény	2023. évi terv
Könyv	18.219	500
Egyéb dokumentum	5.284	-

A Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárság által 2014-ben életre hívott Mikes Kelemen Programot a 2023. évi támogatási időszakban lezárjuk. 2023-ban az Egyesült Államokból és Kanadából várhatók még adományok.

A Mikes Kelemen Program záró szakaszának tervezett munkafolyamatai:

- a) A beérkező szállítmányok irányítása a célintézmények felé, ügyintézés, adminisztráció.
- b) Az OSZK számára felajánlott adományok átvétele, különgyűjteményi gyűjtőkörbe tartozó dokumentumok átadása a táruk részére, törzsgyűjteményi gyűjtőkörbe tartozó dokumentumok tipizálása, hasonlítása az OSZK online katalógusában és a hagyományos katalógusokban, példányadatok megállapítása, jegyzékre vétel, gyarapítási döntés meghozatala.
- c) Leltár, dokumentumok átadása digitalizálásra a Digitalizáló Osztálynak, selejtezés.

10. Tudományos kutatás

Tudományos kutatások

A Kutatási és Különgyűjteményi Főosztályhoz közvetlenül tartozó osztályok munkatársai, valamint az egyéb szervezeti egységeknél dolgozó, de kutatómunkát is ellátó munkatársak alapfeladataik (gyűjteményfejlesztés, állományvédelem, feldolgozás, valamint a tájékoztató, szervező és szakértői munka) ellátása mellett jól meghatározott, intézményi érdekű kutatások mentén dolgoznak belső és külső tudományos projekteken. A belső kutatóprojektek az OSZK állományának (főként egyedi különgyűjteményeinek, hagyatéknak) tudományos igényű feltárását célozzák, több esetben azonban intézményi együttműködések során valósulnak meg a kutatások. Mindezt az intézmény rögzített feltételeivel teszik, meghatározott tematikákban és időtartamban (általában 1–5 év periódusban).

A munkaidőkedvezményel támogatott kutatások szabályozásának megújítása miatt az új, illetve a folyamatban levő kutatások támogatására a kérelmeket az új szabályzat hatályba lépése után lehet benyújtani. A benyújtandó témák között előreláthatólag több olyan kutatási kérelem szerepel majd, amely az előző években megkezdett és még le nem zárult munka folytatására vonatkozik.

Az intézmény minősített kutatói a nemzetközi együttműködések kialakításában, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon, valamint a felsőoktatásban és egyéb tudományos programokban (doktori, Bolyai, Bolyai plusz, Klebelsberg, Domus stb.), illetve különböző hazai folyóirat-szerkesztőbizottságok munkájában is aktívan részt vállalnak. Folyamatosan jelen vannak hazai és nemzetközi konferenciákon számos egyéni tudományos publikációt tesznek közzé minden évben. Alapfeladataik mellett többen vállalnak részt intézményi könyvsorozatok, tanulmánykötetek, folyóiratok szerkesztésében, felsőoktatási intézményekben való oktatásban.

Az OSZK 2023-ra tervezett tudományos konferenciái:

- Történet-írás: kéziratos történetírás a kora újkorban című kiállítás szervezése
- 2023. április 17 – Szerémi-workshop az OSZK-ban
- 2023 októberére várható az RMNy V. kötet (1671–1685) megjelenése, ehhez kapcsolódóan Borsa Gedeon 100. születésnapja alkalmából könyvbemutató, konferencia és kamarakiállítás
- 2023 pünkösdjén a Budai krónika kiadásának 550. évfordulójára könyvbemutató kerekasztal-beszélgetés, minitárlat
- Schunda Vencel József 2022-ben restaurált díszalbumának bemutatásához kapcsolódóan minikiállítás, előadás
- Angelo Ephrikian és a Vivaldi felfedezés címmel Vivaldi-évfordulóhoz kapcsolódóan tervezett, befogadott rendezvény - lehetőleg az OIK Zeneműtár olvasótermében
- EODOPEN Project meeting – 2023 ősz

Kutatócsoportok:

Az OSZK három önálló kutatócsoporttal rendelkezik:

1. Lipták Dorottya Sajtótörténeti Kutatócsoport

Tagjai végzik az OSZK és a Szent István Társulat társszervezésében megvalósuló, 175 éves a Szent István Társulat munkacímű kiállítás forgatókönyvének összeállítását és a kurátori feladatokat. A kiállítás megnyitása alkalmából tudományos konferenciát is szerveznek a Társulat történetéről.

A Kutatócsoport tagjai szerkesztik a Magyar Könyvszemle című folyóirat sajtótörténeti különszámát, amely az OSZK 2022-ben megrendezett, Sajtó és nyilvánosság Magyarországon a hosszú 19. században című konferenciájának előadásain alapul.

A tagok egyéni munkájuk során megvizsgálják a 19. századi magyarországi arisztokraták és katolikus főpapok művészet- és tudománypártoló tevékenységét. Elemzik Eötvös József és a nyilvánosság viszonyát, a könyvtártörténet és a köztörténet érintkezési pontjait, és egy hosszabb kutatás lezárásaként várható a Lonovics József csanádi püspök római küldetésének történetét sokoldalúan feltáró monográfia megjelenése. Megvizsgálják a katolikus sajtótörténet egyes vidéki vonatkozásait – elsősorban Eger és Veszprém példáján –, néhány egyházi közösség – például a Szociális Testvérek Társasága és a ciszterci rend – nyilvánosság-stratégiáit, valamint a református egyház és a sajtó viszonyát. Kutatásokat folytatnak továbbá a 19. századi sajtó, elsősorban az irodalmi profilú periodikák (A Hét, Uj Idők) képanyagáról, az illusztrációk és a tartalom viszonyának alakulásáról, valamint elemzik jeles irodalmi alkotók, mint Justh Zsigmond és Herczeg Ferenc kapcsolati hálóját és a nyilvánossághoz fűződő viszonyát.

2. Kulcsár Péter Historiográfiai Kutatócsoport

A Kutatócsoport elsődleges feladata az OSZK gyűjteményeihez (kéziratok, nyomtatványok) kapcsolódó forráskiadások előkészítése, megjelentetése, fordítások közreadása, tudományos ismeretterjesztés.

2023-ban tovább folyik a 2022-ben megkezdett *Történet-írás: kéziratos történetírás a kora újkorban* című kiállítás szervezése. Elsődleges feladat a külföldi partnerekkel a restaurálási és digitalizálási szerződések megkötése, a kiállítás tudományos koncepciójának kidolgozása, hogy azt egyeztetni lehessen az installációért felelős szakemberekkel.

A Kutatócsoport és affiliált tagjai több rendezvény szervezésében is részt vesznek a 2023-as évben, illetve ezeken előadóként is szerepelnek:

- 2023. február 22. – BSMRAe-workshop az ELKH BTK ITI Ménesi úti épületében (előadók: Kasza Péter, Nagy Gábor, Szebelédi Zsolt, Petneházi Gábor)
- 2023. március 9. – Kasza Péter és Petneházi Gábor előadása Bécsben a Collegium Hungaricumban Brutus elveszett és megtalált Magyar története(i) címmel
- 2023. április 17. – Szerémi-workshop az OSZK-ban (szervezők: Szebelédi Zsolt és Kasza Péter)
- 2023. április 21-22. – Kasza Péter Szerémi előadása Splitben a Colloquium Marulianum konferencián
- 2023. június 7-10. – A Kutatócsoport fellépése a prágai Scientiae-konferencián
- 2023. június – Emlékkonferencia Verancsics Antal halálának 450. éves évfordulójára, Eperjes (szervezők: Gyulai Éva és Kasza Péter)
- 2023. szeptember – A Kutatócsoport több tagja tart előadást a sárospataki REBAKUCS-konferencián (Kasza Péter, Szilágyi Emőke, Petneházi Gábor)
- 2023. november – VI. Neolatin Konferencia Szegeden; a Kutatócsoport két szekcióban tart előadásokat a Kasza Péter által szervezett konferencián

Kiadványtervek:

- 2023 nyarán kerül nyomdába a bécsi CH PUGW-sorozatában Kasza Péter Laziuszövegkiadása, latin nyelven, német nyelvű előszóval és jegyzetekkel
- 2023 vége – Kasza Péter és Nagy Gábor kiadásra készítenek elő egy (ha a pénzügyi helyzet lehetővé teszi, kétnyelvű) előtanulmánnyal ellátott Zermgéh-kiadást
- 2023 folyamán: Nagy Gábor átírásának nyomán modell készül Istvánffy Miklós kézírásáról a Transkribusban

3. ELKH-OSZK Fragmenta et Codices Kutatócsoport

A Kutatócsoport dolgozói létszáma:

- OSZK-s alkalmazásban: Sarbak Gábor DSc (kutatócsoportvezető, osztályvezető), Korondi Ágnes PhD, Zsupán Edina PhD; Veszprémy Márton (OSZK) négy órás munkaidőben a Corvina-program rendelkezésére áll kisegítőként Zsupán Edina irányítása mellett;
- ELKH TKI-s alkalmazásban: Boreczky Anna PhD, Hende Fanni PhD, Kisdi Klára PhD, Lauf Judit (nyugdíjas, félállásban), Orsós Julianna; Tomkó Zoltán (eseti megbízással)
- Madas Edit (akadémikus külső támogató)

A Kutatócsoport 2023-ra tervezett rendezvényei:

- konferencia részvétel: 13–15 db
- könyvbemutató: 2023. február 20.: az esztergomi kódexkatalógus magyar és német változatának bemutatója az OSZK-ban

Nemzetközi konferencián tervezett előadások:

- Zsupán Edina, január 24., Budapest CEU

- Hende Fanni, Korondi Ágnes, Orsós Julianna, Zsupán Edina, április 27–29., MECERN Biannual Conference. Continuity and Change in Medieval Central Europe, Pozsony
- Hende Fanni, november 8–10., Eger, Pragmatica Sanctio, Nemzetközi Konferencia

Tervezett publikációk:

- nyomtatott / elektronikus: 11 / 1;
- idegen nyelvűek: 2

Nemzetközi szervezeti tagság: Comité International de Paléographie Latine (Madas Edit, Zsupán Edina)

Szerkesztőségi, felkért szakértői tevékenység:

- Magyar Könyvszemle szerkesztőségi tagság (Boreczky Anna),
- Klasszika-filológiai Tudományos Bizottság, Közép- és Neolatin Munkabizottság (Sarbak Gábor),
- PhD eljárásban vizsgabizottsági tagság (Zsupán Edina),
- PhD eljárásban opponens (Zsupán Edina),
- PhD eljárásban témavezető (Sarbak Gábor)

Felsőoktatásban részt vevők tervezett száma: 1–4 (továbbképzésben előadások)

Tudományos kutatások:

- OSZK kódextörédei feldolgozása (folytatólag),
- kalocsai kódexkatalógus készítése (folytatólag),
- két akadémiai doktori és egy PhD értekezés elkészítése (folytatólag, elkészülési hátráridővel),
- két Bolyai János Kutatói Ösztöndíj (folytatólag),
- a corvina.hu, a nyelvemlekek.oszk.hu és a Databularium háttér munkái folytatód-
nak.

Első helyen a befogadó intézmény feldolgozatlan kódextörédei publikálása áll. Az öt zárt (A–E) csoportban és a nyitott, új anyaggal bővülő F csoport elemzése, a párhuzamok felderítése, a törédek útjának visszafejtése halad. Az A–B leírások nyomdakész kéziratának véglegesítése előtt már nincs semmi hátráltató akadály. A katalógusban való megjelentetést nagyban elősegíti, hogy az esztergomi katalógusokkal mind az eddig hiányosan létező magyar, mind pedig a sok tekintetben példaként szolgáló német szakterminológia magyarul való használatának tapasztalatai rendelkezésre állnak. Ennek (is) köszönhetően a kalocsai kódexek feldolgozása ütemesen haladhat előre. A Kutatócsoport személyi összetételéből adódóan kellő megfontolást követően a kalocsai gyűjteményben lévő német kéziratok is bekerülhetnek a kiadványba. Erre Vizkelety András fél évszázada megjelent úttörő jelentőségű katalógusának a modern szakirodalommal való kiegészítése és az újabb kutatási eredmények értékelő bedolgozása miatt van szükség. A Kutatócsoport germanista és történész képzettségű munkatársa végzi e munkát.

A Kutatócsoport által kezdeményezett kódextörédék-adatbázis (Databularium) háttér-
munkái reményeink szerint előtérbe kerülhetnek, és az adatok feltöltése már a közeli on-
line publikálás ígéretére építhetnek. A nyilvánossá tétel a más intézményekben dolgozó

kollégák számára elkészítendő használati kézikönyv megírását teszi sürgető feladattá feltehetően az év második felében.

A Corvina-program begyűjtő szakasza folytatása elsőbbséget élvez. A program technikai és háttérkutatói munkáihoz egy könyvtári alkalmazott kapott lehetőséget az év elejétől, hogy ezáltal is támogassa és felgyorsítsa e jelentős folyamatot.

A középkorvégi magánáhítatot bemutató kiállítás forgatókönyve megírása az év első felének a feladata.

A kutatócsoport kiemelten kezeli a fennállásának ötven éves jubileumára tervezett, 2024 őszen megvalósítandó nagyszabású emlékkiállítás és tudományos konferencia előkészületeit.

A tudományos eredmények szélesebb, mind tudományos, mind pedig az érdeklődő nagyközönség számára alkalmas terjesztése érdekében a Kutatócsoport munkatársai továbbra is részt vesznek facsimile kiadások sajtó alá rendezésében, valamint kísérő tanulmányok írásában (Kálmáncsehi Domonkos Párizsban őrzött imakönyve facsimile kiadásához kísérőtanulmányok).

A Kutatócsoport gondozza továbbra is a könyvtári nyelvemlék honlapot, és a corvina-honlapot is. Várhatóan rendtörténeti tanulmányok és recenziók is készülnek, a korábban megkezdett doktori eljárásokban folytatólag részt vesznek a minősített munkatársak. A hazai és nemzetközi konferenciákon való részvétel előadóként és résztvevőként folyamatos. A tárgyévben két akadémiai doktori és egy PhD értekezés elkészítése és benyújtása esedékes.

2023-ra tervezett nemzetközi tudományos programok:

- **Corvina-program folytatása az osztrák féllal;**
- **Österreichische Akademie der Wissenschaften;**
- **Poitiers-i program folytatása;**
- **Iasi egyetemmel folytatódik az együttműködés.**

10.1. MTMT

Tudományos kutatás	2022. évi tény	2023. évi terv
Kutatómunka éves időalapja (kutatónap/év)	-	118
Tudományos kutatások száma (a folyamatban lévő és a lezárt kutatások külön feltüntetve) (db)	15 (folyamatban)	4 (lezárt) + 16
A könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	117 + 66 blog	120
Idegen nyelvű publikációk száma	12	8
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	-	3

A könyvtár által kiadott kiadványok száma	5	8
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	134	150
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	93	120
A könyvtár szakemberei konferencián való részvételének száma	131	150
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	66	85

A nemzeti könyvtár 2020-ban együttműködési megállapodást kötött az MTA KIK-kel az MTMT-hez való intézményi csatlakozásról, és megkezdődött az intézményi adminisztrátorok képzése, a hiányzó kutatói és munkatársi profiloldalok létrehozása. 2023-ra tervezett feladat a jelenlegi munkatársak publikációinak affiliációja, az adatbázis intézményre vonatkozó részeinek naprakészen tartása.

10.2. Hazai és nemzetközi szervezeti tagságok: szerkesztőségi, felkért szakértői tevékenység

2023-as feladatok:

- Klebelsberg Kuno-ösztöndíjjal kapcsolatos feladatok ellátása: a 2022. évi nyertes és felhasznált pályázatok beszámolóinak véleményezése és a 2023. évi pályázati anyagok elbírálása: Dede Franciska
- MTA Sajtótörténeti Munkabizottsága: Klestenitz Tibor (2015-től)
- Magyar Könyvszemle sajtótörténeti különszáma: a Lipták Dorottya Kutatócsoport mindhárom tagja felkért vendégszerkesztő
- Comité International de Paléographie Latine: Madas Edit, Zsupán Edina
- NKFIH Irodalom munkabizottságának tagja Kasza Péter
- Klasszika-filológiai Tudományos Bizottság, Közép- és Neolatin Munkabizottság: Sarbak Gábor
- PhD eljárásban vizsgabizottsági tagság: Zsupán Edina
- PhD eljárásban opponens: Zsupán Edina
- PhD eljárásban témavezető: Sarbak Gábor
- Photoconsortium tagság: Történeti Fényképtár

Folyóiratok, periodikák szerkesztőbizottsági munkái:

- *Magyar Könyvszemle* szerkesztőségi tagság (Boreczky Anna)
- *Kisgrafika* (Vasné Dr. Tóth Kornélia)
- *Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* (Ráczné Radó Rita)
- BMSRAe-szövegkiadási sorozat (Kasza Péter)

IFLA

- Dancs Szabolcs – Digitális Bölcsészeti Központ, Könyvtári Szabványosítási Iroda, irodavezető;
Bibliographic Conceptual Models Review Group
- Drucker György – Jogi Osztály; Environment, Sustainability and Libraries Section Standing Committee

- Ilácsa Szabina – Digitális Bölcsészeti Központ, Könyvtári Szabványosítási Iroda; International Standard Bibliographic Description Review Group
- Gerencsér Judit – általános főigazgató-helyettes; Law Libraries Section
- Gombos Zsuzsanna – Digitális Bölcsészeti Központ, Humántudományi Bibliográfiai Koordinációs Iroda, osztályvezető; Serials and Other Continuing Resources Section Standing Committee

10.3. Az OSZK könyvkiadási tevékenysége: kiadványok, megjelentetni kívánt tudományos közlemények számának tervezése

Az OSZK 2023-ban saját és társkiadású köteteket, illetve digitális megjelenéseket egyaránt tervez. A 2022-es évben felülvizsgáltuk az eddigi programszerű működést, és számos esetben át kíván térni az intézmény az elektronikus megjelenésekre. A hamarosan megújuló Magyar Elektronikus Könyvtár felületére fognak felkerülni pl. tanulmánykötetek vagy antológiák stb.

10.4. 2023-ra tervezett kiadványok

Az előző évi előkészítő munkát követően 2023 februárjában jelenik meg: Körmendy Kinga –Lauf Judit –Madas Edit –Sarbak Gábor *Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, az Érseki Simor Könyvtár és a Városi Könyvtár kódexei* (Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár-OSZK –Akadémiai Kiadó) német nyelvű kötete. Szintén februári megjelenésű Nóvé Béla *Magyar emigrációtörténet 1893-2019.* című hiánypótló történelmi, művelődéstörténeti monográfiája.

Előkészítés alatt állnak ezeken felül nyomdászattörténeti kiadványok, bibliográfiák és díszalbumok, amelyek mind a szakma, mind a laikusok figyelmét és érdeklődését remélik:

- Bánfi Szilvia, *Egy különös sorsú nyomdász vállalkozásai Közép-Európában a 16. század közepén, Raphael Hoffhalter tipográfus működésének és nyomdakészletének ismertetése (1556–1568).* Bp., OSZK, 2023.
- Bárány Zsófia, *Lonovics József római missziója, 1840-41,* Bp., OSZK-BTK, 2023.
- Dede Franciska, *Írói és művészeti otthonok fotókon,* Bp., OSZK, 2023.
- Perger Péter: *Régi magyar nyomtatványok.* Bp., OSZK, 2023.
- Simon Melinda, *Kiadói és nyomdászjelvények Magyarországon (1921–1940),* Bp., OSZK, 2023.
- Vass Johanna, *Időszaki kiadványok bibliográfiája 1976–2003,* Bp., OSZK, 2023. Digitális kiadás.
- Zsupán Edina, *Supplementum Corvinianum,* Bp., OSZK, 2023.

Kiemelt további projektek

A könyvtár tudományos tevékenységét is előtérbe helyezve 2023-ban együttműködik az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel, valamint a pannonhalmi főapátsággal és a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartományával, annak érdekében, hogy a nemzeti bibliotékában őrzött, a legkorábbi összefüggő magyar nyelvemléket tartalmazó **Pray-kódexet fakszimile** kiadásban megjelentesse, valamint a kódexet és szövegének tudományos edícióját több oldalról bemutató és elemző tanulmánykötetét közzé tegye. 2023-ban emlékezünk meg ugyanis *Pray György (Érsekújvár, 1723. szeptember 11. – Pest, 1801. szeptember*

23.) jezsuita szerzetes és történétíró, a budai, majd a pesti Egyetemi Könyvtár vezetője születésének háromszázadik évfordulójáról. Elsőként ő adott hírt a kódexről 1770-ben (ezért nevezte el Toldy Ferenc a kódexet Prayról), a pozsonyi káptalan pedig 1813-ban ajándékozta a dokumentumot az akkor még *Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárának* nevezett közgyűjteménynek.

Több mint százhusz éve, 1900-ban jelent meg az első Magyarországon nyomtatott könyv, a **Budai krónika hasonmás kiadása**. Az eredtileg 1473. június 5-én Hess András nyomdájában készült *Chronica Hungarorum* volt az első nyomtatott könyv Magyarországon. A feltételezhetően 200 eredeti példányból mindössze tíz maradt fenn, ezeket Szentpétervártól a Princetonig a világ híres könyvtáraiban őrzik. 2023-ban jelentetjük meg Schöck Gyula jeles magyar könyvművész gondozásában a krónika új kiadását. Ennek első egysége a Budai krónika hasonmását tartalmazza, a második egységben lesz olvasható a latin szöveg, a magyar revideált fordítás, vagyis egy átfogó tanulmány a Budai krónika történetéről, valamint egy részletes angol nyelvű ismertető. A két kötethez csatlakozik egy hangoskönyv, amelyen a Budai krónika hallható magyarul Szabó Sipos Barnabás színművész tolmácsolásában. A Tokaj-hegyaljai borvidék erre az alkalomra készített különleges nedűje egészíti ki az új kiadást, amelynek címkéjén feltűnik majd a nevezetes zárórész latinul: *Befejeztetett Budán az Úrnak MCCCCLXXIII. évében pünkösöd vigíliáján, Hess András által.* Így válik egésszé a bor- és a könyvkultúra, az íz, az illat és a hang, a szellemi és a lelki táplálék egy különleges reprezentatív ajándék formájában. Az unikumnak számító bibliofil kiadás – több egyetemmel (Szeged, Sárospatak) való együttműködésben – egyes elemeit díszes védőtok őrzné a fizikai sérülésektől.

A harmadik kiemelt projekt **Szent István Intelmeinek faksimile kiadása**. *Szent István király intelmei Imre herceghez* a Corpus Juris Hungaricibe felvett első törvény, az uralkodó első törvénykönyve 1027-ből. A korszak legjelentősebb magyar irodalmi alkotása, Istvánnak fiához, a trónörökös Imre herceghez intézett *Admonitiones* (Intelmek) című latin nyelvű műve. Az alkotást századokon át a magyar történelmi alkotmány első alapvetéseként, a Corpus Juris Hungarici első törvényeként tisztelték. A könyv kiadása a Szent István Társulat 175 éves évfordulójához kapcsolódik.

10.5. Könyvbemutatók

Az OSZK 2023-ban is tervez könyvbemutatókat. A saját és társkiadásban megjelenő kötetek bemutatói mellett más kiadók új kiadványainak bemutatóit is szívesen befogadjuk. 2023. évi tervezett esemény a könyvterveknél is említett Esztergomi kódexkatalógus magyar és német nyelvű köteteinek, valamint Nóvé Béla emigrációtörténeti könyvének bemutatója.

10.6. Könyves kitelepülések

Az OSZK 2023-ban is részt vesz a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése által szervezett nagysikerű Ünnepi Könyvhét és Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál rendezvényein. Ebben az évben új kötetekkel, díszalbumokkal várják munkatársaink a

könyvtár standján a hazai és külföldi olvasókat. Várhatóan pódiumbeszélgetések is szerveződnek egy-egy nagyobb érdeklődésre számot tartó könyvünk, így a *Budai krónika* faksimile kiadása kapcsán.

11. Kommunikációs és marketing tevékenység (stratégiai irányai, arculat, eszközök, tervek)

Kommunikáció	2022. évi tény	2023. évi terv
Kommunikációs költségek (Ft)	n.a.	n.a.
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	80	80
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	139	145
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	227	230
Online hírek	1.407	1.410
Közösségi médiában megjelenő hírek	7.192	7.300
Hírlevelek	50	50
Fizetett hirdetések száma (médiától függetlenül, becsült érték)	0	0
Egyéb:....	17	20

11.1. Csoportvezetések

Az OSZK csoportszervezésének jövőjét tekintve az iskolások számára folyamatban van az állandó kiállításához kapcsolódó játékos feladványok, kérdőívek szerkesztése, valamint az OSZK-hoz köthető külső séták kialakítása, a Vár területén.

Annak ellenére, hogy az OSZK hírportáljain és pr-listáin keresztül egész évben hirdetjük a diákoknak szóló könyvtársétáinkat, a jelentkező iskolás csoportok nagy többsége Budapestről vagy a főváros közeléből érkezik. Ezért szeretnénk megszólítani az intézményeket, iskolákat országos szinten is; ebben a szegmensben erre kell különösen hangsúlyt fektetnünk a közel jövőben.

11.2. Múzeumpedagógia

2021-ben távozott múzeumpedagógus helyét nem sikerült pótolni, ezért 2022-ben nem voltak múzeumpedagógiai foglalkozások. Igény lenne erre a szolgáltatásra, az egyre bővülő kiállításra látogatók száma és a kiállítások mennyiségének növekedése miatt is.

12. Minőségmenedzsment

12.1. Minőségmenedzsment eszközei (módszerei, megállapítások)

12.2. Használói elégedettség mérések

Használói elégedettségmérések	2022. évi tény	2023. évi terv
A használói elégedettségmérések száma	0	2
A használói elégedettségmérések során a válaszadó használók száma	0	200

Az intézményben 2017-ben volt felhasználói elégedettségmérés. Az intézményi vezetés elkötelezett a könyvtár minőségirányítási tevékenységének újjáélesztése mellett, és ennek részeként – a partnerközpontúság jegyében – a felhasználói elégedettség mérések két évente történő ciklikus bevezetése mellett, hiszen a mérési eredményeket a szolgáltatási folyamatok működtetésébe be tudjuk építeni. 2023-ban célul tűztünk ki felhasználói elégedettségi felmérés megvalósítását.

13. A nemzeti könyvtár innovációi, jógyakorlatai az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa idején, valamint ezek magyarországi következményeinek az enyhítése érdekében (tervek, tervezett intézkedések)

Az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) szakmai tevékenysége az ukrán humanitárius katasztrófával kapcsolatban

- Az OSZK elkötelezett, hogy a háború nyomán bekövetkezett **humanitárius katasztrófa nehézségeinek enyhítésében részt vállaljon** a tavalyi, 2022-es év kezdeményezéseihez hasonlóan 2023-ban is.
- Az Ukrajnai Nemzeti Könyvtár Gyerekeknek (National Library of Ukraine for Children) kezdeményezésére és közreműködésével az Országos Széchényi Könyvtár az ukrán nyelvű **Ribizli a világ végén** című népmese-válogatással kíván hozzájárulni a menekült állampolgárok megsegítéséhez.
- **A nemzeti könyvtár szoros együttműködésben a KKM-mel, a KIM-mel és az ukrajnai külképviseleti szervekkel folyamatosan támogatni kívánja 2023-ban is az ukrajnai és kárpátaljai könyvtárakat, könyvtárosokat és az ott élő menekülteket.**
- A nemzeti kultúra megőrzése és tudományos feldolgozása érdekében a miniszter 2021. január 1-jétől kialakította a magyar webtartalmak megőrzésének, archiválásának rendszerét. A webhelyeken elérhető magyar és magyar vonatkozású digitális tartalmak rendszeres gyűjtésének, feldolgozásának és hosszú távú megőrzésének feladatát az OSZK-ra bízta. A fő feladat a webhelyeken elérhető magyar és magyar vonatkozású digitális tartalmak rendszeres gyűjtése, feldolgozása és hosszú távú megőrzése, továbbá együttműködések kialakítása a hazai és nemzetközi könyvtárakkal a minél hatékonyabb és eredményes, kormányzatilag is kiemelt feladat továbbfejlesztése érdekében. **Az OSZK webarchiválási feladatkörének keretében folytatja az orosz–ukrán konfliktusról, háborúról szóló hírek 2022. februárban megkezdett mentését 2023-ban is.**
- A Könyvtári Intézet honlapján folyamatosan frissítettük 2022-ben **az ukrajnai könyvtárak háború idején való szerepvállalásáról szóló helyzetképet**, illetve az **energiaválság** kapcsán a Könyvtári Intézet honlapján hétről hétre folyamatosan aktualizálva töltöttünk fel **összefoglalókat az európai országok energiaválságra adott válaszairól, gyakorlatairól. Terveink szerint a 2023-as évben is folytatják ezt a szakmai tevékenységet a Könyvtári Intézet munkatársai és szakértői.**

- Az OSZK a fenntartó minisztérium kérésére alapján 2022. október 20. és 28. között **országos adatfelvételt végzett a könyvtárak energia-veszélyhelyzeti működéséről**. A felmérés célja volt a könyvtárak nyitvatartási idejének, valamint egyes könyvtári szolgáltatások veszélyhelyzeti alakulásának felmérése. Terveink szerint a 2023-as évben is folytatják ezt az aktualizáló és áttekintő szakmai tevékenységet a Könyvtári Intézet munkatársai és szakértői.
- **Az energia-veszélyhelyzet következtében számos könyvtár és fenntartó fogalmaz meg könyvtárszakmai kérdéseket – különös tekintettel az állományvédelemre, amelyek megválaszolásában és a tanácsadásban a 2023-as évben is számíthatnak az intézmények a nemzeti könyvtár szakértői segítségére.**
- **Nemzetközi felmérésekben való közreműködés** az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) szakmai tevékenységéről az ukrán humanitárius katasztrófával kapcsolatban.
- **Megkeresések alapján, illetve saját kezdeményezésben támogatás nyújtása a menekülteknek, ukrainai partnerkönyvtáraknak és könyvtárszakmai partnerintézményeknek.**

III. Gyűjteményszervezés, gyűjteménymegőrzés

1. Gyűjteményfejlesztés

1.1. Az állománygyarapítással kapcsolatos adatok bemutatása

1.1.1. A kötelezpéldányok kezelése

Kötelezpéldányok fogadása, nyilvántartása, tipizálása, elosztása	2022. évi tény (példány)	2023. évi terv (példány)
Hazai kiadású könyv, hangoskönyv, CD-ROM, DVD-ROM	~92.900 (15.729 kiadvány)	90.000 (14.000 kiadvány)
Külföldi kiadású könyv	1.657	1.000
Időszaki kiadvány (részegység)	189.120	180.000
Tankönyv, jegyzet, füzetes kisnyomtatvány(csoportos anyag)	17.160	15.000
Audiovizuális dokumentum (film) - DVD	42	30
Audiovizuális dokumentum (film) - BRD	6	5
Aprónyomtatvány, egyéb kisnyomtatvány	4.254 (9 láda)	4.000
Plakát	498	350
Zenemű (kotta)	1.589	1.400
Zenemű (hangfelvétel, CD)	398	300
Kartográfiai dokumentum	848	700

A kötelezpéldányok kezelését a Kötelezpéldány- és Kiadványazonosító-kezelő Osztály végzi. A kötelezpéldányok átvétele és elosztása mellett tervezhető feladataik:

- a) A be nem szolgáltatott kötelezpéldányok **reklamálása** (együttműködve az Állománygyarapítási és -nyilvántartási Osztállyal); a hibás kiadványokkal, illetve a hiányosan vagy nem a kellő példányszámban beküldött kiadványokkal, továbbá a duplán beküldött kiadványokkal kapcsolatos ügyintézés.

2022. évi tény: reklamáció 2839 kiadvány 10.385 példányban (Ebből online kiadvány 91 kiadvány), duplum 347 kiadvány 1.994 példányban, hibás 47 kiadvány 101 példányban

2023. évi terv: reklamáció 2500 kiadvány (Ebből online kiadvány 50)

- b) Pályázati igazolások kiadása, azon pályázók részére, akik az általuk kiadott kiadványok kötelezpéldányait beszolgáltatták. Az igazolások kiadásának menete: hasonlítás, a hiányzó kiadványok bekérése, az igazolások kiállítása.

2022. évi tény: 293

2023. évi terv: 250

1.1.2. Az OSZK gyűjteményének fejlesztése

Gyűjteményfejlesztés (Törzsgyűjtemény)	2022. évi tény	2023. évi terv
Gyarapodás (elektronikus és nyomtatott kiadványok) (db)	142.920	143.000
Ebből időszaki kiadvány (elektronikus és nyomtatott kiadványok)	106.104	107.000
Ebből elektronikus (CD/DVD/online kiadvány) *	27.959	28.000
Kötelespéldány (elektronikus, nyomtatott könyv és időszaki kiadvány) (db)	104.515	105.000
Ebből elektronikus (CD/DVD/online kiadvány) (db)	27.114	28.000
Gyarapításra tervezett összeg (Ft)	1.572.398	15.000.000

Gyűjteményfejlesztés (Különgyűjtemények)	2022. évi tény	2023. évi terv
Gyarapodás (db)	29.262	86.650
Ebből folyóirat	-	-
Ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum	1.145	4.100
Kötelespéldány (db)	6.144	5.950
Ebből elektronikus (db)	418	400
diafilm (db)	20	
Gyarapításra tervezett összeg (Ft)	739.000	20.000.000

Az Állománygyarapítási és -nyilvántartási Osztály tervezett gyarapítási tevékenysége:

Kurrens és inkurrens gyarapítás céljából folytatódik a fölőspéldány-jegyzékek hasonlítása (2022. évi tény: **258** jegyzék, 2023. évi terv: **250** jegyzék).

Folytatódik a külföldi kurrens gyarapítás cserejegyzékek hasonlításával, ajándékok és hagyatékok befogadásával, illetve vásárlással.

Az intézmény képviselőjében részt vesz az Osztály a hazai terem- és online árveréseken (2022. évi tény: **41** árverés és **16.299** átnézett tétel, 2023. évi terv: **45** árverés és **20.250** átnézendő tétel). Ellátja a jogszabályban előírt szakértői tevékenységet: értékbecslést és szakértői közreműködést.

Az év során folytatódik a Régi Fóti úti tárolóraktárban előrendezett, és az OSZK vári épületébe szállított hagyatékok és ajándékok tipizálása, hasonlítása és feldolgozásra indítása. Folytatódik az apasztásra jelölt állományi anyag jegyzékelése, állomány-nyilvántartásból való törlése és kiejánlása (2022. évi tény: 8.879 db kiadvány, 2023. évi terv: 8.000 db kiadvány).

Az Állománygyarapítási és -nyilvántartási Osztály állomány-nyilvántartási tevékenysége	2021. évi tény	2022. évi tény
Kötelespéldányként érkező, a törzsgyűjtemény gyűjtőkörébe tartozó dokumentumok átvétele, hasonlítása, tipizálása (db)	31.148	35.000

Egyéb forrásból (vétele, csere, ajándék) beszerzett 1952 után megjelent hazai könyvek nyilvántartásba vétele és feldolgozásra indítása	631	600
Kötelesspéldányként érkező könyvek rendelési tételeinek készítése, példányadat rögzítése, felszerelése (db)	27.991	30.000
Elektronikus dokumentumok (könyvek) állományba vétele, példányadat rögzítése (db)	3.726	4.000
Kurrens hazai többpéldányok (könyvek) állományba vétele, felszerelése és kihelyezése, hazai és külföldi könyvek átirányítása raktárba vagy segédkönyvtárba (db)	1.199	2.000
Kurrens és inkurrens külföldi könyvek állományba vétele, felszerelése és kihelyezése (db)	3.561	3.000
EV példányok (elektronikus változat kiváltására szolgáló nyomtatott kötelesspéldányok) jelzetelése, felszerelése, példányrekordek rögzítése (db)	6.096	7.000
Raktári helyrajzi naplók példányadatainak rögzítése	0	500

1.2. Gyűjteményfeltárás

1.2.1. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói

Gyűjteményfeltárás	2022. évi tény	2023. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma		
törzsgyűjtemény:	28.889	29.000
különgyűjtemények:	15.064	15.700
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	36.207	40.000
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)		
törzsgyűjtemény - kurrens könyvek:	0,4 óra/tétel	0,4 óra/tétel
törzsgyűjtemény - régi könyvek:	0,8 óra/tétel	0,8 óra/tétel
különgyűjtemények:		
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama		
törzsgyűjtemény:	20-30 munkanap	20-30 munkanap
különgyűjtemények:	30 munkanap	20-30 munkanap
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)		

törzsgyűjtemény:	n.a.	n.a.
különgyűjtemények:	n.a.	n.a.

1.2.2. Kurrens feldolgozás (könyvek)

A kurrens feldolgozást a Kurrens Könyvfeldolgozó Osztály végzi. Feladata a kurrens beszerzésből érkező könyvek (nyomtatott és elektronikus) feldolgozása az online katalógus számára, valamint az elektronikus formában megjelenő *Magyar Nemzeti Bibliográfia Könyvek Bibliográfiája - WWW* füzetekének szerkesztése és megjelentetése. Ennek során elvégzi a kötelespéldányként beszolgáltatott, illetve egyéb módon beszerzett kiadványok formai és tartalmi feltárását a NEKTÁR adatbázisban, kijelöli az MNB egyes füzetekben megjelenő tételeket, szerkeszti a füzeteket.

Kurrens feldolgozás munkafolyamatai	2022. évi tény	2023. évi terv
Hazai kurrens könyvek bibliográfiai szintű, teljes, autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	18.294 kiadvány/ 18.621 tétel (ebből e-könyv: 1.199 kiadvány/1214 tétel)	18 000 kiadvány /18 500 tétel
Új indulású sorozatok, címváltozások	113 tétel	110 tétel
Külföldi kurrens könyvek teljes, autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	2.191 kiadvány/ 2.212 tétel	1.000 kiadvány/ 1.050 tétel
Összesen:	20.598 kiadvány / 20.946 tétel	19.110 kiadvány / 19 670 tétel
A magyar és hungarus személyekről besorolási tétel készítése	2.269 tétel	2.000 tétel
MNB WWW Könyvek Bibliográfiája szerkesztése	11.517 tétel	12.000 tétel

1.2.3. Retrospektív feldolgozás (könyvek)

A Retrospektív Könyvfeldolgozó Osztály munkája során a retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan dokumentumok hasonlítását, tipizálását, bibliográfiai szintű formai és tartalmi feltárását folytatja. A feldolgozó munkafolyamat végén a rekatalogizált dokumentumokat az OSZK integrált könyvtári rendszerében elektronikusan állományba veszi. 2023-ban ez elsősorban **Madách Imre** és **Justh Zsigmond** könyveinek a feltárását jelenti. Emellett sor kerül az **Orationes funebres** (Or. fun.) müncheni szak feldolgozására, valamint megkezdjük a **Poetae et oratores germanici** (P.o. germ) müncheni szak formai és tartalmi feltárását is. Folytatódik az OSZK integrált könyvtári rendszerében a retrospektív gyarapítás eredményeként a törzsgyűjteménybe kerülő dokumentumok bibliográfiai szintű formai és tartalmi feltárása és állományba vétele. A retrospektív könyvfeldolgozás részeként továbbra is végezzük az OSZK online katalógusának tartalmi gondozását (indexkarbantartás); a magyar és hungarus személyek besorolási tételeinek (authority rekord) készítését. Ezzel egyidejűleg a retrospektív feldolgozás részét képezi a könyvtár törzsgyűjteményében található fontosabb magángyűjtemények

rekonstrukciója, amely során a tulajdonosi jegyekre vonatkozó adatokat a bibliográfiai rekordokban rögzítjük.

Retrospektív feldolgozás munkafolyamatai	2022. évi tény	2023. évi terv
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan dokumentumok hasonlítása	4.864 darab	5.000 darab
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan, MNB gyűjtőkörbe tartozó könyvek (az ún. müncheni és más egyéb jelzettartományba tartozó állományrész) bibliográfiai szintű, teljes, autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	1.467 kiadvány 1.718 tétel	1.500 kiadvány 1.700 tétel
Az OSZK integrált könyvtári rendszerének tartalmi gondozása, adatgazdagítás, az indexek karbantartása	3.846 tétel	3500 tétel
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan dokumentumok müncheni (esetenként más) jelzetről való átjelzetelése (ugrószám numerus currens jelzetadás). Az állományadatok, példányadatok létrehozása, rögzítése.	3.312 kiadvány 4.768 példány	3.500 kiadvány 4.500 példány
A magyar és hungarus személyekről besorolási tétel készítése	242 tétel	150 tétel
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan, nem MNB gyűjtőkörbe tartozó könyvek (müncheni és más egyéb jelzettartományba tartozó állományrész) autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	2.302 kiadvány 2.684 tétel	2.000 kiadvány 2.300 tétel
A retrospektív gyarapítás eredményeként a törzsgyűjteménybe kerülő 1952 előtti hazai és 1945 előtti külföldi, könyvként feldolgozandó dokumentumok formai és tartalmi feltárása	404 mű 426 tétel	900 mű 1.000 tétel
A könyvtár törzsgyűjteményébe került fontosabb magángyűjtemények rekonstrukciója, ezzel összefüggésben új tulajdonosi jegyek azonosítása és azok bibliográfiai rekordokban történő rögzítése	298 darab	150 darab

1.2.4. Időszaki kiadványok kurrens és retrospektív feldolgozása

Az időszaki kiadványok kurrens és retrospektív feldolgozását a Periodikafeldolgozó Osztály végzi. Feladata az időszaki kiadványok (nyomtatott, offline és online) bibliográfiai

szintű formai és tartalmi feltárása az online katalógus számára, valamint az elektronikus formában megjelenő *Magyar Nemzeti Bibliográfia Új Periodikumok Bibliográfiája - WWW* negyedéves füzeteinek szerkesztése és megjelentetése.

Folytatódik a Kossuth Lajos könyvtárba tartozó hazai és külföldi időszaki kiadványok részegység szerinti elektronikus állományba vétele, a kiadványok bibliográfiai szintű formai és tartalmi feltárása.

A 2023-as évben megkezdődik azoknak a digitalizált változatban rendelkezésre álló időszaki kiadványoknak az előkészítése/kollacionálása, amelyeket hosszú távú megőrzésre kijelöl a Digitális Megőrzési Osztály.

Kurrens és retrospektív feldolgozás munkafolyamatai	2022. évi tény	2023. évi terv
Új indulású időszaki kiadványok formai és tartalmi feltárása	1.146 tétel	1.000 tétel
Időszaki kiadványok részegységeinek monografikus feldolgozása (formai és tartalmi feltárás)	218 tétel	100 tétel
Hazai időszaki kiadványok aktualizálása részegységenként, adatváltozások rögzítése	1.358 tétel	1.300 tétel
Külföldi időszaki kiadványok aktualizálása az évi első részegység alapján, adatváltozások rögzítése	22 tétel	15 tétel
Az OSZK integrált könyvtári rendszerének tartalmi gondozása, adatgazdagítás, az indexek karbantartása	1.417 tétel	1.000 tétel
Kurrens időszaki kiadványok kollacionálása	10.996 kötézeti egység	10.000 kötézeti egység
Inkurrens időszaki kiadványok kollacionálása	2.116 kötézeti egység	1.500 kötézeti egység
Időszaki kiadványok kollacionálása rekatalogizáláskor	1.079 kötézeti egység	800 kötézeti egység
MNB WWW Új Periodikumok Bibliográfiája szerkesztése, előállítása	395 tétel	350 tétel
NPA – új bibliográfiai rekordok készítése	1.130 tétel	600 tétel
NPA – Bibliográfiai tételek átvétele B1-es nézetből, rekordmódosítás	621 tétel	600 tétel
Időszaki kiadványok hiányzó számainak reklamálása	69/567 cím/részegység	70/500 cím/részegység
EV példányok (elektronikus változat kiváltására szolgáló	958/17.787 cím/részegység	950/15.000 cím/részegység

nyomtatott kötelesspéldányok) jelzetelese, felszerelése, példányrekordok rögzítése		
EPA katalogizálás (távoli elérésű)	Lásd Alkalmazás- és Digitálistartalom-fejlesztési Osztály	200 cím
EPA katalogizálás (archivált)		100 cím
EPA katalogizálás (DIO előállítása)		30 cím
EPÁ-ban érkezett részegységek		25.000 részegység

1.2.5. Analitikus feldolgozás (HUMANUS adatbázis)

Az OSZK részt vesz az országos szakkönyvtári feladatok ellátásában, valamint koordinálja a humántudományi cikkek és tanulmányok országos szintű feldolgozását. A HUMANUS-adatbázis gyűjtőkörébe tartozó cikkek és tanulmányok analitikus feltárása tervszerűen folytatódik, melyet a továbbiakban is a Humántudományi Bibliográfiai Koordinációs Iroda (HBKI) lát el.

Időszaki kiadványok cikkeinek formai és tartalmi feltárásához kötődő munkafolyamatok:

- A HUMANUS gyűjtőköréhez tartozó újonnan megjelenő időszaki kiadványok azonosítása, rekordszintű nyilvántartása a Magyar Nemzeti Bibliográfia Új Periodikumok online kiadvány alapján.
- Analitikus feldolgozásuknak a koordinálása, témakör alapján partnerintézményeknek javaslattevés a feldolgozásra.
- Az időszaki kiadványok HUMANUS-rekordjainak gondozása.
- Az OSZK online katalógusában észlelt hiba, hiány észlelése esetén visszajelzés a Periodikafeldolgozó Osztálynak.
- EPA-ban észlelt hiba, hiány észlelése esetén visszajelzés az EPA feldolgozó munkatársainak.
- A HBKI által feldolgozott időszaki kiadványok újonnan megjelenő részegységeinek naprakész formai és tartalmi feltárása.

Időszaki kiadványban megjelenő részdokumentumok formai és tartalmi feltárása: tervszám: **5.000 rekord.**

Tanulmánykötetben megjelenő részdokumentumok formai és tartalmi feltárásához kötődő munkafolyamatok:

- A forrásdokumentumok gondozása.
- Az OSZK törzsgyűjteményébe tartozó könyvek közül a HUMANUS gyűjtőköréhez tartozó tanulmánykötetek azonosítása, forrásdokumentumként történő nyilvántartása.
- Tanulmánykötetek mint forrásdokumentumok analitikus feldolgozásának koordinálása (javaslat érvényesítése).
- Az OSZK szakkönyvtári feladatai alapján irodalom- és történelemtudományi tanulmánykötetek analitikus szintű formai és tartalmi feltárása.
- A tanulmánykötetek feldolgozásával kapcsolatos elmaradások további csökkentése, az új tanulmánykötetek kurrens feldolgozásának megvalósítása;.

Tanulmánykötetben megjelenő részdokumentumok formai és tartalmi feltárása:
tervszám: 5. 000 rekord.

Konzorcium:

- A konzorciumi tagok feldolgozó munkájának koordinálása.
- Kapcsolatfelvétel, egyeztetés, informálás az adatbázissal kapcsolatos változásokról.
- Együttműködés a tudományos intézményekkel, szakkönyvtárakkal és felsőoktatási könyvtárakkal.

Aktualizálás:

- a szolgáltatással kapcsolatos döntések meghozatala és érvényesítése után a szolgáltatással kapcsolatos anyagok (beleértve: honlap) aktualizálása;
- a HUMANUS adatbázis és keretrendszere, a Bodza OSZK szerverre költöztetése;

1.3. Magyar Nemzeti Bibliográfia

a) Könyvek

Az év során folyamatosan érkeznek a Kurrens Könyvfeldolgozó Osztályra a feldolgozandó nyomtatott és elektronikus könyvek. A feldolgozást követően jelöli ki a kiadvány szerkesztője a *Magyar Nemzeti Bibliográfia Könyvek Bibliográfiája* füzetibe kerülő tételeket, elvégzi a szerkesztési feladatokat (korrektúra, javítások) és közzéteszi az elektronikus füzeteket. A 2023-es évben **MNB KB WWW 78. évfolyamának** elektronikus füzetei kerülnek megjelenésre. 2022. évi tény: a megjelent elektronikus részegységek összesen **11.517 tételt** tartalmaztak.

2023. évi terv: **12.000 tétel.**

b) Időszaki kiadványok

Az év folyamán folyamatosan érkeznek a Periodikafeldolgozó Osztályra az új indulású feldolgozandó nyomtatott, offline és online időszaki kiadványok. A feldolgozást követően jelöli ki a kiadvány felelős szerkesztője a Magyar Nemzeti Bibliográfia Új Periodikumok Bibliográfiája negyedéves számaiba kerülő tételeket, elvégzi a szerkesztési feladatokat, javításokat. A 2023-as évben az MNB ÚP – WWW 33. évfolyamának elektronikus számai kerülnek megjelenésre.

2022. évi tény: a megjelent elektronikus részegységek összesen 395 tételt tartalmaztak.

2023. évi terv: 350 tétel

c) A kurrens nemzeti bibliográfia további ágazatai (Kartográfiai dokumentumok; Zeneművek: Kották; Zeneművek: hangfelvételek) 2017 óta szünetelnek.

1.4. Nemzetközi csere

Az OSZK nemzetközi cseréjét, mint dokumentumgyarapítási tevékenységet, az Állománygyarapítási és -nyilvántartási Osztály végzi. Az Osztály cserekészletének kezelése és nyilvántartása folyamatos. Az év során a csaknem 300 cserepartner részére kötelezpéldányként érkezett duplumokat, kiadóktól ajándékba kapott kiadványokat küld az Osztály, illetve vásárlás útján szerezi be a partnerek egyedi kívánságait.

1.5. ISBN-/ISMN-/ISSN-szolgáltatás

1.5.1. ISBN/ISMN

- a) Kiadói nyilvántartás vezetése, kiadói azonosítók kiutalása (ISBN, ISMN)
2022. évi tény: 393 új könyvkiadói azonosító + 6 új zeneműkiadói azonosító
2023. évi terv: 350 új könyvkiadói azonosító + 6 új zeneműkiadói azonosító
- b) Előzetes ISBN/ISMN kiutalása a megjelenés előtt álló kiadványokra (különböző dokumentumtípusok), előzetes rekordok létrehozása
2022. évi tény: 22.223 ISBN (ebből online ISBN 6.625) + 280 ISMN (ebből online ISMN 56)
2023. évi terv: 20.000 ISBN (ebből online ISBN 5.000) + 250 ISMN (ebből online ISMN 50)
- c) ISBN/ISMN-ellenőrzés: a beérkezett dokumentumok (kötelesspéldányok, vásárolt vagy ajándékpéldányok) alapján az ISBN/ISMN-azonosítók felhasználásának ellenőrzése, előzetes rekordok jóváhagyása, módosítása
2022. évi tény: 21.030 ISBN (ebből online ISBN 434) + 406 ISMN (ebből online ISMN 24)
2023. évi terv: 19.000 ISBN (ebből online ISBN 400) + 350 ISMN (ebből online ISMN 20)
- d) Kapcsolattartás az ISBN, illetve ISMN nemzetközi ügynökséggel, adatszolgáltatás, az éves tagdíjjal kapcsolatos ügyintézés. Programok, fejlesztések, irányelvek követeése. Részvétel a 2023. szeptember 12-14. között Marokkóban megrendezésre kerülő ISBN/ISMN Konferencián.

1.5.2. ISSN

- a) ISSN-azonosítók kiutalása, új rekord létrehozása *nyomtatott időszaki kiadvány* esetében (periodikum, cserelapos kiadvány, sorozat) a Virtua, majd 2022. június 23-tól az új ISSN+ adatbázisban.
2022. évi tény: 241
2023. évi terv: 200
- b) ISSN-kezelés az online időszaki kiadványok esetében; új rekord létrehozása a Virtua adatbázisban
2022. évi tény: 90
2023. évi terv: 80
- c) ISSN kérés elutasítása / nemleges ISSN minősítés nyomtatott és online időszaki kiadványok esetében. (Problémakatalógus vezetése.)
2022. évi tény: 184
2023. évi terv: 180
- d) Feldolgozás az ISSN+ adatbázisban: előzetes ISSN-azonosítók rögzítése, a kiadványok (kötelesspéldány, OSZK állomány, online közzététel) alapján az előzetes leírások véglegesítése és új ISSN-ek rögzítése, kapcsolódó rekordok aktualizálása és módosítások elvégzése az adatbázisban.
2022. évi tény: 933
2023. évi terv: 900
- e) Kapcsolattartás, szabványosítás. Az új ISSN nemzetközi szerződés véglegesítése és elfogadása. Részvétel a 2023. október 23-26. között Brüsszelben megrendezésre

kerülő 48. ISSN Konferencián. Az új ISSN+ adatbázis bevezetésével párhuzamosan az ISSN számkiutaláshoz kapcsolódó nyilvántartások korszerűsítése.

1.6. Könyvkiadási statisztika

A kiadványstatisztikai adatfelvételt az OSZK a KSH Könyvtárral megosztva végzi. Az adatfelvétel Excel-alapú nyilvántartás segítségével történik. Az OSZK csak azokról a kiadványokról veszi fel a statisztikai adatokat, amelyekből a KSH nem részesül (pl. középfokú tankönyvek, utánnomások)

2022. évi tény: 4.379 rekord

2023. évi terv: 4.000 rekord

2. Állományvédelem, restaurálás

Állományvédelem	2022. évi tény	2023. évi terv
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	16.331	16.500
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	82.117	150.000
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	20.212	20.500
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	4	4

Az Állományvédelmi és Restauráló Osztály feladata a **nemzeti könyvtári állomány védelme**, a sérült dokumentumok **restaurálása**, javítása, **kötése**:

- A könyvtári állomány preventív és helyreállító védelme
- A könyvtár dokumentumainak restaurálása, konzerválása
- Az állomány védelmét szolgáló tárolóeszközök készítése
- A teljes kurrens és muzeális periodika sorok savmentes tékába való helyezése
- Kötészeti munkák végzése, állományvédelmi kötések, reprezentációs anyagok készítése
- A dokumentumok digitalizálás előtti felmérése, előkészítése digitalizálásra az OSZK és egyéb magyar intézmények számára
- A tömeges savtalanítás előkészítése és lebonyolítása
- Részvétel a kiállítások állományvédelmi szempontú kivitelezésében: dokumentumainak felkészítése, az állapotleírások és kiállítási feltételek megadása, műtárgy-kölcsönzés lebonyolítása és a kuríri feladatok elvégzése
- A könyvtár dokumentumainak kölcsönzésre való felkészítése, az állapotleírások és kiállítási feltételek megadása, kuríri feladatok elvégzése
- Állományvédelmi tanácsadás az OSZK gyűjteményei és magyar könyvtárak számára
- Lehetőség biztosítása bel- és külföldi restaurátoroknak és könyvkötőknek műhelyeinkben szakmai gyakorlat végzésére
- A munkatársak szakmai továbbképzésének támogatása, részvételük biztosítása

- szakmai előadásokon, konferenciákon, nyelvi képzéseken
- Az OSZK dolgozóinak állományvédelmi oktatása
- A könyvrestaurátor képzés alapjainak kidolgozása, a képzés beindításának előkészítése, megszervezése, és lebonyolítása
- Az állományvédelmet érintő új módszerek, eljárások felkutatása és integrálása a munkafolyamatokba
- Kötéstörténeti kutatások

Kiemelt feladatok:

1. Digitalizálást megelőző állapotfelmérés.
Az állományvédelmi digitalizálásra kijelölt dokumentumok előzetes állapotfelmérése Az OSZK és más magyar intézmények számára.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Péterfi Gyöngyvér
1000 óra
A munka végzése folyamatos.
2. Dokumentumok előkészítése digitalizálásra
A megrendelés célú állományvédelmi digitalizálás támogatása: felmérés, tisztítás, restaurálás, állományvédelmi tárolóba helyezés.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Horváth Diána (közreműködik: Benke Éva, Novotny Ágnes)
6000 óra
A munka végzése folyamatos.
3. Könyv restaurátor képzés és állományvédelmi oktatás
Megkezdődött a papír- és könyvrestaurátor tanfolyam előkészítése: az oktatás helyszínének kialakítása, a tananyag tervezése, órarend kidolgozása, jegyzetek frissítése, felvételi lebonyolítása, tanfolyam lebonyolítása.
Állományvédelmi oktatás szervezése, tartása.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Érdi Marianne (közreműködik: Péterfi Gyöngyvér, Novotny Ágnes, Tóth Zsuzsanna, Benke Éva, Vilcsek Andrea, Papp Judit, Koppán Orsolya)
5400 óra
A munka végzése folyamatos.
4. Tömeges savtalanítás
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Novotny Ágnes
1 000 óra
A munka végzése folyamatos.
5. Az EV kötetek előkészítése digitalizálásra
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Novotny Ágnes
2 000 óra
A munka végzése folyamatos.

6. A Kossuth- hagyaték restaurálása, kötésleírása
A 200. évforduló alkalmából végzett feldolgozói tevékenység támogatása
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Benke Éva
1000 óra
A munka végzése folyamatos
7. Haydneum együttműködés értelmében az Eszterházy gyűjtemény előkészítése digitalizálása
A többségében tintamarásos dokumentumok tisztítása, konzerválása
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Horváth Diána (közreműködik: Papp Judit)
3000 óra
8. Periodika és Kossuth hagyaték állapotfelmérés.
A digitalizálásra előkészített periodikák állapotfelmérése, adatbázisba rögzítése.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Horváth Diána (közreműködik: Vilcsek Andrea)
200 óra
A munka végzése folyamatos.
9. Bolti ajándéktárgyak
Az OSZK Boltja és Zirci Látogatóközpont részére ajándéktárgyak készítése
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Balaványné Albert Edit
200 óra
A munka végzése folyamatos.
10. Állományvédelmi tárolóba helyezés
Periodika használati és muzeális példányainak állományvédelmi tárolóba helyezése.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Balaványné Albert Edit
2000 óra
A munka végzése folyamatos.
11. A születésnap különszám kötése
A születésnap csomag kötéseti megrendeléseinek teljesítése.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Horváth Diána (közreműködik: Gyoroki Lászlóné, Molnár István)
500 óra
A munka végzése folyamatos.
12. A Zeneműtári Sunda-album restaurálása
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Benke Éva
350 óra

13. A Forray-albumok restaurálása
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Benke Éva
350 óra
14. Műtárgykölcsönzés, kiállítások támogatása
Installáció készítése, a kihelyezendő tárgyak szakszerű elrendezése, valamint az OSZK anyagának kölcsönzésre való felkészítése, az állapotleírások és kiállítási feltételek megadása, kuríri tevékenység és a teljes dokumentáció elkészítése, kapcsolattartás a kölcsönző féllal.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Péterfi Gyöngyvér
3800 óra
A munka végzése folyamatos.
15. Szakértői tevékenység
Szakértői tevékenységet folytatunk könyvkezeléssel, fertőtlenítéssel kapcsolatban.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Érdi Marianne (közreműködik: Péterfi Gyöngyvér)
100 óra
A munka végzése folyamatos.
16. Restaurálás külső intézmények számára
Brutus kiállítás kölcsönzött köteteinek restaurálása
Határidő: 2023. június 30.
Felelős: Benke Éva
300 óra
A Szent Szív Zárda bontásánál talált időkapzsula restaurálása
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Horváth Diána (közreműködik: Fodor Eszter)
300 óra
17. Aktuális szakcikkek
Folyamatos az aktuális nemzetközi szakcikkek, publikációk gyűjtése és fordítása: könyvtárak, levéltárak költöztetése, digitalizálási programok, restaurálási módszertan témakörében.
Határidő: 2020. december 31.
Felelős: Érdi Marianne (közreműködik: Papp Judit, Fodor Eszter, Baranyai Emőke, Koppán Orsolya)
200 óra
A munka végzése folyamatos.
18. Szakirodalom fordítás
Távmunkában megkezdtük Szirmai: Archeology of Bookbinding kötéstörténeti szempontból fontos alapmű fordítását.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Érdi Marianne (közreműködik: Hotz Evelin)
200 óra

A munka végzése folyamatos.

19. A kötetstörténet adatbázis fejlesztésében való részvétel
Az adatbázis tartalommal való feltöltése, tesztelése.
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Érdi Marianne (közreműködik: Vilcsek Andrea)
500 óra
A munka végzése folyamatos.

20. A piliscsabai archivális raktári költözés előkészítése
Határidő: 2023. december 31.
Felelős: Novotny Ágnes
2000 óra
A munka végzése folyamatos.

Az Állományvédelmi és Restauráló Osztály tervezett óraszámai 2023-ban

feladat	óraszám
A gyűjtemények részére (Kuk, Törzsgyűjtemény) restaurálás, konzerválás, kötés, előkészítés digitalizálásra	21.700
Tömeges savtalanítás	3.000
EV kötetek előkészítése digitalizálásra	2.000
Képzés- Könyvrestaurátor és állományvédelmi képzés	4.400
Külső intézménynek végzett restaurálási és kötészet munkák Születésnap csomag, külső megrendelések, egyéb	1.100
Kiállítások installálása, műtárgykölcsönzés	3.800
Állományvédelmi felmérések: digitalizálás, állományrészek költözésének előkészítése	1.700
Ajándékboltba tárgyak, nemesmásolatok készítése	700
Piliscsabai Raktár költözése	2.000
Egyéb: konferenciák, szakértői tevékenység, továbbképzés, kutatás stb.	2.800

3. Raktározás

Állandó feladatok

Törzsgyűjteményi és különgyűjteményi raktározás

A Raktári Osztály a törzsgyűjtemény gyarapodásaként heti rendszerességgel átveszi a könyveket a Gyarapítási és Állomány-nyilvántartó Osztálytól, továbbá a raktári egységbe képzett időszakos kiadványokat az Állományvédelmi és Restauráló Osztálytól. Periodikumok átvétele során a kötetekről példánynyilvántartást vezet az IDA-ban, retrospektív könyvgyarapodáskor a példányok számát és elhelyezését a helyrajzi naplókban rögzíti. A raktári hírlapnyilvántartás adatait szükség szerint aktualizálja, az adott kiadvány online

adatbázisban elérhetőségét feltünteti a kartotéklapon. A különgyűjteményi dokumentumok feldolgozása előtt formai előkészítést végez, az állományba vett anyagot raktári tárolóeszközbe helyezi. Az olvasói és szolgálati dokumentumkéréseket a gyűjteményrészek szabályozott forgalmazási folyamatrendszerében szolgáltatja és visszaosztja. A gyűjtemények raktározásáért felel: gazdálkodik a belső és külső raktári terekkel, biztosítja a gyűjteménybe tartozó dokumentumok raktári férőhelyét. A gyarapodás elhelyezése érdekében áttelepíti és rendezi az erre kijelölt állományrészeket. Gondoskodik a raktári rend fenntartásáról az intézmény belső és külső raktári területein. Szervezeti feladatait a dokumentumok állományvédelmi és biztonsági követelményeit betartva látja el.

Kiemelt feladatok:

1. A Maglódi úti raktárban őrzött archivális könyvállomány piliscsabai archivális raktárba telepítésének irányítása és felügyelete.
Terv szerint: 6000 pfm
2. A Régi Fóti úti raktárból a Maglódi úti raktárba költöztetett törzsgyűjteményi dokumentumállomány piliscsabai archivális raktárba telepítésének irányítása és felügyelete.
Terv szerint: 3200 pfm
3. A Maglódi úti raktárban tárolt különgyűjteményi, a Mikes Kelemen Programhoz tartozó, továbbá az apasztásra kijelölt törzsgyűjteményi dokumentumok piliscsabai archivális raktárba telepítésének irányítása és felügyelete.
Terv szerint: 900 pfm
4. A Iosephinum Kollégium és Szakkollégium raktárában őrzött archivális mikrofilm állomány piliscsabai archivális raktárba költöztetésének irányítása és felügyelete.
Terv szerint: 140 db mikrofilmszekrény
5. Példánnyilvántartás (retrospektív könyv):
Retrospektív könyvgyarapodás esetében az Amicusban már regisztrált példányok lezárása a helyrajzi naplókban.
6. Kegyeleti gyűjtemény kiszolgálása:
A Rezerv raktárban őrzött Kossuth Lajos könyvhagyaték egyeztetett kiadása, majd visszavétele a Retrospektív Feldolgozó Osztálytól.
7. Az MHB jelzettartomány rendezése a folyamatos gyarapodás helyigényének biztosítására a következő 2 évre. A megszűnt kiadványok raktári polcokon történő lezárása. Együttműködés a Periodika-feldolgozó Osztállyal.
Terv szerint: 500 pfm
8. A piliscsabai archivális raktárba történő áttelepítéséig a könyv típusú kötelespéldányok archivális példányainak kiszállítása és polcra helyezése a Maglódi úti raktárban.

9. A könyv típusú kötelesspéldányok nyomtatott változattal megegyező elektronikus példányainak kiszállítása és polcra helyezése a Maglódi úti raktárban. A példányok ütemezett átadása a Digitalizáló Osztálynak.
10. A H jelzettartomány rendezése a HC jelzetű kötelesspéldány gyarapodás helyigényének biztosítására a következő 2 évre. A megszűnt kiadványok raktári polcon történő lezárása. Együttműködés a Periodika-feldolgozó Osztállyal.
Terv szerint: 300 pfm
11. A HB jelzettartomány rendezése a kötelesspéldány gyarapodás helyigényének biztosítására a következő 2 évre. A megszűnt kiadványok raktári polcon történő lezárása. Együttműködés a Periodika-feldolgozó Osztállyal.
Terv szerint: 700 pfm
12. Az MA jelzettartomány rendezése a kötelesspéldány gyarapodás helyigényének biztosítására a következő 2 évre.
Terv szerint: 400 pfm
13. Az MB, MC és MD jelzetű dokumentumok polcrendjének ellenőrzése és helyszíni revíziója.
Terv szerint: 500 pfm
14. A Tájékoztató Segédkönyvtárból raktárba irányított kiadványok átvétele és raktári állományba beosztása.
15. A Színháztörténeti és Zeneműtár gyűjteményéhez tartozó dokumentumok raktári állományrendezése.
Terv szerint: 400 pfm
16. A Kézirattár gyűjteményéhez tartozó dokumentumok raktári állományrendezése.
Terv szerint: 500 pfm

4. Digitalizálás

Digitalizáló eszközök az intézményben

Eszköz neve, típusa	Darabszám
Zeutschel OS 12000	2
Zeutschel OS 12000g	1
Zeutschel OS 12002	2
Zeutschel OS 12000v	1
Zeutschel OS 14000 A0	2
Zeutschel OS 14000 A1	2
Zeutschel Scanstudio	1
Zeutschel OM1600	1
Zeutschel OM1700	1
Zeutschel Delta	10
Avison FB6280 E A3	4

Avison FB5000 A3	1
Quidenus Robotic BookScan 4.0 automata	3
Kirtas KABIS III	1
Panasonic KV-S8127	1
Epson GT 15000	2
Epson GT20000	1
Epson Perfection V39	3
Epson Expression 11000XL	1
Epson Expression 12000XL	11
Plustek OpticBook A300	2
Plustek OpticBook A4800 A4	3
Rowe Scan 850i 55" HA-20	1
Hasselblad Flextight X5	1
Minolta MS 7000	3
HP Scanjet 4C	1
Lemezjátszó: AUDIO-TECHNIKA AT_LP 120-USB	1
Hangkártya: NATIVE INSTRUMENTS KOMLETE AUDIO 6	1

A digitalizált állomány közzététele

A Digitalizáló Osztály által elkészített digitális másolatokat a könyvtár elektronikus szolgáltatási rendszerében, illetve aggregátor rendszerekben tesszük közzé:

- Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) - szabadon szolgáltatható közkeincsek,
- OSZK DK - jogvédett tartalmak dedikált hálózaton,
- Pannon Digitális Egyesített Archívum - szabadon szolgáltatható közkeincsek,
- ELDORADO - közkeincsek, árva-művek, jogvédett tartalmak zárt hálózaton,
- Hungaricana - közkeincsek,
- Europeana - közkeincsek.

Digitalizálási célok, tervek (%)

Cél (Különgyűjtemények)	Arányszám (%)
Szolgáltatás	30
Állományvédelem	50
Elektronikus dokumentumküldés	10
Reprográfia	5
Egyéb	5

Cél (Gyűjteménymegőrzési Főosztály)	Arányszám (%)
Szolgáltatás	30
Állományvédelem	50
Elektronikus dokumentumküldés	10
Reprográfia	5

Egyéb	5

Digitalizálási tevékenység	2022. évi tény	2023. évi terv
Digitális objektumok száma	6.519.248	10.000.000
Teljes dokumentumok száma	82.117	150.000
Könyv	45.978	90.000
Folyóirat	4.511	10.000
Hanganyag	6.500	10.000
Audiovizuális dokumentum	200	600
Képi dokumentum	7.543	21.000
Egyéb	17.857	50.000
Összesen		
Online elérhető	10.475*	12.000
Helyben használatra elérhető	4.821**	5.300

* A 2022-es évtől az online elérhető művek esetében a MEK, EPA, DKA éves gyarapodásának összegét szolgáltatjuk.

** A 2022-es évtől a helyben használat esetében az OSZK DK-ban elérhető művek gyarapodási számát szolgáltatjuk.

Állandó feladatok:

1. Tervszerű állományvédelmi digitalizálás (könyvdigitalizálás MEK-re).

Határidő: 2023. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: az osztály munkatársai, Raktári Osztály, Állományvédelmi és Restauráló Osztály, gyűjteményszervezési osztályok

Terv: 4 250 000 oldal

2. Nyomtatási szolgáltatások. Külső/belső megrendelések teljesítése. Plakátnyomtatás.

Határidő: 2023. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: az osztály munkatársai

Terv: 27.000 oldal

3. Eseti reprográfiai megrendelések teljesítése. Digitalizálás, papír és elektronikus formában való szolgáltatás.

Határidő: 2023. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: az osztály munkatársai, valamennyi gyűjtemény, Állományvédelmi és Restauráló Osztály

Megrendelésszám: 1500

Terv: 100.000 oldal

4. EOD szolgáltatás működtetése.

Határidő: 2023. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: az osztály munkatársai, törzsgyűjtemény

Terv: 500.000 oldal

5. A mikrofilm-gyűjtemény gondozása. A piliscsabai gyűjteményrész gondozása.

Határidő: 2023. december 31.

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: az osztály munkatársai, Műszaki- és Fejlesztési Osztály

6. A mikrofilm-tekercek digitalizálása. A papír-alapú segédletek/dokumentációk gondozása.

Határidő: 2023. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: az osztály munkatársai

Terv: 5.000.00 oldal

10. Különgyűjteményi tartalmak digitalizálása

Határidő: 2023. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: Állományvédelmi és Restauráló Osztály

Terv: 150.000 oldal

11. Szolgáltatás-fejlesztés, szolgáltatásaink megújításának folytatása.

Határidő: 2023. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: az osztály munkatársai

12. A Születésnap csomag szolgáltatás működtetése.

Határidő: 2023. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: az osztály munkatársai

Terv: 200 db

5. Digitális megőrzés

Alapfeladatok:

A Digitális Megőrzési Osztály ellátja a Digitalizáló Osztály tevékenysége során keletkező digitális állományok digitális objektummá alakítását és archiválását. Ennek folyamataként átvesz minden, a Digitalizáló Központban keletkező mestert fájlt, előállítja belőle a megfelelő szolgáltatási példányt, biztosítja a megőrzéshez szükséges metaadatok csatolását, majd elhelyezi a létrejövő megőrzési csomagokat az OSZK digitális raktárában. Részt vesz a megrendelések kezelésének folyamatában ennek részeként szolgáltatja a digitális objektumok nyilvántartási adatait, szükség esteén elvégzi fájlok konverzióját az OSZK szolgáltatásai számára.

Kiemelt feladatok:

1. Elvégzi az OSZK tárhelyein, szerverein, meghajtóin tárolt digitális dokumentumok egységes szempontú nyilvántartásba vételét.
2. Elvégzi a korábbi évek során digitalizált, de archiválásra nem került dokumentumok megőrzéséhez szükséges előkészítő munkát.
3. Teszteli és fejleszti az OSZK megújuló digitális raktárát.
4. Bővíti az megőrzéshez szükséges metaadatok elérhetőségét a megérzési csomagokban.

Digitális megőrzés	2022. évi tény	2023. évi tervezett
Megőrzési céllal digitális raktárba került archivális állományok száma	139.150	3.600.000
Megőrzési céllal digitális raktárba került digitális objektumok száma	1.268	9.600

6. Webarchiválás

1. Informatika

1.1. Infrastruktúra

Tervezzük az informatikai infrastruktúra megújítását a hatékonyság (pl. a kereshetőség sebességének) növelése érdekében:

- A webarchívumot jelenleg szolgáltató KIFŰ-s szerver SSD-tárolókkal való bővítése a gyorsabb indexelhetőség és visszakereshetőség érdekében, ami lényeges feltétele a gördülékenyebb szolgáltatásnak, mert mind a visszakeresés, mind a megjelenítés esetében jelentős sebességnövekedést eredményezne. (2022 decemberében ismét elküldésre került az ezzel kapcsolatos beszerzési igény.)
- A másik lehetőség a webarchiválás infrastruktúrájának részleges vagy teljes OSZK-ba költöztetése, új szerverekre telepítése (az erre vonatkozó alternatív beszerzési igény is beadásra került).
- Kialakítjuk a rendszeres backup gyakorlatát.

1.2. Git-alapú verziókövetés

A webarchívum metaadatolását megújítjuk. Ez jelenti egyfelől a jelenlegi, XML-alapú gyakorlat verziókövetésének a kialakítását (Git-alapú repozitóriumba helyezését), másfelől a szabványosabb, a szemantikus webnek jobban megfelelő metaadatolás kialakítását (RDA-alapú leírások).

1.3. OSZK-s rendszerintegráció

Kapcsolódás

- az OSZK más digitális gyűjteményeihez,
- online szolgáltatásaihoz,
- az OKP egyes moduljaihoz (pl. munkafolyamat-nyilvántartás, partner-nyilvántartás, jogkezelés, hozzáférés-kezelés, discovery-eszköz, e-köteles-beadás, digitális raktár, hosszú távú megőrzés),
- az országos névterekhez.

1.4. Új szoftverek

2023-ben tovább folytatjuk az internetes tartalmak archiválására és az archivált anyag elemzésére alkalmas szoftverek tesztelését.

- A tavaly kipróbált programok közül a jelenleg használt Brozzler helyett/mellett beüzemeljük a szerverünkön a Brozzlertrix Crawlert és Cloudot, amelyeket elsősorban hírportálokhoz fogunk használni – beleértve a fizetős tartalmak archiválását is.
- A közösségi média mentésére pedig a Conifer rendszert telepítjük.
- Az egyedi webhelyek mentésére használt Web Curator Tool keretrendszerből, a PyWb és a SolrWayback megjelenítőkből új verziók várhatók az idén, így ezeket is tesztelni és frissíteni fogjuk a szervereinken.

1.5. Az archiválás megújítása

Jelenleg is zajlik a nyílt és a zárt archívum munkafolyamatainak egybevonása, a szolgáltatás PyWB-n keresztüli egyesítése. Ez esetben megoldandó probléma a PyWB-vel nem megjeleníthető tartalmak más eszközzel történő szolgáltathatósága.

1.6. Az archívum távoli szolgáltatása

Kialakítjuk a webarchívum zárt láncon keresztüli távoli szolgáltatását. Ez azt jelenti, hogy a közgyűjtemények távolról, saját dedikált gépeken keresztül szolgáltatathatják az OSZK által archivált állományt. Ez az informatikai fejlesztés fontos eleme a jövőbeni együttműködéseknek is. Erre az évre egy-egy pilotprojekt (pl. a Karikó-archívum) keretében próbáljuk ki ezt a lehetőséget.

1.7. Mesterséges intelligencia

A mesterséges intelligencia használata több területen (szövegfeldolgozás, képfeldolgozás, speech2text). Ezt elsősorban külső partnerek közreműködésével tervezzük megvalósítani (Nyelvtudományi Kutatóközpont, Szegedi Tudományegyetem). Tervezzük a Finn Nemzeti Könyvtárral együttműködésben az Annif automatikus tárgyszavazó rendszer tesztelését, valamint sikeres tesztelés esetén a bevezetését is.

1.8. E-mailek archiválása

A webarchiváló csoporthoz tartozó – bár nem webarchiválási – feladatok:

- az e-mail-archiválás módszertanának tanulmányozása,
- pilotprojektek lebonyolítása (a Katalist levelezőlista archiválása, a SIP-, AIP- és DIP-csomagok előállítás),
- az e-mailek gyűjteményi kezelésének a kidolgozása,
- a SolrWB keresőjének tesztelése az e-mailekből konvertált WARC-fájlok esetében.

1.9. A közösségi média archiválásának megújítása

Kiemelten fontos feladat a közösségimédia-archiválás módszertani kiszélesítése. A jelenlegi crawlingalapú gyakorlatot kiegészítjük olyan módszerekkel, amelyek a közösségi média API-n keresztül elérhető tartalmainak automatikus archiválását teszi lehetővé.

1.10. A DKA megújulása

A DKA informatikai feladatai közé tartozik az új gyűjtőmódszerekkel kapcsolatos megoldások tesztelése, bevezetése (scraping, internetes keresőkről gyűjtés). Ugyancsak fontos terület az automatikus képfeldolgozás lehetőségeinek a kipróbálása, bevezetése. Az idej

évre várható az átalakuló MEK informatikai infrastruktúrájával való összehangolás feladata is.

1.11. Képkereső

Az idei évre tervezzük webarchívumot és a DKA-t is érintő kereső fejlesztését (esetleg a használatban lévő SolrWB-re alapozva), amelynek segítségével lehet keresni az archívum teljes képanyagában (a portugál Arquivo fejlesztéséhez hasonló megoldásra van szükség). Ennek a keresőnek a hatékonyságát növelheti, ha a mesterséges intelligencia segítségével sikerül automatikusan feldolgozni az archívum képanyagát (tárgyszavazás, felismerés, felirat-OCR).

2. Szabályozás

2.1. Metaadatolás

A Könyvtári Szabványosítási Irodát bevonva véglegesítjük a weboldalak, a webhelyek/webhelyrészek és a különféle típusú részgyűjtemények metaadat-struktúráját (utóbbihoz még 2020 őszén elkészítettünk egy tervezetet: https://docs.google.com/spreadsheets/d/1eQjJCCMPYVSICTDzIn0hJd_VtuicSLg1Bc3fGw0pIw/), valamint folytatjuk az élő és az archivált webhelyek RDA-alapú leírása terén elkezdett munkát. Külön feladat az e-periodikák webhelyeinek metaadatolása, és ezeknek az adatrekordoknak az összekapcsolása a könyvtári katalógussal, esetleg a Magyar Nemzeti Bibliográfiával.

A DKA esetében is újratervezzük a metaadatolás módszertanát, valamint kidolgozzuk a gyűjtőkör pontosabb szabályozására vonatkozó alapelveket.

2.2. Jogi kérdések

Az OSZK jogászainak bevonásával meghatározzuk a külön szerződés nélkül is szolgáltatható webhelyek körét. Szabályozzuk a zárt archívumhoz való kutatási célú hozzáférést is, figyelembe véve a szerzői jogi törvény és a GDPR előírásait.

Az első negyedévben kialakítjuk az Internet Archive által fejlesztett .hu doménre vonatkozó kereső és API szolgáltatási feltételeit.

3. Archiválás, szolgáltatás

3.1. A gyűjtőkör bővítése

A rendszeresen végzett munkák (a meglévő címlisták bővítése és karbantartása, a tematikus, műfaji és webtéraratók, ezek statisztikai feldolgozása és nyilvántartása stb.) mellett idén tovább bővítjük a gyűjtőkört. Három új részgyűjteményt építünk fel (egészségügy, szociális szféra, életmód, szabadidő, hobbi, Ipar, mezőgazdaság, munkaügy), újabb eseményalapú aratásokat indítunk a fontosabb aktualitásokkal kapcsolatban. Kialakítunk egy új részgyűjteményt, amely az internetes képmegosztó vagy egyéb, jelentősebb mennyiségű képet tartalmazó webhelyeket archivál. Folytatjuk és rendszeresebbé tesszük a Facebook-, Instagram- és Twitter-oldalak mentését is.

3.2. Személyalapú gyűjtemények

Folytatjuk a személyalapú speciális gyűjtemények építését (Karikó-archívum, Széchényi-archívum). Tervezzük a regionális gyűjtemények létrehozását, a helyi gyűjtési és archiválási feladatok támogatását.

3.3. A nyilvános szolgáltatás megújítása

Átalakítjuk a nyilvános szolgáltatást, a jelenlegi zárt gyűjteményben megjelöljük az engedély nélkül nyilvánosan szolgáltatható webhelyeket, illetőleg tervezzük az engedélyeztetést olyan webhelyek esetében, amelyeknek a tartalma indokolja a nyilvános szolgáltatást.

3.4. Metaadatolás, minőségellenőrzés

Az archiválás mellett nagyon fontos a metaadatolás, illetve a minőségellenőrzés, majd a felderített hibák korrigálása is. A címlisták, a metaadatok, az oldalképek és a webhelyek ellenőrzését rendszeressé tesszük. Előbbiek és a nyilvános gyűjtemény esetében évente egyszer van szükség teljes revízióra, a zárt gyűjteményben levő webhelyeknél pedig szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket végzünk, illetve a reportfájlokban hibakódokkal jelzett URL-címeket ellenőrizzük. A minőségellenőrzési folyamatok közül az automatizálható lépéseket gépi ellenőrzéssel váltjuk fel, ehhez új eszközök tesztelésére és bevezetésére van szükség.

3.5. A DKA együttműködése a DIO-val

Tervezzük a DKA és a Digitalizáló Osztály tevékenységének összehangolását. Eszerint a DIO a metaadatok közt jelzi, majd egy e-mail értesíti a DKA munkatársait, ha a gyűjtőkörükbe tartozó anyag digitalizálása történt. Gépi eszközökkel oldjuk meg a képek automatikus körbevágását és a képaláírások felismerését és OCR-ezését, így a feldolgozóknak csak végig kell nézni ezeket, kiszűrni és javítani az esetleges hibákat. Ami a gyűjtőköri kritériumoknak megfelel, azoknál szükséges felvenni a címet, az alkotót, ellátni tárgyszavakkal (műfaj, téma, idő, hely), és besorolni egy vagy több témakörbe és részgyűjteménybe. Minden további metaadat (képaláírás, az eredeti kiadvány bibliográfiai adatai, a kép technikai jellemzői, a digitalizálással és a feldolgozással kapcsolatos információk, a jogi státusz stb.) már automatikusan előállítható.

3.6. A DKA gyűjtési módszertanának a megújítása

A webarchiválási tevékenységben egyre hangsúlyosabban megjelenő scrapingmegoldások (pl. közösségi média) szerepet kapnak a DKA anyagának a bővítésében is, hiszen a nem közgyűjteményi jellegű, jelentősebb mennyiségű képanyagot tartalmazó (akár képmegosztó) oldalak ilyen módszerrel történő archiválásával, valamint mesterséges intelligencia és egyéb automatizmusok segítségével történő szűrésével gyarapítható a gyűjtemény. Tervezzük ennek megkezdését.

3.7. Internet Archive-kereső és -API

Az első negyedévben az Internet Archive által fejlesztett .hu doménre vonatkozó kereső és API szolgáltatás végleges formáját kialakítjuk.

3.8. Born digital anyagok

Kidolgozzuk az OSZK-ba beadott born digital anyagok gyűjteményi kezelésének eljárásrendjét.

4. Együttműködések

4.1. Könyvtárak

Folytatódik a megyei és egyéb könyvtárakkal való együttműködés. A keretek és a szerződéstervezetek kidolgozás alatt vannak. Az általános alapelv az, hogy az OSZK végzi az

archiváló tevékenységet, az archivált tartalmakat pedig távolról szolgáltatja (l. Informatikai rész).

4.2. Kutatási célú hasznosítás

Fontos terület a webarchívum anyagának kutatási célú hasznosításával kapcsolatos új együttműködések kialakítása:

- a Szegedi Egyetem Mesterséges Intelligencia Kutatócsoportjával,
- a Finn Nemzeti Könyvtárral való együttműködés is az Annif automatikus tárgyszavazó rendszer kipróbálásával és bevezetésével kapcsolatban,
- folyamatban van egy együttműködési projekt a Magyar Művészeti Akadémiával, amelynek keretében a webarchívum segítséget nyújt az MMA kutatási feladataihoz, cserébe kézi tárgyszavazást kér.

4.3. Közép-kelet-európai együttműködés

Az első negyedévben elindítjuk a közép-kelet-európai webarchiválási együttműködés (CEWA) szervezését, amelynek keretében közös portál, keresőfelület fejlesztésére kerül sor. A 2021-es 404 workshopon ötletként felvetett együttműködés első fázisában egy IIPC pályázatot adunk be a közös portál és keresőfelület kialakítására, melyhez az előkészítő anyagot már elkészítettük: https://oszkhu.sharepoint.com/:w:/r/sites/WebarchivlsiOszty2/_layouts/15/Doc.aspx?sourcedoc=%7B48777078-D147-4538-AAFC-EDD1DD967E51%7D&file=CEWA%20feladatok.docx&action=default&mobileredirect=true&DefaultItemOpen=1&cid=7bc797ba-0f39-4b2b-b65c-35a01ab323bd.

4.4. IIPC

Folytatjuk a részvételt az IIPC keretein belül folyó tevékenységekben, figyelemmel kísérjük az eseményeiket. Részt veszünk az olyan közös feladatokban, mint a seed-URL-címek gyűjtése nemzetközileg fontos témákban, a kérdőíves felmérések és interjúk stb. Kezdeményezzük új témák webináriumokon és egyéb fórumokon történő megvitatását (archiválási kérdések, RDA-alapú metaadatolás stb.).

4.5. NAVA

Tervezzük a NAVA-val való együttműködést, legalább a tevékenységek összehangolása szintjén, hiszen az általunk nem, vagy csak részben archivált audiovizuális tartalom nagy részével ők foglalkoznak.

4.6. MTAK

Folytatjuk az MTA Könyvtárral megkezdett együttműködés kidolgozását az Akadémia által támogatott online webtartalmak hosszú távú megőrzésével kapcsolatban.

4.7. A DKA együttműködési lehetőségei

A DKA külső partnereiként szóba jöhetnek képmegosztó tárhelyek, amelyekkel az eddigiekben is volt formális együttműködés. Ezt a tevékenységet idén kibővítjük. Kifejezetten a DKA-t érintő feladat a képfeldolgozásra vonatkozó együttműködő partnerség kialakítása (SZTE).

5. Ismeretterjesztés

5.1. Publikálás és konferenciák

Újabb publikációkat jelentetünk meg hazai és külföldi szaklapokban az osztályon folyó munka eredményeiről, illetve az internetes tartalmak archiválásának és kutathatóvá tételének egyes részkérdéseiről. Beadott előadásabsztraktok:

- Networkshop (április): Kalcsó Gyula: A Katalist gyűjteményi archiválása,
- DARIAH (június): Kalcsó Gyula: Archiving a Mailing List. A Case Study of the Katalist,
- LIBER (július): Kalcsó Gyula: Building and Processing Corpora from Archived Web Content.

Tervezzük a részvételt további hazai és külföldi szakmai rendezvényeken is:

- IIPC-kongresszus (május, Kalcsó Gyula).

December elején ismét megrendezzük a „404 Not Found – Ki őrzi meg az internetet?” című műhelykonferenciánkat.

5.2. Tanfolyam

„Az internet archiválása mint közgyűjteményi feladat” akkreditált tanfolyamunk idei első időpontja március 8-11., várhatóan lesz még egy őszi alkalom is. A tananyagot (http://mekosztaly.oszk.hu/mia/e-learning/internet-archivalas_index.html) időről-időre frissítjük új ismeretekkel, akárcsak a szintén általunk gondozott MIA Wikit (<https://webarchivum.oszk.hu/szakembereknek/mia-wiki/>) és szakirodalmi bibliográfiát (<https://webarchivum.oszk.hu/szakembereknek/szakirodalmi-bibliografia/>). Folytatjuk a havi hírösszefoglalók (<https://webarchivum.oszk.hu/a-projektrol/havi-hirosz-szefoglalok/>) és munkabeszámolók készítését, valamint az aktuális újdonságok közzétételét a webarchívum honlapján (<https://webarchivum.oszk.hu/a-projektrol/hirek-esemenyek/>) és az OSZK más online csatornáin.

IV. A különgyűjtemények éves munkaterve

2023-as év legfontosabb feladatai egyrészt az intézményi szolgáltatások számának növelését, minőségének javítását szolgálják, másrészt a társfőosztályokkal való együttműködés hatékonyabbá tételét célozzák, de ide tartozik a nemzeti könyvtár kutatási tevékenységeinek átfogó reformja, megújítása is.

Az online szolgáltatások körében szinte minden különgyűjtemény, illetve kutatócsoport előkészítette szakmailag a maga szakterületének egy-egy közérdeklődésre számot tartó részét, így ezek esetében az informatikai fejlesztés van már csak hátra, amit akár külsős partnerrel, akár belsős informatikus kollégákkal végre tudunk hajtani. Így **készülünk az egykori Corvina-könyvtárat online újraegyesítő honlapra, a kódextöredékeket összefogó Databularium oldalra, a grafikai plakátok, történeti interjúk és exlibrisek, mint új szolgáltatások indítására, a Copia, Földabrosz, Fényképtár és Hangtár bővítésére, vagy éppen a Várkonyi Zoltán-hagyaték és a Nemzeti Színház egykori kincseinek online megjelenítésére.**

A Gyűjteménymegőrzési Főosztállyal együttműködésben dolgozunk a közös digitális raktár működési kereteinek kialakításán, hogy az ne csak informatikai és megőrzési szempontból, de szakmai oldalról is biztos lábakon álljon és felhasználóbarát, ugyanakkor könyvtárszakmailag jól megalapozott visszakereshetőség mellett hatékonyan szolgálja a kutató- és feldolgozó munkát.

Szintén a **Gyűjteménymegőrzési Főosztállyal együttműködésben fejlesztjük tovább a Redmine feladatkezelőt, ami új minőséget hozott a megrendeléskezelésbe.** A digitális felületre átültetett munkafolyamat az eseti külsős kérések kezelését éppúgy hatékonyan szolgálja ki, mint az állományvédelmi szempontból indított digitalizálási igényeket, amikből reményeink szerint 2023-ban egyre több valósulhat majd meg.

Az állományvédelem és a feldolgozó munka szempontjából kiemelten fontos, hogy az állományvédelmi és irodaszer-beszerzések során leadott igények beérkezzenek, ezzel támogatva a szakmai munkát, ami nem egy esetben elakadt a szükséges eszközök hiányában.

A munkatársak várják már az új integrált könyvtári rendszer elindulását, aminek keretében azok a táruk is megkezdik az ilyen típusú feldolgozó munkát, amik korábban offline, vagy Microsoft Office termékekkel rögzítették csak állományuk metaadatait.

A bevezetésre szánt **kutatási stratégiát és szabályzatot előkészítettük, azok véglegesítését követően újjáépíthető a nemzeti könyvtár egyik legjelentősebb pillére, az intézmény falai közti kutatómunka.** Ennek támogatására szintén előkészítettük a külsős, önkéntes kutatói szerződés sablont, valamint számos egyedi feladatra szóló intézményközi együttműködési szerződést, amik véglegesítést és vezetői döntést követően hatékonyan szolgálhatják a nemzeti könyvtár hírnevének öregbítését a tudományos életben.

Az idei évre kitűzött impozáns cél továbbá a közös különgyűjteményi olvasóterem méltó környezetbe, a VII. emeleti északi olvasóba helyezése, ahol a szakmai szempontokat szem előtt tartó, az intézmény egyedi kincseinek biztonságos szolgáltatására lehetőséget nyújtó keretek között fogjuk tudni kiszolgálni az olvasói és kutatói igényeket.

Kézirattár

Gyűjteménykezelés

Megkezdődik és remélhetőleg az év második felére be is fejeződik a Mikes Program keretében beérkezett személyi és intézményi fondok beszállítása a Maglódi úti raktárból. (Előtte a D1 és D10 raktárban lévő fondok rukkolását kell végrehajtani.) A beszállított fondok szabályos elhelyezésének kritériuma a szükséges számú fonddobozok rendelkezésre állása.

Feldolgozás

A tervezett feldolgozás két területre terjed ki:

- 1) a hagyatékok és egyedi kéziratok feldolgozására, valamint
- 2) a digitalizált kéziratok feldolgozására és szolgáltatására a digitális tartalomszolgáltatás keretében.

1) Hagyatékok feldolgozása

- Dienes Valéria: folytatódik a hatalmas hagyatékok rendezése
- Széchenyi család: a tavaly elkészült alaprendezést követően megkezdődik a mélyégi rendezés és jegyzékbe vétel
- Sulica fond: a korábbi rendezést és mélyfeltárást követően elkészül a teljes fond jegyzéke
- B.Rácz István hagyatéka: a Mikes Program keretében haza érkezett fond, beszállítását követően azonnal megkezdődik a rendezése és egy alapjegyzék elkészítése, mivel az ajándékozó család 2023 őszén Budapestre érkezik egy évfordulóra
- Egyedi kéziratok (analekta, levelek, kötetes kéziratok) feldolgozása

2) Digitalizátumok feldolgozása és szolgáltatása

- Babits-fond: a levelek feldolgozásának folytatása és szolgáltatásba helyezése, részben együttműködésben az intézmény informatikus fejlesztőivel azoknak a leveleknek a vonatkozásában, ahol a tisztázatlan jogi helyzet miatt csak zárt, belső hálózaton való szolgáltatás alakítható ki. Ennek megvalósításán főosztályközi együttműködésben dolgozunk.
- Petőfi-fond: tavaszra a költőhöz köthető dokumentumok, év végére a teljes fond feldolgozása tervezett.
- A Pulszky család levelezésének feldolgozása (együttműködésben az Eszterházy Károly Egyetemmel) és esetleg szolgáltatásba helyezése.
- Széchenyi Viktor fényképalbumai: a feldolgozás folytatása (szolgáltatásba helyezés: 2024).
- A reprográfiai megrendelések során keletkezett digitalizátumok kezelése (amíg a Dspace-be helyezés nem automatikus, a Kézirattár szerverén, ezt követően a Dspace-ben).

Revízió: a Babits-hagyatékok digitalizálható leveleinek revíziója (500 tétel).

Állományvédelmi digitalizálás: kódexek (az ÁRO és a DIO kapacitásának függvényében, 15-20 kötet).

Digitalizátumok megőrzése, rendezése: a Kézirattár szerverein őrzött digitalizátumok áthelyezése a Dspace-be (a DMO kapacitásának függvényében).

Régi Nyomtatványok Tára

Digitális tartalomszolgáltatások

Röplapok (kb. 1200 tétel) megjelentetése a Régi Ritkán. Ehhez már minden feladatot elvégeztünk: adattisztítás, képek ellenőrzése, betöltése a DSpace-be, a struktúra áttervezése, a HerMészre várunk.

Ex librisek (kb. 1200 tétel) megjelentetése a Könyvjegy című új digitális szolgáltatásban a Térkép-, Plakát és Kisnyomtatványtár plakát- és kisnyomtatványtári gyűjteményével közösen. Ehhez még adattisztítást kell végeznünk, legkorábban 2023 tavaszán lehet közzétenni az új szolgáltatást.

Széchenyi Ferenc naplójának digitális kiadása a DBK nagyobb Széchenyi-projektje keretében.

Gyűjteményi feldolgozás (egész évben folyamatosan)

- Folytatódik az Antikva gyűjtemény megkezdett Amicus-feltárása autopsziával és meglévő nem autopsziával készült rekordok a revíziója. Tervezett tételszám: 3000.
- Folytatódik az Ex libris gyűjtemény meglévő Amicus rekordjainak adattisztítása. Tervezett javított tételszám 1200.
- Elkezdődik az RMK I. revíziója. Tervezett javított tételszám 1800.
- Folytatódik a bedolgozás az RFO munkájába, a szerzői nevek egységesítésével. (RMSz alapján.)

Digitalizálás

2023-ban az App. H. gyűjtemény még nem digitalizált darabjai kerülnének állományvédelmi fotózásra. Ennek kapcsán az előkészítést, a követést és az elkészült fájlok ellenőrzését, valamint a munkával járó állományvédelmi feladatokat végezzük (utóbbit a restaurátorokkal közösen).

Ezzel párhuzamosan végeznénk az RMK I. meglévő fotóinak ellenőrzését, pótlását.

Az RMNy V. kötet (1671–1685) megjelenése 2023 októberére várható, ehhez kapcsolódóan Borsa Gedeon 100. születésnapján könyvbemutatót, konferenciát és kamarakiállítást rendezünk.

Az RMNy online adatbázisba rendezése: több egyeztetést igényel, de amennyiben tisztázódik, hogy melyik felületet használhatjuk, elkezdhetjük a munkát. Egyelőre az Amicus került szóba, de az új OKP sincs kizárva.

Folytatódnak a Régi Magyarországi Szerzők második kötetének (1701–1800) munkálatai.

Folytatódik a 18. századi hungarikanyomtatványok (Petrik pótlások) nyilvántartásának bővítése.

Folytatódik az RMK III-pótlások nyilvántartásának bővítése.

Kutatások, tudományos munkák, konferenciák, rendezvények, kiállítások

Folytatódnak A magyar romlás krónikája című OTKA-pályázat munkálatai a Kulcsár Péter Kutatócsoporttal közösen. (Szebelédi Zsolt)

Folytatódnak A Régi Magyarországi Nyomtatványok (1671–1685) megjelentetése című OTKA-pályázat munkálatai, melynek célja az RMNy V. kötetének kiadása és 2023 októberében könyvbemutató, konferencia és ehhez szorosan kapcsolódva a Borsa100 munkacímű kiállítás szervezése. (Perger Péter)

2023 pünkösdjén a Budai krónika kiadásának 550. évfordulójára könyvbemutató kerekasztal-beszélgetés, minitárlat.

Jelentősebb konferenciák, amelyekre munkatársaink jelentkeztek:

- REBAKUCS-konferencia (Garadnai Erika, Perger Péter, Tóth Anna Judit, Varga Bernadett)
- A szlovák nemzeti könyvtár éves konferenciája. (Túri Klaudia, András Erika)
- Ezeken kívül várható még több, egyelőre nem véglegesített programú konferenciárészvétel.
- 2023 folyamán várható Szovák Márton PhD-dolgozatának védeése.

Együttműködések

- A szlovák nemzeti könyvtárral közös Apponyi-kutatások tervezett részeként konferencia, kiadvány, közös honlap.
- Kutatási együttműködés indítása az ELKH-ITI Reneszánsz-Barokk Osztályával.
- Kutatási együttműködés az MTA-PPKE Barokk Irodalmi és Lelkiségtörténeti Kutatócsoportjával.

Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtár

Térképtár

Digitális tartalomszolgáltatás, feldolgozás:

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központtal kötött megállapodásnak megfelelően a Földabroszon közzétesszük a Szántai-gyűjteményt. A 2021. év végén megvásárolt Szalai-gyűjtemény térképeinek feldolgozásával is elkészültünk, remélhetőleg a két gyűjteményt együtt tudjuk bemutatni.

Folytatjuk a tavaly elkezdett munkát: a T jelzetű (nem Magyarországot ábrázoló nyomtatott térképek) valamint a TA jelzetű (atlaszok) anyagrész leírásainak felülvizsgálatát és javítását, melyre nagy szükség van, mert egy részük már több mint húsz éve készült, azóta már többször változott a leírási szabályzatunk.

Kiállítás, kiadványok:

Az I. világháború térképeken című négyrészes kiállítássorozatunkat virtuális formában szeretnénk a nagyközönség elé tárni.

Terveink szerint felkutatjuk, rendszerezzük és feldolgozzuk a Térképtárra vonatkozó adatokat 1946-tól, folytatva korábbi osztályvezetőnk, Dr. Patay Pálné (Az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárának története 1802-1946) munkásságát.

Plakát- és Kisnyomtatványtár

Feldolgozás

Folytatjuk az ex librisek és a grafikai plakátok tartalomszolgáltatási munkálatait, előkészítő revíziózást és rekatalogizálást. 2023-ban mintegy 4.500 leírási tétel ellenőrzése, módosítása valósulhat meg. Új tételek feldolgozása kapcsán hozzávetőleg 2.500 új leírással számolhatunk.

Terveink között szerepel egy korábbi (nyugdíjas) munkatársunknak önkéntes munkaként történő visszafoglalkoztatása és egy új munkatárs felvétele és betanítása a grafikai

plakátok feldolgozásához. Ezek megvalósulása esetén az új Amicus-leírások száma a tervezettnél jóval nagyobb lesz.

Folytatjuk a kurrens apró- és kisnyomtatványok (köteles, ajándék stb.) ETO-számmal történő ellátását, illetve a tárgyszavas, betűrendes vagy helység szerinti rendezési elvű kis- és aprónyomtatványok (hungarikagyűjtemény, képeslap, szentkép, gyászjelentés) rendezését, visszakereshetővé tételét. A számlagyűjtemény rendezése után betűrendes mutató is készül a gyűjteményről. Folytatódik a nyelvi, szerzői, illetve tartalmi hungarika gyűjteményünk retrospektív rendezése.

Tartalomszolgáltatás

2023-ban várhatóan publikáljuk a grafikai plakátokat és az ex libriseket bemutató tartalomszolgáltatásunkat is. Mindkét adatbázis esetében szükség lesz a nyilvánosságra hozás előtti ellenőrzésre, a keresőfunkciók tesztelésére, javaslattételre az esetleges változtatásokkal kapcsolatban. Az ex libris tartalomszolgáltatás esetében még hátra van a fotók és a hozzájuk kapcsolódó adatok betöltés utáni ellenőrzése, az arculat és a keresőfelület végső kialakításával kapcsolatos egyeztetések elvégzése, a Hungart közös vizuális jogkezelőnek átadandó grafikusok listájának összeállítása a szerzői jogi háttér rendezéséhez.

Kiállítás

A Kultuurihistoriaa pienoisgraifiikassa. Unkarin ja Suomen modernien exlibristen värikäs kuvasto / Kultúrtörténet a kisgrafikákon. A modern magyar és finn ex librisek sokszínű képi világa címmel magyar–finn ex libris kiállítás a múlt évi Helsinki tárlat után 2023 februárjában a finnországi Tampere városában is bemutatkozik. A kiállítás magyar vonatkozású anyagát a kurátor Vasné dr. Tóth Kornélia válogatta, aki Ex libris és képkultúra. Modern magyar ex librisek című könyvének anyagából 22 tablón, 14 tematikai csoportban mutatja be a modern magyar ex libriseket.

Olvasószolgálat

A különgyűjteményi olvasószolgálat helyének és rendjének átalakítása kapcsán egyeztetésekkel, betanítási feladatokkal is számolnunk kell. Szükség lesz a segédkönyvtárunk anyagának átköltöztetésére és az ezzel kapcsolatos adminisztráció, valamint a többi különgyűjteményi tár segédkönyvtári állományával való összevetés, egyeztetés elvégzésére.

Állományvédelem és digitalizálás

Az OSZK Állományvédelmi és Restauráló Osztályának vezetőjével egyeztetve 2023-ban a kötetzeti munkatársak – a táruk gyűjteményében található nagyméretű plakátok elhelyezésére – méretre szabott tékákat készítenek. A kisebb szöveges, illetve grafikai plakátok dobozban vagy fémszekrényben történő elválasztásához, kezeléséhez, illetve a kisnyomtatványok védelme érdekében megadott nagyságú palliumok, tasakok készülnek, amelyekbe táruk munkatársai helyezhetik majd el a dokumentumokat. Várhatóan összesen 850 darab állományvédelmi palliummal és tékával bővül majd a tári dokumentumaink védelmét szolgáló eszközök száma.

2023-ben célfelhasználási (későbbi tartalomszolgáltatási céllal) tervezzük az 1935-1958 évekből származó grafikai plakátjaink (12.650 db) és az 1848-49-es különgyűjtemény (1.631 db) kisnyomtatványainak digitalizálásának megkezdését a Digitalizáló Osztály kapacitásának függvényében. Amennyiben lehetőség lesz rá, a revízió után sor kerülhet az 1945 előtti litográfiák (611 db) állományvédelmi célú digitalizálására. A dokumentumok

fotózásával kapcsolatban várható feladatok: duplumok leválogatása, listairás, átadás, visszavétel, visszaosztás.

Raktárrendezés és revízió

Az állományvédelmi digitalizálás megkezdése előtt terveink szerint elvégezzük az 1945 előtti litográfiák revízióját.

A Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtár gyűjtési körébe tartoznak a használati műszaki dokumentumok (gépkönyvek, alkatrész-katalógusok stb.). A korábbi egyeztetések eredményeképpen profiltisztítás céljából szeretnénk számukra átadni (a két intézmény közötti szerződés aláírását követően) az 1950-es, 1980-as évekből származó használati műszaki dokumentumainkat (kb. 70.000 db). Várható feladatok: a szállítás megszervezése, a dokumentumok dobozonkénti leszámolása, mozgatása, átadása.

Ezt megelőzően (kötelező önkéntes szolgálatra jelentkező fiatalok segítségével) szükséges tovább folytatni az átadandó dokumentumok „törölve” bélyegzővel való lepecsételését.

A grafikai plakátjaink elhelyezésére szükségünk van plakáttároló fémszekrények beszerzésére.

Személyzeti ügyek

Tervezzük egy nyugdíjas munkatársunk önkéntes munkával való visszafoglalkoztatását a 18-19. századi ponyvanyomtatvány gyűjteményünk feltárására.

Gerlecz Tibornak a Raktári Osztályra való áthelyezésével el kell végezni a tárunknál maradt feladatainak elosztását (olvasótermi ügyelet, dokumentumforgalmi statisztika vezetése, jegyzékek összeállítása stb.).

Színháztörténeti és Zeneműtár

Színháztörténeti Tár

Gyarapítás, előrendezés

2023-ban terveink szerint lezajlik a Vígszínház iratanyagának előrendezése, folytatódik a grafikai gyűjtemény palliumozása, a nagyméretű, fektetve-kiterítve tárolt (50x70 cm-nél nagyobb) színlapok átcsoportosítása a Légóból az ÉTR 11-es grafikai tárolóiba és egyesítése az ott lévő gyűjteményes anyaggal (600 színlap).

Folytatjuk a színlap- és műsorfüzetgyűjtemény előrendezését, hasonlítását, pecsételését és naplózását, Sebestyén János hagyatékának pecsételését és naplózását, továbbá Király Nina színháztörténész többnyelvű szakkönyvhagyatékának előkészítését és adminisztrálását az Állománygyarapítási és -nyilvántartó Osztállyal egyeztetett ütemben.

Feldolgozás

2023-ban terveink szerint sor kerül a Várkonyi-hagyaték újonnan bekerült részének fotó- és grafikai anyagáról készült digitális másolati példányok tematikus válogatás utáni feldolgozására és gyűjteményi elhelyezésére.

Folytatódik a Leszkay-hagyaték és Oláh Gusztáv díszlet- és jelmezterv-gyűjteményének feldolgozása az Amicusban.

Az Oláh Gusztáv pályájával kapcsolatos fotóanyag feldolgozása várhatóan idén befejeződik.

Folytatjuk a Nemzeti Színház szövegeknyvtárának és a Nemzeti Színház 1920–1944 közötti fotóanyagának feldolgozását, valamint a Nemzeti Színházhoz kapcsolódó, 1936–1939 közötti fotóanyag korábbi években – részben távmunka alatt – készült Amicus-rekordjainak kiegészítését az időközben előkerült új adatokkal.

A továbbiakban is végezzük a gyűjteménybe érkező dokumentumok behasonlítását és naplózását, valamint a segédkönyvtári állomány átvizsgálását, apasztását.

Állományvédelem

A 2023. évben is folytatódik a raktárak rendezése, ugyanakkor e munkát nagyban akadályozza az állományvédelmi tárolók hosszú ideje fennálló hiánya. A meglévő és beérkező anyagok rendezése, tárolása ezen eszközök hiányában nem megoldható. A szakmai munka rovására jelentős fizikai, raktári munka hárul a könyvtáros kollégákra, amíg a Raktári Osztály arra kijelölt munkatársai megismerik a gyűjteményt.

Az Állományvédelmi és Restauráló Osztály, valamint a Digitalizáló Osztály egyéb feladataiból adódó szűk kapacitása következtében az állományvédelmi beavatkozásra, illetve állományvédelmi digitalizálásra szoruló anyagok száma évről-évre növekvő tendenciát mutat.

Digitalizálási előkészítés

A 2023-ra tervezett színháztörténeti digitális tartalomszolgáltatás elindítása érdekében – a Digitalizáló Osztály kapacitásának függvényében – digitalizálásra előkészítjük a Nemzeti Színház 1868-1876 közötti színlapjait és 1936-1939 közötti fotóanyagát, valamint szövegeknyveit.

Állományvédelmi digitalizálás céljából előkészítjük Vayer Tamás díszlettervező hagyatékát, valamint a Magyar Színpad 1900-1944 közötti meghatározott évfolyamait (206 kötet, ebből 134 laminált, cca. 200.200 oldal).

Egyéb feladatok

A Színháztörténeti Tár részt vesz Pietro Travaglia vázlatkönyve facsimile kiadásának előkészítésében, szerkesztésében és egy kísérőtanulmány elkészítésében.

A felsoroltak mellett elvégezzük az előre nem tervezhető módon beérkező, prioritást élvező anyagokkal összefüggő munkákat.

Zeneműtár

Személyzeti ügyek

Az OIK-részleg munkatársai március végéig tervezett, az OSZK székhelyén történő munkavégzésük során távolról, ezt követően lehetőleg helyben látják el a Molnár utcai telephely gyűjteményéhez és olvasószolgálatához kapcsolódó feladatokat. Az év első negyedé-

ben betanulás és Amicus-vizsga után részt vesznek az OSZK gyűjteményfeldolgozó munkájában, az olvasószolgálatban, a visszaköltözés után a szabad kapacitás függvényében az OSZK gyűjteményéhez, illetve kötelespéldányokhoz kapcsolódó feldolgozó munkát is végeznek a terv szerint.

Állományba vétel, feldolgozás, gyűjteményrendezés

Az online katalógusban rögzített új tételek tervezett száma (OSZK+OIK együtt): 4300 tétel.

Az OSZK-ban folytatódik a több tízezer lemezből álló Marton-Bajnai lemezgyűjtemény állományba vétele és feldolgozása. Tervezett a különféle hagyatékokból származó Colorvox hangos képeslapok (kb. 400 db) állományba vétele, a Leszler József-féle gramfonlemezgyűjtemény naplózásának befejezése.

Az OIK-részleg munkatársai befejezik Simon Géza Gábor dzsesszzenei archívumának (kb. 900 tétel, CD és LP) elektronikus naplózását.

A kötelespéldányként beérkező CD-k és kották naplózása és feldolgozása az integrált könyvtári rendszerben.

Vegyes eredetű kottakéziratok állományba vétele és katalogizálása (folyamatos).

A rendezés alatt álló színházzenei anyag komplett feldolgozása az online katalógusban.

Tervezett a Polgár Tibor-hagyaték (573 db, nagyrészt kéziratos, kisebb részt nyomtatott kotta) és a Madách színházi kísérezene-gyűjtemény kottaanyagának rendezése, a szükséges tárolóeszközök rendelkezésre állásának függvényében.

Homoki Endre klarinét- és tárogatóművész év elejére várt hagyatékának rendezése, feldolgozása.

Ghillányi István és Szakhmáry László régebben beérkezett, már rendezett hagyatékának katalogizálása.

Állományvédelem

Folytatódik az Esterházy-gyűjtemény digitalizálása állományvédelmi előkészítés után, a Haydneummal való együttműködésben, elsőként a teljes Werner-anyag (Ms. mus. III.) befejezése. Továbbra is tervezzük a 16–17. századi, nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő Bártfai-gyűjtemény digitalizálásának elindítását.

Online tartalomszolgáltatás

Hangtár szolgáltatásunkat az év során az *1938-as budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus hangfelvételei* tematikus válogatással, továbbá a jogtisztázáshoz kapcsolódó adatszolgáltatási probléma megoldása esetén 800 db gramfonlemez kb. 1600 felvételével, leírásával és címkefotóival tervezzük bővíteni.

Rendezvények, kiállítások

A benyújtott rendezvényterv elfogadása esetén 1) *Schunda Vencel József* 2022-ben restaurált díszalbumának bemutatása kapcsolódó minikiállítással, előadással. 2) A Vivaldi-évfordulóhoz kapcsolódóan tervezett, befogadott rendezvény lehetőleg az OIK Zeneműtár olvasótermében *Angelo Ephrikan és a Vivaldi felfedezés* címmel.

Részvétel az intézmény rendezvényeiben, programjaiban (Magyar Kultúra Napja különgyűjteményi séta stb.).

Az OIK-részleg speciális feladatai

Állománygyarapítás, feldolgozás és retrokonverzió – terv: 2500 új rekord rögzítése az online katalógusban. Gyarapodás (ajándék, kötelempéldány): kb. 350 dokumentum/év.

Zenei dokumentumok *kölcsönzési feladatai* (saját gyűjtemény és zenei könyvtárközi) – kb. 3000 dokumentum/év, kb. 200 kölcsönző olvasó/év, kb. 1500 látogató/év, kb. 10 csoportos látogatás/év, kb. 100 alkalom zenehallgatás, kb. 50 alkalom zongorahasználat kölcsönzéssel összefüggésben. Könyvtárközi: kb. 25-30 dokumentum kérése, ill. Küldése/év.

Zenei tájékoztatási- és szaktájékoztatási feladatok.

A szabadpolcos zenei állomány kezelése, rendben tartása, alap szintű állományvédelme.

Egyéb feladatai magában foglalják: az OIK honlap zeneműtári alportáljának és önálló Facebook-oldal működtetését (havonta egy saját, a gyűjteménnyel kapcsolatos tartalom, kb. 150 megosztás).

Részvétel a könyvtár rendezvényeinek előkészítésében, lebonyolításában, az igényként felmerülő háttéranyagok elkészítésében – 2023-ban a 2022-re tervezett, elmaradt és engedélyezett rendezvények megvalósítása tervezett (az OIK rendezvénytervében 9 db).

Igény esetén rendhagyó zenei órák tartása.

Történeti Fénykép- és Interjútár

Történeti Fényképtár

Az év legfontosabb feladata három tartalomszolgáltatási fejezet publikációra való előkészítése a Fotótér c. online szolgáltatás keretében. A Féner Tamás Gyűjtemény, az OSZK Történeti Gyűjtemény digitalizálása befejeződött. A Fotótörténeti Gyűjtemény digitalizálása folyamatos, de ebben az évben a metaadatok pótlásához és javításához szükséges kutatómunkának lesz prioritása, míg a másik két gyűjteményegységnél már publikálásra készítjük elő az anyagot a metaadatok javításával. Megkezdtük Escher Károly képeinek azonosítását, behasonlítását a könyvtár nyilvántartási rendszerében már meglévő adatokkal, ez évben szeretnénk a teljes hagyaték digitális feldolgozását elkezdni. A cél ebben az esetben is a tartalomszolgáltatásra való előkészítés.

A Tár kutatóterme fontos helyszíne az OSZK állandó rendezvényeinek. Az év során szeretnénk továbbra is programokat szervezni, ezeket három közönségtípusra tervezzük: a tudomány iránt érdeklődő középiskolás/felnőtt korosztálynak, a művészet iránt érdeklődő középiskolásoknak, valamint az általános iskolásoknak. Ismeretterjesztő célú fényképk-

állítást tervezünk a „PORTRÉ” kultúrtörténetéről, bemutatva az OSZK portrégyűjteményének legfontosabb emblematikus képeit. A kutatóterem kihasználtságát szeretnénk növelni tudományos beszélgetések, ismeretterjesztő célú vetítések szervezésével, külső szakértők meghívásával. Az iskolás korosztály számára Petőfi Sándor és Madách Imre születésének 200. évfordulója alkalmából műveik filmadaptációit tekinthetik meg csoportos látogatások alkalmával az érdeklődő diákok.

Az év során remélhetően lezárul a Filmtörténeti Gyűjtemény átadása a Nemzeti Filmarchívum számára. Az átadási folyamat adminisztrációját a Történeti Fényképtár a Gyűjteményszervezési Főosztállyal közösen végzi.

Történeti Interjútár

A meg nem valósult informatikai beszerzések (digitalizáláshoz, filmfelvételekhez szükséges eszközök, berendezések) és a karbantartás hiánya miatt 2023-as munkatervünkben a digitalizálás helyett nagyobb hangsúlyt fektetünk a feldolgozásra, ezen belül is kiemelten a történeti interjúkra összpontosítva, folytatva az online-tartalomszolgáltatás megvalósítását. A stúdió technikailag interjúkészítésre újra használható, így a rendezvények, kiállításmegnyitók, jeles napok mozgóképes dokumentációja mellett az interjúkészítés is prioritást élvez.

Digitalizálás

Legveszélyeztetettebb dokumentumaink a régi típusú analóg hordozókon (UMATIC és Beta hordozók) meglévő Oral History interjúk. Átírásuk/digitalizálásuk folytatódik. A jelen technikai körülmények között átlagban napi 1 órányi mozgóképes digitalizálás lehetséges. (Egy új digitalizáló állomás – számítógép, digitalizáló kártya, analóg UMATIC magnó – és egy digitalizáló munkatárs felvételével a teljesítmény duplázható.) Mintegy 500 óra hangszalag/hangkazetta digitalizálás tervezhető.

Interjúgyűjtemény

Online tartalomszolgáltatás, amely szorosan kapcsolódik a digitalizálási feladatokhoz. Cél legalább 30 interjú teljeskörű előkészítése. Külsős szakértők bevonására továbbra is szükségünk lesz a szerkesztési feladatokhoz. A teljes megvalósítás függ az informatikai, fejlesztői támogatástól, illetve a felhasználási jogok rendezésének ütemétől.

Mikes Program

Folytatjuk a tengerentúli magyarság hagyatékából hazahozott audió és audiovizuális anyagok befogadását, rendezését, digitalizálását, a Mikes Program kutatói által készített Oral History interjúk kezelését, archiválását, helyben kutathatóságának biztosítását, legépelését. 52 vegyes dokumentumtípust tartalmazó, különböző nagyságú hagyaték-doboz ellenőrzése és jegyzékbe vétele történik meg.

Rendezvények, kiadványok

Bővítjük az Esszencia kiállítás audiovizuális részét az OSZK értékes dokumentumait bemutató kisfilmek készítésével. Deák-Sárosi László *A háromszólamú vers – Új magyar vers-tan és Példatár*, valamint *A pozsonyi csata, 907 megzenésített eposz* című két kiadványa jelenik meg a KIM támogatásával.

Muzeális Könyvtári Dokumentumokat Nyilvántartó Iroda

Az irodának 2023-ra három fő célkitűzése van:

1. Az MKDNY honlapjának megújítása

2. A kódex- és kódextöredék-program

A kódexekből több mint 1500 kötetet őriznek Magyarországon 30 intézményben. Ennek közel a fele (47%) a nemzeti könyvtárban van, s két jelentős (három számjegyű) kollekciónak van a Magyar Tudományos Akadémiának (224) és az ELTÉ-nek (185). Komoly gyűjtemény található még Kalocsán (64), Esztergomban (68), Sopronban (43), Debrecenben (39), Egerben (36), Vácott (27) és a rabbiképzőben (20). Tíz fölötti száma a kódexeknek a budai ferences (18), a pannonhalmi (19), a győri (16) és a szombathelyi (16) egyházi bibliotékákban. Öt gyűjtemény nem rendelkezik integrált könyvtári rendszerrel, ez összesen 78 kódexet jelent. Tehát ezeket űrlapos bevittel, feltehetően külső segítséggel kell megoldani. A kódexgyűjtemények harmada (10) Budapesten található, közel 77%-a (1158) az összes állománynak, így ez kerül a legelső helyre az adatmigrációban. Utána következne a teljes dunántúli régió (plusz a Pest megyei Váccal) valamivel több mint harmada (12), ami 13%-a (189) az egésznek. A maradék (Észak- és Dél-Magyarország) kevesebb mint harmada (8), a kódexek 10%-a (148), ám ezek közül három kiemelkedő: Kalocsa, Debrecen és Eger.

Ehhez kapcsolódik a kódextöredékek gyűjteménye, a Fragmenta et Codices Kutatócsoport eddig megjelent kiadványai szerint ez közel 2500 lefejtett fragmentumot jelent. Az Egyetemi Könyvtár (300), a Központi Papnevelő Intézet (246), a soproni (evangélikus líceum, levéltár: 406), a győri (egyházmegyei könyvtár: 173) és az esztergomi intézmények (Simor, Főszékesegyház, Helischer városi könyvtár, Hittudományi Főiskola, ferences gimnázium: 155) kollekciónak feltáró katalógusok adatai szintén fel lesznek dolgozva űrlapos megoldással az adatbázisban. Előbbiekbe nem számoltuk bele a kisebb (főleg egyházi) gyűjteményekben lefejtett vagy különböző úton-módon bekerült darabokat, illetve a nemzeti könyvtár (600) töredékeit. A lefejtett és azonosított töredékek jelentős része önálló jelzettel rendelkezik.

3. Az OSZK bibliográfiai rekordjainak (MKDNY) migrációja

- szükséges egy átfogó (és előzetes) kép az OSZK-OKP helyzetéről (elkészült munka, határidők, hátralévő problémák megoldása)
- megtervezni az adatmigráció feltételeit (technikai, személyi)
- megtervezni az adatmigráció (Amicus) ütemét
  - kódexek, töredékek (nyelvemlékek és latin kódexek első körben): 700
  - RNYT állománya (elsősorban ősnymtatvány, RMK, antikva, App. M. és App. H.): 30 000
  - törzsállomány 1851-ig: 230 000
  - különgyűjtemények (ahol van Amicus-rekord): kell egy előzetes becslés
- RMNY-MNB-bibliográfia (1473–1700) kérdése
  - 4000 rekord (appendix-szel és S tétellel) 1670-ig
  - MOKKA-R-ben van egy része (1-2 kötet, 1632 rekord) címkés, xml, nyomtatott verzió
  - RMNY-MKDNY rekordok összekötése: tervezés, végrehajtás

V. A Könyvtári Intézet munkaterve

A Könyvtári Intézet (KI) a magyar könyvtári rendszer központi szerepkörű intézménye, a Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) ágazatirányítói szerepkörének szakterületi támogatója. Gyűjti, feltárja és számos formában szolgáltatja a könyvtári ismereteket, a külföldi és hazai szakirodalmat. A könyvtári rendszer tagjairól nyilvántartó adatbázisokat épít, gondozza a könyvtári statisztikát. Támogatja a minőségelvű működést, a könyvtárak minőségmenedzsment tevékenységét, a könyvtári eljárások szabályozását. Útmutatókat, tájékoztatókat, képzési tananyagokat tesz közzé. Kiemelkedő tevékenysége a könyvtári dolgozók kompetenciáinak fejlesztése. Szakmai és képzési támogatást nyújt a Kárpát-medence magyar könyvtárosai számára, de együttműködik a világ magyar könyvtárosaival is. Tevékenységét megalapozza a kutatás, az elemzés, a trendfigyelés, a fejlesztések kipróbálása, megvalósítása.

A KI valamennyi egységének általános feladata a működéssel kapcsolatos adatvédelmi, információbiztonsági, személyzeti, szervezési, igazgatási, tájékoztatási, kapcsolatépítési, iratkezelési és egyéb adminisztratív feladatok ellátása, munkatervek és beszámolók készítése, háttéranyagok kidolgozása, szabályzattervezetek véleményezése.

Szervezeti működésünk során, de képzéseinken is ösztönözzük a nyitottságot, a kezdeményezéseket. Támogatjuk a környezettudatos, családbarát szemléletet, a kulturális alapellátás kiterjesztését. Erősítjük a Könyvtártudományi Szakkönyvtár jelenlétét a könyvtárügyről szóló újdonságok, trendek bemutatásában. Az Intézet munkatársai rendszeresen publikálnak hazai és külföldi szaklapokban.

1. Szervezeti kérdések

Dolgozói létszám

		2022. évi tény	2023. évi terv	
Szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet)		19*	21	
összlétszám (fő)				
Ebből vezető vagy magasabb vezető, max. 10%, fő, töredék is lehet)		5	5	
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	16	18
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	15,75	17,75
	Egyéb	<i>összesen</i>	2	2
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	2	2
	<i>Mindösszesen</i>	<i>összesen</i>	18	20
		<i>átszámítva teljes munkaidőre (4+6)</i>	17,75	19,75
	<i>összesen</i>	2	2	

	<i>az Egyébből felsőfokú végzettségű</i>	<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	2	2
Egyéb nem szakmai munkakörben foglalkoztatott (fő, töredék is) lehet)			1	1
Önkéntesek száma			0	0

*A Könyvtári Szabványosítási Iroda az OSZK 2022. novemberi új SZMSZ-e értelmében a Digitális Bölcsészeti Központozott került.

2. Kutatási és Elemző Osztály (KEO)

1. Kiemelt feladat: az ágazati irányítás tevékenységének támogatása

- A KIM Könyvtári és Levéltári Főosztályától (KLF) kapott felkérések, adatszolgáltatások teljesítése, a jogalkotási feladatokhoz javaslattevés, adat- és információszolgáltatás, háttérelmzések készítése a főosztállyal történt előzetes egyeztetés alapján.

2. Statisztika

- Az országos éves könyvtári statisztikai adatszolgáltatással (KultStat) kapcsolatos központi feladatok (működtetés, karbantartás, hibajavítás, fejlesztés) ellátása a DBK közreműködésével, kapcsolattartás a szolgáltatási pontokkal. Statisztikai adatlap gondozása és megújítása (a json file és az útmutató frissítése).
- Az országos éves könyvtári statisztikai adatszolgáltatás szervezése, Budapest vonatkozásában ellátása, adatellenőrzés, adatpublikálás.
- A statisztikai adatok megjelenítése adatvizualizációs eszközökkel.
- A közoktatási könyvtári statisztikai adatok Magyarországi Könyvtárak Adatbázisába (MKA) történő átvétele a KMO-val együttműködve.

3. Kutatás és elemzés

- Tudományos és szakmai elemzések, trendjelentések, referátumok, ismeretterjesztő anyagok írása, konferencia előadások tartása. Tervezett témakörök: statisztikai elemzések, energiaválság, a könyvtárak és a társadalom kapcsolata, könyvtárhasználat, olvasóvá nevelés, olvasásnépszerűsítő programok, könyvtári térhasználat.
- A Századvég Alapítvánnyal közösen rendszeres (könyvtári omnibusz) kutatás kidolgozása és beindítása, amely a felhasználókat, a potenciális olvasókat, a könyvtárba járókat célozná.

3. Könyvtári Minőségfejlesztési Osztály (KMO)

A KMO munkáját az 1997. évi CXL törvény 54. §. 2) bekezdése, 60. §. 3) h, j, k pontja, a 14/2001 NKÖM rendelet 7. §. 1) bekezdése, valamint a 33/2017 EMMI rendelet 3.§. 1) bekezdése határozza meg.

Szakmai napok, konferenciák, rendezvények

A KMO 2023-ban 7 szakmai napot, konferenciát, rendezvényt tervez megszervezni:

- Győztesek konferenciája (2023. január)
- Pályázatbemutató szakmai nap

- c) „3 lépésben” konferencia
- d) Szakértőket felkészítő szakmai nap
- e) Szakértői tapasztalatokat összefoglaló szakmai nap
- f) Könyvbemutató
- g) Vándorgyűlés szekció

Felmérések, elégedettségmérések

- a) Előzetes felmérés a 2023–2025-ben az MKC és KMD-re jelentkező könyvtárak számáról.
- b) Elégedettségmérés a könyvbemutatóról.
- c) Felmérés a minőségi pályázatokban résztvevő könyvtárak részvételével a pályázat lebonyolításáról, az azzal kapcsolatos információszolgáltatásról, a helyszíni vizsgálatról, a vizsgálatot végző szakértők munkájáról stb.
- d) Felmérés a minőségi pályázatok lebonyolításában résztvevő szakértők véleményéről és tapasztalatairól.
- e) Felmérés a 2020-ban MKC elismerést nyert könyvtárak körében a cím érvényességi időszak félidejében az intézményben folytatott minőségmenedzsment tevékenységről és tervekről.
- f) Elégedettségmérés a „3 lépésben” konferenciák témáiról, előadóiról stb.

Előadások és publikációk

- a) Ismeretterjesztési tevékenység keretében a KMO munkatársai előzetes egyeztetést követően jelenléti vagy online előadásokat tartanak a téma iránt érdeklődő könyvtárak minőségmenedzsment tevékenységének megfelelően.
- b) Munkatársaink felkérésre előadóként vesznek részt minőségmenedzsment workshop-okon, tréningeken.
- c) Munkatársaink írásai rendszeresen megjelennek a könyvtári szaksajtóban önálló tartalomként vagy referátumként.
- d) Munkatársaink koordinációs tevékenységük keretében felhívják a szakfolyóiratok szerkesztősegeinek figyelmét a könyvtárak minőségmenedzsment tevékenységének egy-egy kiemelkedő részletére publikálás céljából (pl. Győztesek konferenciáján elhangzott előadások).

Oktatói tevékenység

A KMO mindhárom munkatársa oktatóként vesz részt a KSZTO által szervezett Segédkönyvtáros szakmai képzésen és a Minőség és innováció a könyvtárban elnevezésű továbbképzésen.

Kiadványok

2022-ben forráshiány miatt nem valósult meg a Design Thinking for Libraries c. kiadvány lefordítása. A Gates Alapítvány finanszírozásával egy dán és egy egyesült államokbeli könyvtár által összeállított közel 200 oldalas anyag (Toolkit for Patron-centered Design, Design Thinking for Libraries Activities Workbook, Design Thinking in a Day) segít a könyvtárosoknak elsajátítani egy olyan új munkamódszert, amely lehetővé teszi a közösségek bevonásával a használói igényeknek megfelelő szolgáltatásfejlesztést. A kiadványt már 15 nyelvre fordították le, de magyarul még nem érhetőek el. A cél az, hogy 2023-ban ezt a kiadványt hozzáférhetővé tudjuk tenni a magyar könyvtárosok számára is.

2. A könyvtári szakfelügyeleti tevékenység koordinálása, ellenőrzése és értékelése

Az osztály a KIM KLF felkérésére és iránymutatásával részt vesz a könyvtári szakfelügyelet megújításában, a vizsgálatok koordinálásában és lebonyolításában.

3. A nyilvános könyvtárak alapkövetelményeinek és alapfeladatainak ellenőrzése

Az osztály a KIM KLF felkérésére és iránymutatásával részt vesz a nyilvános könyvtárak alapkövetelményeinek és alapfeladatainak ellenőrzésében, folyamatainak megújításában. Megújításra szorul a vármegyei hatókörű városi könyvtárak beszámolóinak értékelése. A főosztály iránymutatása mellett munkatársaink a 2023-as évtől részt vesznek ebben a munkában.

4. Nyilvános Könyvtárak Jegyzéke

A KMO munkatársai a hozzájuk beérkezett információk alapján az MKA-ban módosítják a Jegyzékre vonatkozó változásokat.

- a) Információs anyagok megújítása: A szakminisztérium várhatóan 2023-ban indítja el a mindenki által hozzáférhető Nyilvános Könyvtárak Jegyzékének honlapját. A használatról és a vonatkozó jogszabályban foglalt előírásokról szóló anyagunkat megújítjuk a KI honlapján az Információs szolgálat menüpontban.
- b) Adatbázisok összevetése: Szükséges lépés az MKA és a NYKJ összevetése a friss adatokat tartalmazó MKA érdekében, hogy az utóbbi – a könyvtárak központi adatbázisa lévén – valós adatokat kell tartalmazzon.

5. A Magyarországi Könyvtárak Adatbázisának működtetése és fejlesztése

- a) Önértékelési modul adminisztrációs felületének létrehozása
- b) Pályázati és önértékelési modul összekapcsolása
- c) Szakfelügyeleti modul kialakításának koncepciója
- d) Adatszolgáltatás felülvizsgálata
- e) Adatelemek felülvizsgálata

6. A Fölőpéldány-felajánlás szolgáltatás informatikai fejlesztése

A fölőpéldány-felajánlás szolgáltatás informatikai fejlesztése érdekében 2022-ben a Digitális Bölcsészeti Központ számára készült „*Javaslat a könyvtári fölőpéldány-közvetítés fejlesztésére*” elnevezésű dokumentummal kapcsolatos visszajelzések alapján további egyeztetéseket tervezünk.

7. Jógyakorlat-gyűjtemény kialakítása a honlapon

Felméréseink során számos visszajelzés érkezett a könyvtáraktól, hogy nagy segítséget jelent számukra, ha más könyvtárak jó gyakorlatait megismerhetik, adaptálhatják. Ezért disszeminációs tevékenységünk keretében létrehozunk a KI honlapján a *Minőség* menüpont alatt egy új „*Jó gyakorlatok*” almenüpontot, ahol olyan hazai és külföldi jó gyakorlatokat gyűjtünk össze, amelyek segítik az intézményeket minőségmenedzsment tevékenységük folytatásában, és inspirációt nyújtanak az innovációs folyamatokban.

8. Együttműködés a Kutatási és Elemző Osztállyal

A KMO tevékenysége és munkájának fejlesztési irányai szempontjából feltétlenül szükséges, hogy a magyarországi könyvtárak minőségmenedzsment tevékenységéről

széleskörű információkkal rendelkezzen. A KEO által végzett felmérésekben néhány – speciálisan minőségmenedzsmenttel kapcsolatos – kérdést helyezünk el, ami kapcsolódhat a Századvéggel közösen tervezett kutatáshoz is.

9. Új használói elégedettséget vizsgáló módszerek bevezetése

Disszeminációs és oktatási tevékenységünk keretében feladatunk, hogy technikákat és módszereket mutassunk be a könyvtárak számára, amelyek hatékony segítséget nyújtanak számukra a minőségmenedzsment munkájukban. Ahhoz, hogy jól működő eszközöket ajánlhassunk, szükségünk van gyakorlati tesztelésre. Néhány minősített és nem minősített könyvtárral együttműködve új módszerként szeretnénk kipróbálni könyvtári környezetben: a Net Promoter Core (NPS) céghűség mérést, valamint a réselemzést. Az NPS gyors és egyszerű módszer a használók elégedtségének mérésére, használható a könyvtár egészére és az egyes szolgáltatásokra vonatkozóan is, a réselemzés pedig felhasználható a működés azon tényezőinek vizsgálatára, amelyek befolyásolhatják a könyvtárhasználók elégedettségét: a módszer kimutatja, hogy a könyvtárnak mennyire sikerült megfelelnie a használók elvárásainak. Az idei évben szeretnénk kidolgozni az együttműködés és a közös tesztelés koncepcióját.

4. Könyvtári Szak- és Továbbképzési Osztály (KSZTO)

1. Kiemelt feladat

A 2023-as évre szóló minisztériumi továbbképzési támogatás felhasználása

- a) Ingyenes képzések szervezése az újonnan akkreditáltatott, a megújított és a már engedéllyel rendelkező továbbképzési programok alapján jelenléti, valós idejű online és blended formában.
- b) Az előkészített továbbképzési programok benyújtása engedélyeztetésre.
  - forrásleírás és -hozzáférés a 21. században
  - olvasásfejlesztés (megújítás)
  - gyerekkönyvtáros ismeretek (megújítás)
- c) Lejárt engedélyű továbbképzési programok megújítása.
  - e-tananyag-készítés
  - könyvtári szakértői és szakfelügyeleti ismeretek
  - kutatástámogatás
  - webarchiválás
- d) Új továbbképzési programok kidolgozása.
  - élménykönyvtár
  - kommunikációs tréning
  - a szemléletváltás szerepe a hatékony munkavégzésben (a coaching képzés folytatásaként)
  - zöld könyvtár és fenntarthatóság
  - gyerekkönyvtári ismeretek (az első, megújított rész folytatásaként)
  - prezentáció és adatvizualizáció
  - kollaboratív digitálistantermek
  - kultúraközvetítés a digitális világban (pedagógus-továbbképzés)

2. A módosított felnőttképzési törvény és a felnőttképzési rendszer átalakulásából következő feladatok

- a) A segédkönyvtáros és a könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés képzési programjának monitorozása, a szükséges módosítások átvezetése az oktatói, a résztvevői vélemények és a képzőhelyi javaslatok alapján, az előminősítés ismételt elvégzéséhez.
- b) Az új minőségirányítási rendszer alkalmazása a segédkönyvtáros és a könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés működtetéséhez.
- c) A könyvkereskedő szakmai képzés képzési programjának elkészítése a programkövetelmény minisztériumi elfogadása után a könyvkereskedő szakmai képzés meghirdetése, az első tanfolyam elindítása.

3. Általános feladatok

- a) A közvetlen képzési tevékenység során az éves képzési terv elkészítése (<https://ki.oszk.hu/dokumentumtar/kepzesi-terv-2023>); segédkönyvtáros szakmai képzés (<https://ki.oszk.hu/tanfolyamok/segedkonyvtaros-szakmai-kepzes>) és engedélyezett továbbképzési programokon alapuló tanfolyami alkalmak indítása (<https://ki.oszk.hu/kepzes/engedelyezett-tovabbkepzesek>), a hatfél éves könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés második és harmadik félévének lebonyolítása a képzésre vonatkozó minőségbiztosítási előírások figyelembe vételével.
  - a képzések minőségbiztosítási rendszerének működtetése
  - a képzési adminisztráció adatbázis alapú rendszerének működtetése (<http://ki2.oszk.hu/tanfolyam/login.php>)
  - a képzések promóciójának megújítása
  - az új e-learning-rendszer bevezetése
  - a képzésekre vonatkozó statisztikai adatszolgáltatás (FAR) elkészítése
  - a képzések támogatása nyílt forráskódú Moodle távoktatási felülettel (<http://ki2.oszk.hu/kitavokt/>). A Moodle-felület verziófrissítése az Informatikai Üzemeltetési és Szolgáltatási Főosztállyal együttműködve, a képzések leírásainak megújítása
  - képzési tanácsadás a hazai és a határon túli könyvtárak, könyvtári képzőhelyek és könyvtárosok számára
  - részvétel a módosított felnőttképzési törvényből következő feladatokkal kapcsolatos továbbképzéseken, tájékoztatókon
  - elektronikus tananyagok készíttetése a továbbképzési programok elméleti tantárgyaihoz
- b) Módszertani támogatás a segédkönyvtáros szakmai képzés képesítő vizsgájára való felkészüléshez.
  - közreműködés az Oktatási Hivatal (OH) felkérése alapján a segédkönyvtáros szakmai képzés vizsgáihoz szükséges központi dokumentumok elkészítésében
  - együttműködés a segédkönyvtáros vizsgáztatáshoz engedéllyel rendelkező vizsgaközpontokkal
- c) A segédkönyvtáros szakmai képzést megvalósító képzőhelyek munkájának összehangolása.
  - a képzőhelyi partnerek folyamatos tájékoztatása a módosított felnőttképzési törvény és a felnőttképzési rendszer átalakulásából következő feladatokról
  - segítségnyújtás az egyes képzőhelyek új képzési programjának minősítéséhez
  - képzőhelyi értekezlet szervezése évente min. egy alkalommal

- az azonos tanegységeket tanító oktatók tematikát egyeztető műhelytalálkozóinak megszervezése
- d) A határon túli magyar könyvtárak munkájának segítése.
- a 2023. évre vonatkozó határon túli képzési terv elkészítése
  - a 2023. évre tervezett határon túli képzések megvalósítása a minisztériumi továbbképzési támogatás segítségével
  - a 2023 folyamán megvalósuló határon túli képzési programok tanfolyami és résztvevői információinak adatbázisba szervezése (<https://konyvtarak-hataroknelkul.hu/>)
- e) A könyvtáros társadalom folyamatos tájékoztatása a könyvtárosképzésről, kapcsolatteremtés a minisztérium és a képző intézmények között.
- részvétel a képzéssel és a felnőttképzéssel kapcsolatos jogszabálytervezetek véleményezésében
- f) Részvétel az intézeti honlap működtetésében.
- a segédkönyvtáros szakmai képzésre és az engedélyezett továbbképzésekre vonatkozó oldalak folyamatos karbantartása, frissítése
  - hírek feltöltése (különös tekintettel a képzéssel, továbbképzéssel kapcsolatos hírekre)
  - folyamatos kapcsolattartás a honlap szerkesztőjével, módosítási igények megfogalmazása, egyeztetése
  - szolgáltató és tanácsadó tevékenység, az ehhez kapcsolódó elektronikus szolgáltatások működtetése (a könyvtári szakfelügyelők adatbázisa, jogszabályfigyelés, információk határon túli könyvtárosoknak, könyvtári információk fogyatékkal élőknek)

Képzés címe	Időpontja	Résztvevők száma 2022-ben	Résztvevők száma 2023-ban ¹	Költség (Ft) ²
Segédkönyvtáros szakmai képzés (440 óra) (2022/2023-as tanév második félév)	2023. jan. 9. – 2023. jún. 19.	27	29	
Segédkönyvtáros szakmai képzés (440 óra) (2023/2024-es tanév első félév)	2023. szept. 11. – 2023. dec. 11.	30	30	
Könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés (1100 óra) (2022/2023-as tanév második félév)	2023. jan. 11. – 2023. jún. 9.	12	12	

¹ Az adott képzés engedélyében szereplő minimális létszám szorozva a tervezett alkalmak számával.

² A képzések költségeit a segédkönyvtáros és a könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés esetén részben, az engedélyezett továbbképzések esetén teljes egészében a KIM Kultúráért Felelős Államtitkársága által biztosított, könyvtári szakemberek továbbképzése és iskolarendszeren kívüli képzése céljából kapott támogatás fedezi.

Könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés (1100 óra) (2023/2024-es tanév első félév)	2023. szept. 7. – 2023. dec. 16.	nem releváns	12	
Általános és szaktájékoztató (történelem, jog, képzőművészet, társadalomtudomány) online adatbázisokkal (60 óra)	2023. máj. 4., 5., 11., 12., 18., 19., 25., 26., 2023. nov. 27., 28., 29., 30., dec. 4., 5., 6., 7.	nem releváns	24	
Angol szaknyelvi ismeretek könyvtárosoknak Special English Studies for Librarians (60 óra)	2023. márc. 7., 8., 9., 10., 20., 21., 22., 2023. okt. 16., 17., 18., 19., nov. 7., 8., 9.	10	20	
Coaching szemlélettel a könyvtárban (30 óra)	2023. máj. 18., 19., 30., 31., 2023. nov. 21., 22., dec. 4., 5.	41	24	
Elektronikus tananyagfejlesztés és távoktatás könyvtári környezetben (60 óra: 30 kontaktóra + 30 óra távoktatás)	2023. szept. 6., 7., 20., 21.	9	15	
Élménymarketing, marketing-kommunikáció és érdekérvényesítés (30 óra)	2023. ápr. 13., 14., 20., 21.	nem releváns	15	
Gyermekkönyvtári ismeretek új kihívásokkal (60 óra)	2023. jan. 24., 25., 26., 27., febr. 7., 8., 9., 10.	13	14	
Az internet archiválása mint közgyűjteményi feladat (30 óra)	2023. márc. 6., 7., 8., 9., 2023. okt. 2., 3., 4., 5.	13	10	
Az intézményi publikációs vagyón nyilvántartása a MTMT-ben (30 óra)	2023. ápr. 25., 26., 27., 28., 2023. nov. 14., 15., 16., 17.	36	30	
Kiadványszerkesztés közgyűjteményi környezetben	2023. máj. 2., 3., 16., 17., 18., 30., 31., jún. 1.	20	30	

(60 óra)	2023. okt. 25., 26., 27., nov. 2., 3., 22., 23., 24.			
A könyvtárhaszná- lati tananyag tart- alma és módszertani kérdései (30 óra)	2023. jan. 27., febr. 10., márc., 17., 24. 2023. szept. 29., okt. 6., 13., 20.	52	24	
A könyvtári digitali- zálás és az elektroni- kus szolgáltatások új útjai I. (60 óra)	2023. jan. 31., febr. 1., 2., 3., 21., 22., 23., 24.	25	15	
A könyvtári digitali- zálás és az elektroni- kus szolgáltatások új útjai II. (30 óra)	2023. szept. 25., 26., 27., 28.	15	15	
Könyvtári vezetési ismeretek (120 óra)	2023. szept. 26., 27., 28., 29., okt. 9., 10., 11., 12., 24., 25., 26., 27., nov. 14., 15., 16., 17.	19	15	
Kutatástámogatás könyvtári környe- zetben: szakiro- dalmi, tudomány- metriai és statisztikai adatbázis-hasz- nálat (45 óra)	2023. ápr. 11., 12., 13., 19., 20., 21.	22	15	
Makerspace a könyvtárban (45 óra)	2023. ápr. 12., 13., 14., 19., 20., 21. 2023. okt. 18., 19., 20., 25., 26., 27.	nem rele- vans	20	
Minőség és innová- ció a könyvtárban (120 óra: 86 kon- taktóra + 34 óra ott- honi munka)	2023. jan. 30., 31., febr. 1., 13., 14., 15., 16., 27., 28.	23	15	
Muzeális könyvtári dokumentumok: megőrzés, nyilván- tartás, szolgáltatás (30 óra)	2023. márc. 27., 28., 29., 30. 2023. szept. 13., 14., 20., 21.	37	15	

Műszaki és természet-tudományos szaktájékoztató felsőfokon (45 óra)	2023. máj. 9., 10., 11., 12., 22., 23., 24.	nem releváns	15	
Olvasásösztönzés, olvasás-népszerűsítés, olvasásfejlesztés (60 óra)	2023. máj. 23., 24., 25., 26., jún. 6., 7., 8., 9., 2023. nov. 28., 29., 30., dec. 1., 12., 13., 14., 15.	8	28	
Az online tanulás módszerei és eszközei (30 óra: 14 kontaktóra + 16 óra távoktatás)	2023. márc. 13., ápr. 14., 2023. okt. 31., nov. 20.	25	15	
Speciális használói célcsoportok a könyvtárban (30 óra)	2023. márc. 21., 22., 23., 24., 2023. okt. 19., 20., nov. 2., 3.	nem releváns	28	
A szerzői jog a könyvtárakban (30 óra)	2023. ápr. 3., 4., 5., 6., 2023. nov. 9., 10., 23., 24.	47	30	
Úton a felhasználók felé – könyvtári marketing és rendezvény-szervezés (30 óra)	2023. febr. 23., 24., márc. 2., 3., 2023. okt. 4., 5., 11., 12.	19	28	
A zeneirodalom csúcspontjai könyvtáros szemmel (30 óra)	2023. ápr. 24., 25., 26., 27., 2023. okt. 2., 3., 4., 5.	nem releváns	24	

Határon túli képzés címe, helyszíne	Időpontja	Résztevők száma 2022-ben	Résztevők száma 2023-ban	Költség (Ft) ³
<i>A határon túli képzések megvalósítása a minisztériumi támogatás mértéke és partnerek igényei szerint, az oktatói</i>	n.a.	76	80	

³ A képzések költségeit teljes egészében a KIM Kultúráért Felelős Államtitkársága által biztosított, könyvtári szakemberek továbbképzése és iskolarendszeren kívüli képzése céljából kapott támogatás fedezi.

<i>kapacitások függvényében alakul a 2023-as év folyamán.</i>				

Akkreditált képzések címe⁴	Azonosítószám	Akkreditáció időpontja	Költség (Ft)⁵
Forrásleírás és -hozzáférés a 21. században	-	-	2022-ben befizetésre került
Kutatástámogatás (megújítás)	-	-	104.000 Ft
Webarchiválás (megújítás)	-	-	104.000 Ft
Gyerekkönyvtárosok felkészítése (megújítás + új, az első rész folytatása)	-	-	104.000 Ft 104.000 Ft
Olvasásfejlesztés (megújítás)	-	-	104.000 Ft
E-tananyag-készítés (megújítás)	-	-	104.000 Ft
Coaching a könyvtárban (új, az első rész folytatása)	-	-	104.000 Ft
Élménykönyvtár (új)	-	-	104.000 Ft
Prezentáció és adatvizualizáció (új)	-	-	104.000 Ft
Kollaboratív digitálistermék (új)	-	-	104.000 Ft
Kommunikációs tréning (új)	-	-	104.000 Ft
Zöld könyvtár és fenntarthatóság (új)	-	-	104.000 Ft
Könyvtári szakértői és szakfelügyeleti ismeretek (megújítás)	-	-	104.000 Ft
Kultúráközvetítés a digitális világban (új, pedagógus-továbbképzés)	-	-	114.000 Ft

5. Könyvtártudományi Szakkönyvtár

1. Kiemelt feladatok

- a. Partnereiktől (KIM KLF, OSZK, egyetemek, szakkönyvtárak, kutatók) kapott adat- és információkérések teljesítése, igény esetén szakirodalmi szemlék, irodalomkutatások, bibliográfiák összeállítása.

⁴ A tervezés időszakában munkacímeknek minősülnek.

⁵ Az engedélyeztetési eljárás költségeit teljes egészében a KIM Kultúráért Felelős Államtitkársága által biztosított, könyvtári szakemberek továbbképzése és iskolarendszeren kívüli képzése céljából kapott támogatás fedezi.

- b. Szakbibliográfiák és szakfolyóirat szerkesztése és közreadása.
  - A *Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája* című kurrens nemzeti szakbibliográfia féléves elektronikus kiadványként történő megjelentetése.
  - A *Könyvtörténeti bibliográfia. Magyar nyomda-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténeti szakirodalom* című éves szakbibliográfia szerkesztése és online közreadása a KSZK honlapján.
  - *Könyvtári Figyelő* című széles körű nemzetközi kitekintést nyújtó, lektorált szakfolyóirat nyílt hozzáférésű megjelentetése.
- c. A retrospektív konverzió lehetőség szerinti folytatása.
- d. Az OSZK Digitalizáló Osztály felkérése kiemelkedő fontosságú és/vagy állagromlás miatt veszélyeztetett dokumentumok digitalizálására.

2. Alapfeladatok

- a. Országos szakkönyvtári feladatok ellátása a könyvtártudomány területén:
  - Minőségi gyűjteményfejlesztés, szakterületi elektronikus könyvtár gyarapítása:
    - Az EISZ körébe tartozó adatbázisok beszerzése az OSZK Olvasószolgálati és Tájékoztatási Főosztályával történő együttműködésben.
    - Az EISZ körébe nem tartozó könyvtártudományi adatbázis megrendelésének előkészítése.
    - Külföldi online és nyomtatott folyóiratok megrendelésének előkészítése.
    - E-könyvek beszerzése és szolgáltatása az OSZK Olvasószolgálati és Tájékoztatási Főosztályával való együttműködésben.
    - Konkrét olvasói igényeket előnyben részesítő könyvgyarapítás.
    - Linkgyűjtemény építése a szakterület online elérhető kiadványaihoz.
  - A beszerzett könyvtári dokumentumok tartalmi feltárása az online katalógusban, és a leírások országos használatának biztosítása a MOKKA-ODR-be való rekordfeltöltéssel.
  - Magas színvonalú tájékoztatás a különböző felhasználói csoportok részére, szakmai tanácsadás a könyvtárhoz forduló szakemberek számára.
  - Csoportos és egyéni foglalkozás a felsőfokú könyvtárosképzésben résztvevő hallgatókkal. A Könyvtári Intézetben folyó képzési és továbbképzési tevékenység támogatása könyvtárbemutatók, órai helyszín biztosításával. Gyakorlóhelyként részvétel az oktatási tevékenységben.
  - Szakmai együttműködésekben való részvétel, kiemelten a határon túli magyar közösségekkel és intézményeikkel, és különös tekintettel a „Könyvtár, ami összeköt” program résztvevőire.
  - A köznevelés eredményességéhez való hozzájárulás érdekében igény esetén közösségi szolgálatot végző diák fogadása.
  - Önkéntes munkatársak bevonása a KSZK-ban készülő periodikumok szerkesztési feladataiba és a retrospektív feldolgozási munkába.

3. Egyéb tervezett feladatok

- a) Könyvbemutatók tartása a KSZK olvasótermében.

- b) A KSZK honlapjának gondozása, a közösségi médiában működő KSZK oldal és a Könyvtárosok Dolgozószobája nevű csoport kezelése, esetenként poszt írása az OSZK blogjára.
- c) A nyomtatott és online folyóiratok érkeztetésére szolgáló nyilvántartás frissítése.

5.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitvatartás, változások)

Nyitvatartás	2022. évi tény	2023. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	33 (átlag)	34
Hétfégi nyitvatartás (óra)	5 (17. hétig)	0
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	4, nov-től 9	9
Évi összes nyitvatartás (óra)	1.679	1.666
Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig)	0	08.8-18.
Munkanapok száma (nap)		9 nap
Téli zárvatartási idő (-tól;- ig)	12.27-30.	12.27-29.
Munkanapok száma (nap)	4 nap	3 nap
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	8	8

5.2. Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2022. évi tény	2023. évi terv
Regisztrált használók száma	686	700
Aktív használók száma	686	700
Ebből diák	n.a.	110
Napijegyek száma	-	-
Éves olvasójegyek száma	-	-
Látogatások száma (db)	1.015	1.200
Ebből csoportok (db)	9	8

5.3. Dokumentumforgalom

5.3.1. Dokumentumforgalom

Használati adatok	2022. évi tény	2023. évi terv
Kölcsönzések száma	384	400
Helyben használat	1.135	1.200

5.3.2. Szabadpolcos állomány

Gyarapodás/áthelyezés	2022. évi tény	2023. évi terv
Gyarapodás (könyv)	59	80
Gyarapodás (folyóirat)	76	76
Összesen elérhető szabadpolcos állomány	8.987	9.143
Áthelyezés	22	30

Forgalom	756	800
Kötészetre adott	0	20
Online katalógusban elérhető (%)	49*	50

* becslés

5.3.3. Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2022. évi tény	2023. évi terv
Olvasói munkaállomás	8	8

5.4. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói

Gyűjteményfeltárás	2022. évi tény	2023. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	1.651	2.000
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	1.971	1.000
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	3	3
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama	5	4
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	49*	50

*becslés

VI. A Ciszterci Múemlékkönyvtár (Zirc) munkaterve

1. Szervezeti kérdések

Dolgozói létszám

			2022. évi tény	2023. évi terv
Szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet) összlétszám (fő)			4	5
Ebből vezető vagy magasabb vezető, max. 10%, fő, töredék is lehet)			1	1
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	3	4
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	3	4
	Egyéb	<i>összesen</i>	1	1
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	1	1
	<i>Mindösszesen</i>	<i>összesen</i>	4	5
		<i>átszámítva teljes munkaidőre (4+6)</i>	0	0
	<i>az Egyéből felsőfokú végzettségű</i>	<i>összesen</i>	0	0
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	0	0
Egyéb nem szakmai munkakörben foglalkoztatott (fő, töredék is) lehet)			0	0
Önkéntesek száma			0	2

2. Szolgáltatások

2.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitva tartás, változások)

Nyitvatartás	2022. évi tény	2023. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	45	47
Heti nyitvatartási órák száma a különgyűjteményi olvasótermekben (óra)	27	28
Hétvégi nyitva tartás (óra)	780	816
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	256	368
Évi összes nyitvatartás (óra)	2.342	2.448
<i>Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig)</i>	-	-

Munkanapok száma (nap)	0	0
Téli zárvatartási idő (-tól;- ig)	12.27.-12-30.	-
Munkanapok száma (nap)	4	0
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	45	45

2.2. Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2022. évi tény	2023. évi terv
Regisztrált használók száma	30	30
Aktív használók száma	3	25
Ebből diák	0	10
Napijegyek száma	0	0
Havi olvasójegyek száma	0	0
Féléves olvasójegyek száma	0	0
Éves olvasójegyek száma	0	0
Kutatói olvasójegyek száma	0	0
Látogatások száma (db)	13.515	16.000
Ebből csoportok (db)	75	90

2.3. Dokumentumforgalom

2.3.1. Dokumentumforgalom

Használat	2022. évi tény	2023. évi terv
Helyben használat	28	45

2.3.2. Szabadpolcos állomány

Gyarapodás/áthelyezés	2022. évi tény	2023. évi terv
Gyarapodás (könyv)	1	0
Gyarapodás (folyóirat)	6	0
Összesen elérhető szabadpolcos állomány	0	0
Áthelyezés	0	0
Forgalom	0	0
Kötészetre adott	18	18
Online katalógusban elérhető (%)	0	0

2.3.3. Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2022. évi tény	2023. évi terv
Katalógusgép	1	1
Olvasói munkaállomás	1	1

2.4. Tájékoztatás

2.5. Gyűjteményszervezés

2.5.1. Gyűjteményfejlesztés

Gyűjteményfejlesztés	2022. évi tény	2023. évi terv
Gyarapodás (db)	7	25
Ebből folyóirat	6	6
Ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum	0	0
Kötelespéldány (db)	0	0
Ebből elektronikus (db)	0	0
Gyarapításra tervezett összeg (Ft)	62.000	70.000

2.5.2. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói

Gyűjteményfeltárás	2022. évi tény	2023. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	3.733	7.500
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	3.733	7.500
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,5	0,5
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama	16	16
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	7	14

2.5.3. Állományvédelem

Állományvédelem	2022. évi tény	2023. évi terv
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	59	9 500
Muzeális dokumentumok száma	53.000	53.000
Restaurált muzeális dokumentumok száma	15.000	15.000

Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	2	32
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	0	4.000
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	5	5

3. Gazdálkodás

Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2022. évi tény	2023. évi terv
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	5.770	6.200
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel	5.770	5.900
	2.2.1. reprográfiai	0	0
	2.2.2. ajándékbolt	423	500
	2.2.3. beiratkozási díj	0	0
	2.2.4. egyéb	5.347	5.400
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	47.465	65.000
	- ebből fenntartói támogatás	47.465	65.000
	- ebből központi költségvetési támogatás	0	0
	- ebből pályázati támogatás összesen	0	0
	- OKR	0	0
	- egyéb hazai	0	0
	- EFOP	0	0
	- nemzetközi	0	0
	Egyéb bevétel összesen	0	0
	Bevétel összesen	53.235	71.200
Kiadás	Személyi juttatás	24.923	31.000
	Munkaadókat terhelő összes járulék	3.283	4.083
	Dologi kiadás	25.029	36.117
	Egyéb kiadás		
Kiadás összesen	53.235	71.200	

Bevétel és kiadás különbsége: 0 Ft.

VII. Az Országos Idegennyelvű Könyvtár munkaterve

1. Szolgáltatások

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár (a továbbiakban: OIK) 2021. december 1-től beolvadt az OSZK-ba, annak egy főosztályaként működött a 2022. évben. A 2022. november 2-án hatályba lépett SZMSZ értelmében az OSZK főigazgatójának közvetlen irányítása alá tartozik. Az OIK egy szervezeti egységgel rendelkezik, a Nemzetiségi Dokumentumellátási Osztállyal. A szolgáltatások teljes körének biztosítása és az olvasókkal való kapcsolattartás folyamatosan végzett kiemelt feladat, amelyet a 2022. évi szervezeti átalakulás után az OSZK különböző főosztályainak együttműködésével tudunk biztosítani.

Kiemelt feladat a jelenlegi könyvtárlátogatók megtartása és a potenciális olvasók minél nagyobb hányadának az elérése, a meglévő szolgáltatások minél szélesebb körben történő megismertetése és új, az olvasók igényeihez alkalmazkodó szolgáltatások bevezetése. Ezeket a feladatokat igyekszünk 2023-ban is maximálisan teljesíteni.

1.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitvatartás, változások)

Nyitvatartás	2022. évi tény	2023. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	48 / 31	48 / 31
Heti nyitvatartási órák száma a különgyűjteményi olvasótermekben (óra)	0	0
Hétfégi nyitva tartás (óra)	0	0
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	20 óra / hét 3,5 óra / hét	20 óra / hét
Évi összes nyitvatartás (óra)	2.338	2.100
Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig)	-	-
Munkanapok száma (nap)		
Téli zárvatartási idő (-tól;- ig)	2022.12.27. – 2021.12.30.	-
Munkanapok száma (nap)	4	
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	0	-

Az OIK nyitvatartását az olvasói igények, az érvényben lévő energia-fogyasztási jogszabályok és előírások⁶ folyamatos figyelembevételével, a költségvetési kereteink és humán-erőforrás-kapacitásunk által biztosított korlátok között alakítjuk ki. Ennek megfelelően:

fűtési időszakon kívül, várhatóan 2023. 04. 03. – 10. 27. napjáig:

a hét öt napján vagyunk nyitva, összesen 48 órában, ami szerda kivételével napi 10 órát (10 – 20 óráig) jelent, szerdán 8 órát (12–20 óráig).

Ebben a nyitvatartási időszakban minden szolgáltatás elérhető.

⁶ Az olvasói terekben az egyes intézmények veszélyhelyzeti működéséről szóló 353/2022. (IX. 19.) Korm. rendeletben, valamint az egyes intézmények földgázfelhasználásának szabályozásáról szóló 354/2022. (IX. 19.) Korm. rendeletben foglalt előírásoknak megfelelően működik az intézmény.

fűtési időszakban, várhatóan 2023. 01. 02. – 04. 02. és 10. 30. – 12. 29. között: a hét öt napján vagyunk nyitva, összesen 31 órában, ami szerda kivételével napi 6 órát (9.30–15.30-ig) jelent, szerdán 7 órát (12.30–19.30 óráig).

Ebben a nyitvatartási időszakban csak a minimális szolgáltatás érhető el (beiratkozás, félretett könyv elvitele, visszahozatal, és késedelmi díj befizetése).

A 2022. **szeptember 12-én átadott dokumentumkölcsonzó automata (locker) szolgáltatás viszont a hét minden napján 0-24 órában biztosítja 2023-ban is a félretett dokumentumok átvételét, illetve a dokumentum visszavételét.**

Fentiek alapján a 2023. évben egyéb zárvatartást nem tervezünk.

1.2. Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2022. évi tény	2023. évi terv
Regisztrált használók száma	2.512	2.600
Aktív használók száma	1.398	1.400
Ebből diák*	512	520
Napijegyek száma	3	5
Havi olvasójegyek száma	0	0
Féléves olvasójegyek száma	189	190
Éves olvasójegyek száma	1.829	1.900
Kutatói olvasójegyek száma	7	10
Látogatások száma (db)	2.271	2.300
Ebből csoportok (db)**	15/196	10/100

* A diákoknak nincs külön profilja az integrált rendszerben, beiratkozásakor 16 év alatt a „Díjmentes”, 16 év fölött az „50%-os, éves” olvasói osztályban szerepelnek; utóbbi esetben az olvasói adatlapon feltüntetjük a diákkedvezményt

A 2023. évben tervezett fűtési időszakos nyitvatartás hatása minden valószínűség szerint nem pozitív hatású lesz a látogatói adatokra.

2023-ban is hirdetünk beiratkozási akciókat, programokat a potenciális olvasók megszólítására.

- Középiskolás, ill. egyetemi tanszékekről érkező csoportok fogadásakor a diákok 50%-os éves beiratkozási díjából további 15% kedvezményt nyújtunk, a kísérő tanár ingyenesen iratkozhat be.
- *Könyvtárat ajándékba* akció keretében olvasójegy váltható ajándékozás céljából.

Partner akciók

Szakmai partnereink részt vesznek az OIK promóciójában, felhívják a figyelmet a könyvtárra, ajánlják saját kapcsolathálójuk tagjainak. A közvetítésükkel érkező beiratkozók számára kedvezményt biztosítunk.

- Az éves díjából a Libra törzsvásárlói kártyát felmutatóknak 15% a kedvezmény;
- A Skandináv Ház által az OIK-ba irányított beiratkozóknak 50% kedvezményt biztosítunk az éves beiratkozási díjból;
- A Ward Mária Zeneiskolával kötött együttműködési megállapodás keretében a Zeneiskola tanárai és a 18 év feletti tanulói igazolás ellenében 50% kedvezményt kapnak az éves díjból;

- A Nyelvviskolák Szakmai Egyesületének (NYESZE) tagjai 50%-os kedvezményt kapnak az éves és féléves beiratkozási díjából.

Időszakos akciók

- Március 8-án beiratkozó hölgyek 30%-os kedvezményt vehetnek igénybe az éves beiratkozási díjából;
- Április 24–28. között, a Zöld Hét alkalmával a hulladéktárolóba használt elemet elhelyezők 30%-os kedvezménnyel iratkozhatnak be;
- Az OIK Nyílt napján (2023. szept. 22.) az éves beiratkozási díjából 30% kedvezményt adunk;
- Nov. 20-án, a Nemzetközi Férfinap alkalmából férfi olvasóink 30%-os kedvezménnyel válhatnak könyvtártaggá;
- Az Európai Hulladékcsökkentési Hét (nov. 19–27.) témájához kedvezményes beiratkozási akcióval csatlakozunk.

Kitelepülések

Külső helyszíneken, az OIK profiljához kapcsolódó rendezvényeken lehetőség szerint igyekszünk jelen lenni, ahol népszerűsítjük és ajánljuk a könyvtár gyűjteményét és szolgáltatásait a potenciális használók számára. Ebben az évben egy ilyen lehetőség körvonalazódik: az **ELTE Könyvtári Nap**, amelyre várhatóan a Trefort-kertben kerül sor.

1.3. Dokumentumforgalom

1.3.1. Dokumentumforgalom

A **helyben használt dokumentumok** száma a könyvtár Olvasótermében, Tájékoztatójában, Nyelvstúdiójában, Zeneműtárban helyi forgalomba került dokumentumainak összegéből adódik. Alapvetően ezeken a szolgáltatási pontokon van mód a helyben használati statisztikák vezetésére, ugyanakkor ezekben az esetekben is csak azokat a dokumentumokat tudjuk regisztrálni, amelyeket az olvasók nem tesznek vissza a polcra. Ezért a helyben használt dokumentumok száma minden bizonnyal magasabb, mint ami az általunk regisztrált statisztikából kitűnik.

A **kölcsönzést** nagyban befolyásolja az éves szinten elérhető újdonságok száma és érkezésük ideje, illetve az a tény, hogy a kutatási tevékenység során a használók a digitális forrásokat, teljes szövegű adatbázisokat részesítik előnyben.

A dokumentumforgalmat **negatívan befolyásolja a tervszerű gyarapítás hiánya**. Ennek következtében az újdonságokat a könyvtár nem tudja akkor a használók rendelkezésére bocsátani, amikor az igény jelentkezik.

A **könyvtárközi kölcsönzés** folyamatos, kollégáink nagy gondot fordítanak arra, hogy mind az általunk kért dokumentumok, mind a tőlünk kértek a legrövidebb időn belül eljussanak a címzetthez.

Használat	2022. évi tény	2023. évi terv
Helyben használat	4.215	3.500
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	39.877	40.000
Könyvtárközi kölcsönzés - küldött dok. (db)	179	200

Könyvtárközi kölcsönzés - kapott dok. (db)	407	400
Nemzetközi dokumentumforgalom – kapott dok. (db)	11	10
Nemzetközi dokumentumforgalom – küldött dok. (db)	0	0

1.3.2. Szabadpolcos állomány

Szabadpolcos állományunk gyarapodása, érthető módon, szoros összefüggésben áll az OIK gyűjteményfejlesztésével. A **tervszerű állománygyarapítás, az újdonságok folyamatos érkezése már több mint 10 éve forráshiány miatt nem valósítható meg.** Ennek figyelembevételével áll módunkban tervezni a szabadpolcos állomány gyarapodásával, illetve annak forgalmával (kölcsönzési tranzakciók) kapcsolatban.

Gyarapodás/áthelyezés	2022. évi tény	2023. évi terv
Gyarapodás (könyv, egyéb dokumentum)	1.179	1.200
Gyarapodás (folyóirat)	0	0
Összesen elérhető szabadpolcos állomány	73.173	73.200
Áthelyezés	721	800
Forgalom	29.941	32.000
Kötészetre adott	0	0
Online katalógusban elérhető (%)	100	100

*A szabadpolcos állomány gyarapodásán a könyvtárba beérkező új dokumentumok eredendően szabadpolcra irányítását, illetve a jelzett időszakban a gyűjtemény más egységeiből, főként a Raktárból történt átírást értjük.

A szabadpolcos állományba nem számítjuk bele a Zeneműtárban elhelyezett LP gyűjteményt, amely nyitott polcrendszeren van, de használata könyvtáros felügyelete mellett lehetséges.

**Áthelyezésen a szabadpolcra történő átírást értendők.

***Forgalom alatt a Kölcsönzői szabadpolcra, a Nyelvstúdióból és a Zeneműtárból történő kölcsönzési tranzakciók száma értendő.

1.3.4. Olvasói számítógépek

A használók jelentős része saját eszközzel érkezik a könyvtárba, részükről jellemző elvárás az ingyenes wi-fi elérés, amely folyamatosan rendelkezésre áll. A használók másik rétege igényli az asztali számítógép használatát, főként internetezés céljára. Az internetelérést biztosító asztali számítógépek kihasználtsága folyamatos, különösen a délutáni, ill. esti órákban. Beiratkozott használóink ezt a szolgáltatást ingyenesen, naponta max. 3 óra időtartamig vehetik igénybe.

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2022. évi tény	2023. évi terv
Katalógusgép	5	5
Olvasói munkaállomás	20	20

1.4. Tájékoztatás

A tájékoztatás, a különböző csatornákon, szóban, írásban beérkező kérdések megválaszolása egész évben folyamatos. Szóbeli kérések esetében a hangsúly a személyesen feltett kérdéseken van. Az írásbeli kérdések e-mailen érkeznek, és a megválaszolásuk is ezen a csatornán történik.

Törekszünk rá, hogy elkülönítsük a kutatómunkát, a nyelvi referensek, ill. a tájékoztató és zenei könyvtárosok szaktudását igénylő referenz kérdéseket az általában a könyvtárhasználatra, a szolgáltatásokra, a dokumentumok elérhetőségére vonatkozó kérdésektől, melyeket gyorstájékoztatásként tartunk nyilván.

Referenz kérdések száma	2022. évi tény	2023. évi terv
Szóbeli (személyes)	123	100
Szóbeli (telefon)	83	100
Szóbeli (skype)	0	0
Szóbeli összesen	206	200
Írásbeli (postai)	0	0
Elektronikus	65	60
Írásbeli összesen	65	60
Gyorstájékoztatás*	1.124	1.100
Összesen	1.395	1.160
Irodalomkutatások, témafigyelések száma	0	0
Bibliográfiai szolgáltatás	0	0

1.5. Gyűjteményszervezés

A **tervszerű állománygyarapítás**, az újdonságok folyamatos beszerzése már több mint 10 éve forráshiány miatt nem valósítható meg. Az akadályok ellenére tervezzük gyűjteményünk gondos építését, költségvetési források hiányában minden más forrásból: ODR támogatásból, a nemzetiségi dokumentumellátás keretéből, a maradék kötelempéldányok válogatásából és az ajándékozott dokumentumokból. Mindez azonban nem jelent szakszerű fejlesztést, a használói igényeknek megfelelő gyarapítást, az újdonságok igény szerinti rendelkezésre állását. Az állomány gyarapítására bevonható, a fentiekben jelzett forrásokból a szükséges dokumentumok töredékének beszerzése oldható meg. Az egyéb forrásokból beérkező dokumentumok véletlenszerű pótlásokra nyújtanak lehetőséget. Amennyiben a rendelkezésünkre áll a beszerzésre fordítható források mennyisége, a folyamatosan épített dezideráta listák frissítésével gyorsan megkezdjük a gyűjtőkori prioritások mentén a rendelések előkészítését és lebonyolítását, az érintett főosztályokkal egyeztetve, együttműködve.

A folyóiratok és adatbázisok 2023. évi előfizetése részben megtörtént (KEF 2. negyedév), részben döntés, illetve előkészítés alatt áll.

Folyamatosan végezzük az állomány tervszerű apasztását. Ennek mértéke minimum az előző évben beszerzett dokumentumok száma, oka a raktári kapacitás korlátozott volta. A folyóiratok területén tervszerűen folyik a régi évfolyamok selejtezése a szabályzatoknak megfelelően.

A Zeneműtár dokumentumait tekintve a szerzeményezésre fordítható összeget meg kell osztani a kotta, a CD-audio, a DVD és az egyéb (pl. szöveggönyv, zenei szakkönyv) dokumentumokat illetően. Kötelezpéldányból való válogatásban hangsúlyozottan több a kotta dokumentum, az előző évek tapasztalata alapján zenei CD, zenei DVD kötelezpéldány válogatásból (nagy mértékben) továbbra sem várható. Ajándékozás során is általában a kotta dokumentumok dominálnak. Ezért a Zeneműtárban 2023-ban sem tervezünk apasztást, selejtezésre a sérült dokumentumok (kották, CD-k, DVD-k) kerülnek.

1.5.1. Gyűjteményfejlesztés

Gyűjteményfejlesztés	2022. évi tény	2023. évi terv
Gyarapodás (db)	4.158	4.500
Ebből folyóirat	125	125
Ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum	297 / 64 / 9	300 / 70 / 10
Kötelezpéldány (db)	951	1 000
Ebből elektronikus (db)	0	0
Gyarapításra tervezett összeg (Ft)	5.687.668	21.000.000

1.5.2. Nemzetiségi gyűjtemény fejlesztése

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLX-XIX. törvény 1. melléklete szerinti nemzetiségek	2022. tény	2023. évi terv
bolgár nyelvű dokumentumok száma (db)	3.508	3.550
görög nyelvű dokumentumok száma (db)	1.454	1.500
horvát nyelvű dokumentumok száma (db)	3.280	3.400
lengyel nyelvű dokumentumok száma (db)	9.928	10.200
német nyelvű dokumentumok száma (db)	47.462	47.500
őrmény nyelvű dokumentumok száma (db)	114	120
roma nyelvű dokumentumok száma (db)	163	170
román nyelvű dokumentumok száma (db)	5.958	6.050
ruszin nyelvű dokumentumok száma (db)	127	135
szerb nyelvű dokumentumok száma (db)	4.201	4.400
szlovák nyelvű dokumentumok száma (db)	5.987	6.200
szlovén nyelvű dokumentumok száma (db)	1.545	1.600
ukrán nyelvű dokumentumok száma (db)	3.806	3.850

Nemzetiségi dokumentumellátás:

Az országos nemzetiségi dokumentumellátás 6 millió Ft-os kerete a költségvetésben rendelkezésre áll, amely fedezetet biztosít a dokumentumellátás megvalósítására. Beszerezük a magyarországi nemzetiségek legfrissebb hazai és anyaországi szépirodalmi kiadványait és a róluk szóló szakirodalmi munkákat az OIK, a 19 megyei könyvtár, valamint a Fővárosi Szabó Ervin könyvtár számára. Tekintettel arra, hogy a beszerzési keret évek óta nem változott, a beszerzett dokumentumok adatai az elmúlt éveknek megfelelően alakulnak.

Figyelembe kell venni továbbá, hogy a dokumentumok árai, a szállítási és banki költségek évről évre emelkednek, az erre fordítható összeg viszont évek óta változatlan. Az adatok

értelmezésekor fontos tényező, hogy a könyvtári állomány a gyarapítás-apasztás következtében folyamatosan változik.

1.5.3. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói

Gyűjteményfeltárás	2022. évi tény	2023. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma		
Nagy katalógus bibliográfiai rekordok:	5.249	5.500
Nagy katalógus adatbázis analitikus:	27.552	28.000
Saját építési adatbázisok (műfordítás, nemzetiségi) bibliográfiai rekordok:	6.044	6.000
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma*	2.419 (bibliográfia)	2.700 (bibliográfia)
	2.699 (példány)	2.800 (példány)
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,7	0,7
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama	5	5
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	96	96

1.5.4. Állományvédelem

Állományvédelem	2022. évi tény	2023. évi terv
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	0	0
Muzeális dokumentumok száma	168	168
Restaurált muzeális dokumentumok száma	0	0
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	6	5
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	3.663	3.500
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	0	0

A Szabadpolcos övezetben, a Raktárban és a Zeneműtárban folyamatos a könyvek, a kották, az audio- és audiovizuális anyagok állapotának ellenőrzése, figyelése. A sérült dokumentumok esetében lehetőség szerint azonnali javításra kerül sor, helyben. A kisebb köteteseti feladatokat a raktáros munkatársak végzik, a komolyabb feladatok esetén a Gyűjteménymegőrzési főosztállyal egyeztetünk. Az audio- és audiovizuális dokumentumoknál a tokok cseréje azonnal megtörténik, a CD-k törése, sérülése esetén azok selejtezési listára kerülnek. A Zeneműtárban ezen felül megtörténik a helyben javítható kották ellátása is.

2. Rendezvények

A költségvetési keretek már évek óta korlátozzák a programok finanszírozását, ezért ezeket külső forrásokból, pályázati támogatásból, illetve partnerek támogatásával tervezzük. A 2023. évben a Főigazgatói Kabinet koordinálásával valósulnak meg programjaink.

Rendezvények	2022. évi tény	2023. évi terv
Konferenciák száma	0	0
Konferenciákon résztvevők száma	0	0
Időszaki kiállítások száma	8	6
Időszaki kiállítások látogatóinak száma	257	200
Könyvbemutatók száma	13	10
Könyvbemutatók látogatóinak száma	439	400
Zenei rendezvények száma	19	4
Zenei rendezvények látogatóinak száma	516	120
Egyéb programok száma	22	20
Egyéb programokon résztvevők száma	601	600
Összes rendezvény száma (db)	62	40
Összes rendezvényen résztvevők száma (fő)	1.813	1.320

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár az országos nemzetiségi dokumentumellátás koordinációs központja, ezért fontosnak tartjuk, hogy a nemzetiségi nyelveket és kultúrát népszerűsítsük változatos programjainkkal, rendezvényeinkkel. A Molnár utcai épület zárva tartása alatt a programok az Országos Széchényi Könyvtár tereiben kerülnek megrendezésre. Az év további részében 20 előre tervezett könyvbemutatóval, irodalmi-, zenei-, és nemzetiségi rendezvénnyel várjuk az érdeklődő közönséget. Az előző évekhez hasonlóan további eseményekkel is bővül még a 2023. évi rendezvény naptárunk, amelyekkel év közben keresnek meg bennünket partnereink.

VIII. A Digitális Bölcsészeti Központ munkaterve

1. Kiemelt projektek

LibMate

A LibMate integrált könyvtári rendszer a tavalyi év során bevezetésre került a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárban. A rendszer folyamatos fejlesztése és a korszerűsítése mellett célunk, hogy az idei évben a rendszert bevezessük tagintézményünkben, az Országos Idegennyelvű Könyvtárban, majd a későbbiekben a nemzeti könyvtár minden egységében. Szeretnénk egységes, felhasználóbarát és letisztult könyvtárrendszer-alternatívát biztosítani az ország valamennyi könyvtártípusa számára. Éppen ezért a 2023-as év folyamán szeretnénk nyitni a közkönyvtári felhasználók felé is, mint például KSZR-könyvtárak, városi és vármegyei könyvtárak.

Magyar Nemzeti Névtér

A 2022-ben megvalósított fejlesztések és a Nemzeti Örökség Intézetével közös együttműködés eredménye az év első felében kerül bemutatásra a társintézmények és a nagyközönség számára. Ezt követően az idei év során további adatgazdagításokat tervezünk, például a Magyar Életrajzi Kalauz adatbázisával, valamint egy munkacsoport felállítását is szervezzük az adatok naprakészen tartása érdekében. Továbbá szeretnénk felvenni a kapcsolatot országos és szakterületi közgyűjteményekkel, hogy megteremtjük az intézmények adatvagyonára közötti átjárhatóságot.

2. Digitális filológiai projektek

Digitális szövegkiadások készítése a dHUpLa (dhupla.hu) felületén

- a. Vershaza c. kiállítás anyagainak digitális kiadása
- b. Kiss József-levelezés kiadásának folytatása
- c. Az OSZK-ban található levelek feldolgozásának megkezdése. Metaadatolás folytatása, folyamatos publikálás.
- d. Móricz Zsigmond: Tükör
Az OSZK-ban lévő kötetek feldolgozásának megkezdése, a már publikált kötetek revíziója.
- d. Széchenyi Ferenc levelezése
A könyvtáralapítással kapcsolatos levelezés feldolgozása.
- e. Széchenyi Ferenc naplója
Az OSZK-ban található eddig kiadatlan napló feldolgozása.
- f. Vas István levelezése
Az OSZK-ban található levelezés feldolgozásának megkezdése. A levelezés anyagának felkutatása egyéb intézményekben, a hagyaték virtuális egyesítése.
- g. Petőfi Sándor levelezése
Az OSZK-ban található levelek feldolgozása.
- h. Babits Mihály levelezése
Az OSZK-ban lévő levelek feldolgozásának megkezdése.

Kreatív tartalmak készítése, vizualizációk

- a. Petőfi-parafrázisok

- b. Vershaza virtuális kiállítás
- c. Az Internet Archive magyar vonatkozású adatainak időbeli vizualizációja
A magyar internet fejlődésének bemutatása.
- d. Kiss József, Móricz Zsigmond, Vas István kapcsolati hálójának bővítése
- e. A Hét és a Nyugat kapcsolati hálója

Egyéb

- a. Új honlap kialakítása a Digitális Bölcsészeti Központ számára
- b. Új menüpont: Műhely bevezetése a dhupla.hu-n

Intézményi együttműködések

- a. OSZK-PIM
Projekttek:
  - Kabdebó Tamás – Cs. Szabó László levelezésének digitális kiadása
  - Kiss József-levelezés digitális kiadásának folytatása
  - Kassák Lajos levelezésének és folyóiratainak digitális kiadása (OTKA)
  - Móricz Zsigmond levelezésének és Tükör-köteteinek revíziója, digitális szövegkiadás folytatása
  - E-mail-archiválás (Hangoskönyv-levelezés projekt befejezése)
  - Born digital képek feldolgozásához módszertan kidolgozása
- b. OSZK – Nyelvtudományi Kutatóközpont
  - Nagylexikon online publikálása
  - Mesterséges intelligencia-alapú programok fejlesztése
  - Digitális tartalmak feldolgozásához szükséges automatizált műveletek ki-dolgozása
- c. OSZK – Magyar Nemzeti Levéltár
Digitális forráskiadások készítése, publikálás a dHUpa platformon.
- d. Szegedi Tudományegyetem Mesterséges Intelligencia Kutatócsoport
Mesterséges intelligencia-alapú fejlesztések a digitális tartalmak feldolgozásához.
- e. OSZK-MMA
Nyertes pályázatban való közreműködés: Illyés Gyula: *Naplójegyzetek 1929–1945* digitális kiadásának megkezdése.
- f. OSZK-MOME
Adatvizualizációk készítése. Első projekt: A Hét és a Nyugat kapcsolatának vizua-lizálása.

Széchenyi-emlékprojekt a nemzeti könyvtár alapításának évfordulója alkalmából

Előzmény: Széchenyi Ferenc levélben tájékoztatta a korabeli tudós nemesség tagjait egy Nemzeti Könyvtár alapításáról. Leveléhez a könyvtári katalógus saját költségén nyomta-tott első köteteit is csatolta. Ezt követően összegyűjtötte és megőrizte a neves kortársak-tól érkező válaszleveleket. Ez a mintegy hétszáz korabeli autográf írás ma is megtalálható az OSZK Kézirattárában, valamint szintén intézményünk őrzi a válaszlevelekhez csatolt mellékleteket is (könyvek, érmék, relikviák).

Projekt: Széchenyi Ferenc kortársait megszólító gesztusának megisméltése 21. századi köntösbe bújtatva, e-mailben megfogalmazott levél formájában. A beérkezett levelekből

és csatolmányokból email-archívum és adatbázis, valamint térképes vizualizáció készítése.

Fejlesztések, informatikai feladatok

- a. dHUpla platform és szerkesztőségi rendszer továbbfejlesztése
- b. Helyi üzemeltetés és support kialakítása
- c. A magyar nyelvű kézírásfelismertető (HTR) modell fejlesztése
- d. Mesterséges intelligencia-alapú fejlesztések: automatikus tárgyszavazás, topic modelling, nyelvfelismerés, névelem-felismerés

Konferencia, workshop, előadások

- a. Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia
- b. Trankribus-konferencia
- c. TEI-konferencia
- d. LIBER
- e. DARIAH
- f. Networkshop
- g. Hajdú-Bihar megyei előadás-sorozat

Rendezvények

- a. Az OSZK rendezvényein az aktuális új tartalmak bemutatása
- b. Szabadulószoba (KÉJ-re?)
- c. Az állomásokat egy kézirat útjára fűzzük fel: a gyűjteményezéstől a digitális kiadásig. Akadályokat, feladatokat kell megoldani minden állomásnál (igaz történetekre alapozva), aki végig tudja csinálni, jutalmat kap (pl. híres kézirat másolatát).
- d. Stilometria workshop
- e. Transkribus workshop
- f. TEI workshop

A jövő évben elkészülő új dHUpla-tartalmak bemutatója az aktuális időpontokban (Vers-haza, Petőfit megidéző versek vizualizációja /március 15./, Petőfi-levelezés, Széchenyi-levelezés, Vas István-hagyaték feldolgozása és vizualizáció, Babits-levelezés stb.)

3. Közgyűjteményi Szabványosítási Iroda

Részvétel a külföldi szabványosításban

Részvétel az ISO TC 46 munkájában, ezen belül egyes meglévő szabványok revíziójában, valamint új szabványok kidolgozásában.

Részvétel a könyvtári munkát szabályozó tevékenységet folytató egyéb nemzetközi szervezetek, illetve azok egyes munkacsoportjainak a munkájában, így mindenekelőtt

- a bibliográfiai fogalmi modell szabvány-felülvizsgálatát ellátó IFLA-munkacsoportban (*IFLA BCM Review Group*);
- az ISBD átdolgozásán fáradozó szabvány-felülvizsgálati munkacsoportban (*IFLA ISBD Review Group*);

- a Forrásleírás- és Hozzáférés (RDA) bibliográfiai keretrendszer fejlesztését végző szervezet (*RDA Steering Committee, RSC*) munkájában a nemzetközi fordítói munkacsoport vezetőjeként, valamint ellátva az európai érdekek képviselőjét a EURIG szervezet delegáltjaként (*backup representative* poszt betöltése); emellett részvétel az RSC műszaki munkacsoportjában, valamint
- az RDA európai átültetésében érdekelt nemzeti könyvtárak, könyvtári szervezetek közös fóruma, a EURIG szervezet titkári teendőinek ellátása.

Hazai szabványosítási tevékenység

Az OSZK képviselete a *Magyar Szabványügyi Testületben*, a magyarországi könyvtári szabványosítási tevékenység koordinálása, az *Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság* (OKSZB) munkájának irányítása.

A könyvtárügyet érintő szabványok honosításának kezdeményezése, a könyvtáros társadalom tájékoztatása a szabványváltozásokról.

A Forrásleírás- és Hozzáférés (RDA) bibliográfiai keretrendszer átültetésével kapcsolatban az elkészült fordítások véglegesítése, újabb részek fordítása, ezen felül az RDA-HU munkacsoport által elkezdett szabványanalízis folytatása (esetek összegyűjtése, az MSZ-szabványok és az LRM/RDA-elemek közötti mapping).

Szükség esetén frissítjük/bővítjük az RDA FAQ magyar nyelvű változatát. Folytatjuk továbbá a tavaly megkezdett munkát az „RDA Study Group” csoport keretében. Ennek célja, hogy holland kollégákkal együttműködve összeállítsunk egy tantervet, amely a szabványszakértőket segíti abban, hogy minden lényeges tudást meg tudjanak szerezni, ami egy RDA-implementálási projekt levezényléséhez szükséges.

Kapcsolódó távlati céljaink között szerepel egy adatminőségi rendszer kidolgozása/implementálása, valamint (egy szélesebb körben is implementálható) dokumentációs rendszer alapjainak a lerakása.

Továbbra is cél az IFLA-féle nemzetközi katalogizálási alapelvekre és a könyvtári referenciamodellre épülő szakmai szemléletváltás előmozdítása, amelynek megvalósítására a tervek szerint ez évben tanfolyamot indítunk a Könyvtári Intézet képzési programjainak keretében, illetve elkezdjük a kapcsolódó tananyag összeállítását.

Továbbra is igyekszünk az RDA-HU munkacsoporttal közösen összegyűjteni és elemezni azokat a nemzetközi jó gyakorlatokat, amelyek alapot jelenthetnek az ez irányú hazai fejlesztéseknek.

A tavaly felállított *MARC 21 intézményközi munkacsoporton* belül követjük a formátum változásait, és ezekről tájékoztatjuk a szakmai közösséget. Emellett pontosítjuk és egységesítjük a MARC 21-mezők korábbi fordításait, segítjük az átállást.

Folytatjuk az érintett szervezeti egységekkel az együttműködést a közgyűjteményi szférát érintő szabványok kidolgozásában és hazai elterjesztésében, többek között a hosszú távú megőrzés területén.

Az iroda névváltozásában is tetten érhető feladatbővülés arra készítet minket, hogy – a rendelkezésre álló erőforrások tükrében – újrazsgáljuk eddigi tevékenységi körünket, és kijelöljük annak új határait. Ennek fényében felvesszük a kapcsolatot, illetve együttműködéseket kezdeményezünk a szabványosításban érintett közgyűjteményi szakmai szervezetekkel.

Az OKSZB elfogadott munkaterve alapján ez évben az *ISO/TR 22038:2020 Information and documentation — Description and presentation of rights information* (= *ISO TR 22038:2020*

Információ és dokumentáció. Jogi információk leírása és megjelenítése) című nemzetközi szabvány honosítását tervezzük elvégezni.

A tartalmi feltárás korszerűsítéséhez, az ETO új kiadásához köthetően több kísérleti projektet is tervezünk. Ezek között például a Köztaurusz-tárgyszórendszer SKOS-formátumú exportjának betöltését az UNESCO által is használt nyílt forráskódú SKOSMOS-rendszerbe, amelynek fontos hozadéka volna az ETO-tárgyszótár-összekapcsolás megvalósulása. Szeretnénk kezdeményezni egy ontológiai munkacsoport létrehozását a Köztaurusz szisztematikus fejlesztésére. Az ETO-kiadás tekintetében folytatnánk a finn műszaki háttér feltérképezését és jó gyakorlatként való bemutatását, ugyancsak közelebbről szemügyre vennénk – az implementálhatóság szempontjából – a MOLY.hu gyakorlatát a szép-irodalmi művek tárgyszavazására, illetve felmérést készítünk az ETO, a Köztaurusz és az egyes bibliográfiai (csere)formátumok használatáról az ország könyvtáraiban. Az eddigiek mellett folytatjuk a nemzeti authority adatbázis prototípusának tervezését.

A forráshozzáférés kezelésével kapcsolatos tevékenységek, projektrésztvételek

Továbbra is együttműködünk az *Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalával* (EUIPO) mindenekelőtt a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználása terén, kiterjesztve a kooperációt az *Europeana OOC-munkacsoportjában* való aktív közreműködésre, illetve az *EODOPEN* projektben megfogalmazódó feladatok teljesítésére.

Folytatjuk a *Marrákési szerződés* átültetése kapcsán keletkezett feladataink (tájékoztatás, nyilvántartások vezetése) ellátását.

A szlovákiai magyar kollégákkal együttműködésben részt veszünk egy szlovák–magyar kétnyelvű terminológiai szótár létrehozását célzó projekt megvalósításában.

Rövid bemutatkozó alkalmakat tervezünk az Iroda tevékenységének megismertetésére, a tevékenységünkben érdekelt munkatársakkal való kapcsolatfelvételre. Hasonló céloktól vezérelve folytatjuk a saját honlaptartalmak bővítését, karbantartását.

4. Alkalmazás- és Digitálistartalomfejlesztési Osztály

Fejlesztői projektek

- 2023-ban megvalósul a LibMate integrált könyvtári rendszer megismerése; két rendszerkönyvtáros kolléga fogja áttekinteni az új rendszer moduljait, funkcionális működését.
- Megtervezésre kerül az OTR-környezet és a kapcsolódó szoftveres állomány átvételének folyamata.
- Megindul a Helyfoglaló alkalmazás tesztelése és a használói visszajelzések beépítését követően az alkalmas használata éles környezetben.
- Kidolgozásra került az OOC tartalmak tömeges feltöltését lehetővé tevő munkafolyamat.
- A MEK 3.0 bevezetése 2023 második negyedévében várható.
- Az alkalmazásfejlesztők támogatást nyújtunk a partnerintézmények, diplomáciai megkeresések során felmerülő adatkérések kapcsán.
- A KultStat alkalmazás esetében az ismert hibák javításra kerülnek, valamint az igényelt új funkciókkal lesz gazdagabb a felület.

IX. Tervezett pályázatok, projektek bemutatása, fenntartási kérdések

1. Hazai pályázatok, projektek bemutatása

- Könyvtári minőségügyi feladatok ellátása
- Kulturális szakemberek szakmai továbbképzésének támogatása
- Az „Országos Dokumentumellátási rendszer” működtetésének támogatása
- A Mikes Kelemen Program 9. szakasza
- A Régi Magyarországi Nyomtatványok 5. (1671-1685) bibliográfiai kézikönyv elkészítése és publikálása (OTKA)
- Fiatal Kutatói Kiválóság Program (OTKA)
- Könyvfőváros pályázat
- A Petőfi emlékévkapcsán az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményében található Petőfi Sándor vonatkozású kéziratok és kötetek restaurálása (NKA)

2. Európai uniós pályázatok, projektek bemutatása

az EODOPEN projekt 3 fő célja:

1. a „könyvtári raktárak mélyén rejtőző”, 20–21. században keletkezett irodalmi művek (beleértve az ún. szürke irodalmat) digitalizálása és elérhetővé tétele a széles értelemben vett európai közönség számára; továbbá – a hozzáférhetőség megteremtése révén – a 20–21. századi kulturális örökség iránti érdeklődés elősegítése, valamint a kultúraközi párbeszéd élénkebbé tétele a nemzeti, regionális és helyi közösségek szintjén;
2. annak az elősegítése, hogy a vakok és látássérültek könnyebben férjenek hozzá a 20–21. század irodalmi művekehez;
3. a könyvtári és más kulturálisörökség-védelmi intézményi munkatársak készségeinek fejlesztése a jogtisztázási kérdések adekvát kezelésében való hatékony együttműködés érdekében regionális, nemzeti és nemzetközi szinten.

Az EODOPEN európai uniós támogatással zajló nemzetközi együttműködés keretében az OSZK munkatársai 2023 folyamán létrehozzák a jogtisztázást segítő szoftver prototípusát (D19a), és azt a Working Group 5 rendelkezésére bocsájtják a jogtisztázási jógyakorlatok feltérképezését szolgáló nemzeti workshopok lebonyolításához.

Az OSZK feladata a soron következő őszi EODOPEN Network Meeting megszervezése és lebonyolítása.

3. Fenntartási időszakban lévő pályázatok, projektek

Az intézménynek jelenleg nincs fenntartási időszakban lévő pályázata

X. Gazdálkodás

1. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2022. évi tény	2023. évi terv
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	201.730	190.600
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevételek	53.297	112.300
	2.2.5. reprográfiai	10.583	27.000
	2.2.6. ajándékbolt	6.893	36.000
	2.2.7. beiratkozási díj	16.475	28.000
	2.2.8. egyéb	19.346	21.300
	Felhalmozás és tőke jellegű bevétel	60	
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	4.771.387	3.757.256
	- ebből fenntartói támogatás	349.935	
	- ebből központi költségvetési támogatás	4.399.679	3.757.256
	- ebből pályázati támogatás összesen	21.773	
	- OKR		
	- egyéb hazai	258	
	- EFOP		
	- nemzetközi	21.515	
	Egyéb bevétel összesen		
	Bevétel összesen	4.973.178	3.947.856
Kiadás	Személyi juttatás	2.456.928	2.740.488
	Munkaadókat terhelő összes járulék	362.790	357.186
	Dologi kiadás	1.335.011	820.137
	Egyéb kiadás	760.052	30.045
	Kiadás összesen	4.914.781	3.947.856

Bevétel és kiadás tervezett különbsége: 0 Ft.

2. Pályázati források és projektek 2023-ban

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg (HUF)	Elnyert összeg (HUF)	Támogató	Kezdet	Befejezése
Könyvtári minőségügyi feladatok ellátása	5.000.000		KIM	2023.01.01.	2023.12.31.

Kulturális szakemberek szakmai továbbképzésének támogatása	30.000.000		KIM	2023.01.01.	2023.12.31.
Az „Országos Dokumentumellátási rendszer” működtetésének támogatása	3.000.000		KIM	2023.01.01.	2023.12.31.
MIKES projekt 9. szakasza	30.000.000			2022.01.01	2023.12.31.
A Régi Magyarországi Nyomtatványok 5. (1671–1685) bibliográfiai kézikönyv elkészítése és publikálása (ebből 8 120 000 Ft már megérkezett 2021-ben, 11 455 555 Ft várható 2023-ban.)	20.075.000	20.075.000	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap	2021.12.01.	2023.11.30.
Fiatalkutatói Kiváló-ság Program (ebből 6.114.000 Ft 2021-ben érkezett meg, 2023-ban várhatóan 4.802.000 Ft érkezik)	21.962.000	21.962.000	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap	2021.10.01.	2025.09.30.
Könyvfőváros pályázat	1.500.000	elbírálás alatt	FSZEK	2023.03.01	2023.12.31.
A Petőfi-émlékév kapcsán az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményében található Petőfi Sándor vonatkozású kéziratok és kötetek restaurálása	2.995.416	2.900.000	Nemzeti Kulturális Alap	2023.01.01	2023.12.31.

Európai uniós pályázatok	Pályázott összeg (EUR)	Elnyert összeg (EUR)	Támogató	Kezdet	Befejezés
EOD OPEN (ebből 2019-ben 19.791.603 Ft, és 2022-ben 21.515.441 Ft érkezett meg. 2023-ban várhatóan nem történik kiutalás)	146.536	146.536	Az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség	2019.11.01.	2024.10.31.

3. Jelentősebb tervezett eszközbeszerzések

Megnevezés	Darab	Forint	Megjegyzés
Gépjármű			
ebből személygépkocsi			
Számítógép			
ebből olvasói			
ebből szerver			
Fénymásoló			
Digitalizáló eszköz			
Storage, egyéb adattároló (10Tb server disk 7200rpm)	60	32.385.000	Az intézmény kiemelt feladata a digitalizálás, ami havi egymillió oldalt tartalmaz, ezért szükséges a tárhelyigény bővítése.
Egyéb			

2023-ban az alábbi területeken várható jelentősebb eszközbeszerzés:

- energiatakarékosági intézkedések keretében világításkorszerűsítés,
- díszterem és kiállítóterek felújítása,
- a piliscsabai archivális raktár április hónapban történő átadásával kapcsolatos beszerzések (informatikai, digitalizálási eszközök, valamint bútorok).

Budapest, 2023. február 28.

 Bózsai Dávid
 főigazgató

 2023.02.28.
 Lénárt Judit
 gazdasági és üzemeltetési főigazgató-helyettes